

Előfizetési árak:

Égész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 „ — „
Negyedévre . 5 „ — „
Egy hóra . . 1 „ 70 „
Egyes szám ára 8 fillér.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével szemben,
hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó közlések intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda
PÉCSETT, Mária-utca 1.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.
Kéziratot vissza nem adunk
Hirdetéseket
a kiadóhivatal veszi föl

Husvétra.

Pécs, 1900. április 14.

Nemzetek és a természet élete abban hasonlítanak egymáshoz, hogy meghalnak és újra ébrednek. Erre emlékeznünk minden nap üdvös dolog, de különösen husvétkor, a tél elmúltával, a tavasz ujjá ébredésével, a mikor a kálvária tragédiájára az örvendetes alleluja következik.

Mi lenne a kereszténység a nagyhét nélkül, mikor az Üdvözítő a nehéz haláltusát végig küzdötte: tanuságot tett róla, hogy van Isten, tanuságot tett véghetetlen szeretetről az emberiség iránt és a hirdett tanok igazságáról. Az üdvözítő és tanítványai halálából fakadt az egyház és kereszténység élete. A fejlődés és tökéletesség fokára egyesek és nemzetek csak szenvedés és küzdelem árán emelkedhetnek. Még az epidémiák, ragályok, háborúk, bérharok és gazdasági krízisek is arra szolgálnak, hogy intsek a nemzeteket, hogy el ne mulasszák a bajok okának kikutatásával, azoknak elejét venni, mert csak ezzel biztosíthatják a magok és a jövő nemzedék boldogulását.

Számoljunk le naponta magunkkal. Temessük el a haragot és szenvedélyeket, hogy a minden jóra törekvő nemes szándékok életre ébredjenek. Tudatában legyünk annak, hogy nemcsak az embersze-

retet tényeinek gyakorlására, hanem az örök boldogság elnyerésére is hivatva vagyunk. Boldogulásunk biztosítékát azonban nem saját érdemeinkben birjuk, hanem a tökéletességre való nemes törekvésben és az isteni kegyelemben, melynek részesévé a megváltás útján az egész emberiség lőn, még a nem keresztény is, aki emberi kötelességeinek tiszta szívvel és nemes gondolkodással eleget tesz. A nagy tévedések tömkelegéből is kitalálunk, ha Istenszereket és emberszereteket az Ariadne fonalunk.

Az emberiség fejlődése is a meghalás és születés törvényén alapszik. Régi, elavult világnézeteket kell eltemetnünk, hogy újak szülessenek, melyek jobb és igazságosabb szervezeteknek adjanak életet. Mindenek előtt szükséges, hogy önzés és birvágy helyét az aldozatkészség és az altruizmus foglalja el. Ne mulandó javak, hanem ideális javak birtokába iparkodjunk jutni és ezek szerint ítéljük meg az ember egyéni értékét és fontosságát a társadalomban. Temessük el az osztálygyűlölséget, hogy életre kelhessen az osztályérdekek kiegyenlítésére törekvő nemes szándék.

Ne hallgassunk azokra, akik felekezeti villongásokat szítanak. Békét predikálunk és egymást marcangoljuk, pedig keresztények vagyunk és egy hazának fiai. A boldogulás lehetőségét hirdetjük és kizsákmá-

nyoljuk egymást. Demokráciát hirdetünk és a kiváltságok megteremtésében valóságos leleményességgel járunk el. Puritán erkölcsöket hirdetünk, fényűzően és erkölcsötlenül élünk, A bűnt nem ostorozzuk, hanem kimentjük és a léha társadalom rovasára irjuk. Hirdetjük, hogy a keresztény világnézet talaján állunk és egyesek boldogulása mellett a népnemor pusztításait van napenkint alkalmunk szemlélni. Az igazságot hirdetjük, frázisok és szofizmák után indulunk, melyek önérdelkeinknek szolgálnak.

Temessük el az önzést, gyarlóságainkat és szenvedélyeinket, hogy a béke és szeretet feltámadásának nagy ünnepét ülhessük. A belső konszolidáció szempontjából soha a nemzetnek oly nagy szüksége nem volt rá, hogy megszívlelje a feltámadt Megváltó szavait: *Bekesség veletek!*

Kirschaneck Ödön.

Pécs vendégei.

Pécs, 1900. ápril 14.

A husvétünnep alatt Pécs szab. kir város vendégei lesznek a *Vidéki Hirlapírók Országos Szövetségének* és a *Magyar újságkiadók Országos Szövetségének* tagjai.

A Vidéki Hirlapírók Országos Szö-

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Halleluja.

Ki született, csak azért hogy szeressen,
S a gyarló ember vétkeit lemossa:
S számára égi üdvöt hogy szerezzen
Leszállt bozta a magasból a porba.

Szeretetről szólt, a békét hirdette,
Javára munkált gazdagnak, szegénynek
S az ember, kiért lángolt szíve lelke,
Szelid tanát kacagta, nem ért meg.

Az Istenember, a szelidség képe,
Gúnyos kacaj közt vonzolta keresztjét,
Halált kiáltott rá Izrael népe
S vad kedvetellessel ostorozta testét.

Ki szenvedett nehéz kínos tusában,
Megdicsőülten függvén a kereszten,
Egy örök élet nyílt meg halálában:
Meghalt, hogy nekünk életet szerezzen.

Meghalt . . . de im zárja pattan a sirnak
S előttünk áll vakító égi fényben.
Feltámadt, hogy kik benne bizva bíznak,
Erősítse a hitben s a reményben.

Ember, ki jársz a rögös földi pályán
S javára munkálsz embertársaidnak,

*Bolyongsz magadban elhagyottan, árván
S hála helyett csak gúny, mivel fogadnak.*

*Ember, kit sorsod üldöz, hajt szünetlen,
S hiszed, kinodnak nincs s nem lesz barátja,
Ki roskadtan a rád mért nagy kereszttel
Nehezen érsz fel kinos Golgotádra.*

*Ember, ki mindent, mindent elvesztettél,
Mi csak szivednek kedves volt és drága,
Kinek fájdalma mélyebb a tengernél
S reményednek nincs éltető sugára:*

*Higgyél, s szivedet csüggedés ne tépje,
Taszítsd el karját a kétség'ésésnek,
Nagyobb volt sokkal az Ő szenvedése
S mértéke sincsen az Ő keservének.*

*Szeress s remélj e megváltás jelében,
Tekints fel bizva a szenvedő arcra,
Uj világ nyílik lelked éjjelében
S békére válik kebled dülő harca.*

Erdélyi Sándor.

Heti krónika.

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —

A vármegye urai ugyancsak megdolgoztak a közjóért e héten. Mindjárt a hét első napján a tavaszi közgyűlésre jöttek össze, mely nem hiába áprilisban tartódik, általában kedélyes szokott lenni. Most pedig kétszerezesen

is kedélyes volt, mert bizony meglátszott rajta, hogy a főispán Olaszországban jár s nem ül a zöld asztal előtt a nagy karosszékben, hogy vasmarkaiba szorítsa a közgyűlés gyep-lőit. S a közgyűlés fel is használta ezt és mint a jó, tüzesvérű csikók szoktak, ki-kirugott a hámból. Ok volt reá elég. Legfőképpen okot adott rá a választási fuvardijak ügye. Hát furcsa is az, hogy eddig a választásokon nem volt bár szabad vesztegetni s mégis vesztegettek titokban, de legalább elő sehol sem irt mértékben. Ezután már tilos lesz a vesztegetés s mégis nyíltan megfizetheti, sőt meg kell fizetni a jelöltnek az ő választóit — no már csak a fuvarozásukat — s ezt eleve elő-írják, hogy milyen összegekben szabad tennie. Nem kevesebb ok volt a kirugasra a hámból a tisztviselői nyugdíjalap ügye is. A fizetés-javításban részesült tisztikarnak azonban itt is szerencséje volt; két szótöbbséggel a javukra döntötték el az ügyet, pedig bizony-bizony hajszálon függött, hogy nem kapnak-e husvétünnepi pirostojásul harminc százalék levonást a fizetésükből. És nem kaptak, csak tizen-negyed; tehát szerencsésebbek voltak még azoknál a vagyonbukott kereskedőknél is, kik ötven százalékra szoktak kiegyezni. Ok ki-egyeztek negyvenkilencre. A közgyűlés különben a legpatriarálisabban folyt le s mikor egy óraker vége volt, az alispán megkönnyeb-bűlve fujt egyet a levegőbe s kívánt — boldog ünnepeket.

Bizonyára a husvétra gondolt. Pedig a vármegye előbb még a Bánffy-ünnepet is nagy

vetsége Pécsen tartja harmadik évi rendes közgyűlését; a Magyar Ujságkiadók Országos Szövetségének pedig választmányi ülése lesz ugyanekkor Pécs falai között. És lejönnek a ketős ünnepélyre Budapestről is a fővárosi sajtó legelőkelőbb képviselői, hogy Pécsen együtt ünnepeljenek a vidéki sajtó munkásaival.

Az az érdeklődés, mely a két kongresszusra történt jelentkezések imponálásából látható, mindenekelőtt városunknak szól. Pécs, Baranyának székhelye, a Dunántulnak sok tekintetben gócpontja, felkeltette az érdeklődést a sajtó munkásai körében és oly tömegesen jelentkeztek a kongresszusra, mint még eddig egy ilyen alkalommal sem tettek. Mindenki kívánta ezt a szép mecsekali várost meglátni; mindenki óhajtja évszázados történeti emlékeit s jelenlegi kulturális, ipari és kereskedelmi nevezetességeit megismerni. És ezért jelentkeztek a vendégek oly imponálás számában, a milyen számban sem a temesvári, sem a fiemei kongresszuson nem vettek részt az ország hírlapírói. És a magyar ujságkiadók körében is a legelőkelőbb pártolásra talált az eszme, hogy a hírlapírók kongresszusával egyidejűleg Pécsen tartásuk választmányi ülésüket. S a husvétünnep alatt ezért üdvözölheti városunk falai között a magyar vidéki sajtó munkásait ilyen tekintélyes, ilyen imponálás számában.

Legyenek is körülünk szíves-lelkekkel, magyaros vendégszeretettel üdvözölve!

Hozza őket a magyarok istene körülünkbe s találják fel itt mindazt, a mit keresnek!

Lássák meg első sorban a mi városunk fennállásában azt a mindenható erőt, a mely a magyart immár ezer év óta tartja e hazában. A mely erő megvédte pogánykori viszályok, kereszténység alapítási reakciók, tatárdúlás, török járom, kuruc-labanc harcok és minden idők veszedelmei ellenében, hogy el nem pusztult,

garral megünnepelte. Hogy is ne ünnepelte volna?! Hiszen épen a közgyűlésen könyörögtek pár ezer forintcskák erejéig állami segélyért. Már pedig a magas kormány rebelleseknek, március tizenötödikét megüldöknek nem ad az állam kasszájából segélyt, csak jó mamelukoknak, kik március tizenöt helyett április tizenegyedikét ünneplik meg. Hanem ezt azután annál fényesebb díszmagyarban és zászlódiszben.

A városnál is folyt a dolog a héten. Megtartotta a polgármester az első »közgyűlést előkészítő« értekezletet is, melyen azonban nem valami nagy volt az érdeklődés és egynek sem volt olyan a tárgya, a mit nagyon érdemes lett volna — előkészíteni. Postapalota, városháza, közbárányhid, szigetkülvárosi iskola építése és a Kigó-utca kitélepítése: mind oly dolgok voltak ezek, melyeket évek óta ismer mindenki; minek volt hát az »előkészítésük?« Ha csak azért nem, hogy az eddigi sok rossz terv helyett most még rosszabbakkal álljanak elő?!

A hangulat pedig félig ünnepi volt már e héten. Nem csoda, hiszen nagyhét volt; a templomok látogatási ideje, mikor a harangok is Rómába utaztak.

Az idén azonban ismerősökre akadtak ott. Mert Rómát járták e héten főgimnázistáink és főrealistáink is. Vajjon megismerték-e ott a — pécsi harangokat?!

Az időjárás is ünnepi, szép, verőfényes, tavaszias volt. Csak az angolokra nem járt kedvező idő; azokat ugyancsak páholták a

el nem vezett s megfogyva bár, de törve nem, ma is itt él e vérelláztatott, vérellal termékenyített szép hazában. Hiszen Pécs, az ósrómai Sopiane, Nagy Lajos király egyetemének virágzó városa: átélte mindeme zivatarokat s hamvaiból, mint Főnixsz támadt fel s ma a magyar kultúra végvára, erőssége a szép Dunántulban.

Lássák meg azután a magyar társadalom életeréjét, mely tud hatni, alkotni, gyarapítani, mely Pécsnek olyan erős közeposztályt adott, mely mindenkor hivatva volt, van és lesz irányítani e város érdekét hazafias és kulturális célokban.

Lássák meg a polgárság hatalmas fajfenntartó képességét, hazafiasságát és áldozatkészséget. Mert hiszen Pécs régi polgári családjainak ivadéka ma is e város vezető elemei, kiknek hazafias, független gondolkodása oly sokszor nyilatkozott meg válságos időkben, mindenkor a magyar hazá s e magyar város javára.

Lássák meg kereskedői osztályunk vállalkozó képességét; gyáraink, ipartelepünk nagy munkáját; iparosaink életrealitását. Mert hiszen alig van város több, mint Pécs, a hol oly kevés állami segítséggel, oly csekély külső behatással teremtetek volna maguknak a kereskedők és iparosok biztos megélhetést, reményt nyújtó jövőt, mint itt nálunk!

És ha mindezt meglátták, megismerték, körülünkől távozva vigyék meg az itt látottakat, itt tapasztaltakat! És hirdessék, hogy csak erőnknek, csak akaratusnak kell lenni, csak a multak nemes tradícióihoz, a jelen elismerésreméltó munkájához s a jövő bizalmához kell ragaszkodnunk s a magyar újabb ezer évig is meg fog élni a négy folyó és hármass hegynában, a mint itt él már ezer év óta a saját erejéből!

Mi pedig köszöntjük a magyar sajtó munkásait, kik mindenkor előharcosai, név-

boerok Transzvámban mindentelé s járatták velök a Kálváriát, dicstelen vereségek hosszú során át.

Igy jöve el hozzánk a piros tojások ünnepe, a husvét. S krónikám befejezésül elmondok ime én is egy rövid történetet a husvétünnepi piros tojásokról:

Husvét az ő piros tojásaival örökre feledhetlen előttem. Szegény megboldogult nagy-néném, — hogy Isten nyugosztalja — csak ő tudta, csak ő látta egyedül, mennyi boldogságot rejthet magában egy piros tojás. Sok, nagyon sok keresztfia volt a boldogultnak, engem is azzá fogadott. Ha az egész évben nem is, de husvét napján megjelentünk nála egytől egyig. Lelkiismeretesebb arányossággal összeállított orgonasípok nem is képzelhetők. És óh fátum! Nem akadt annyiunk közt egy is, aki szépen illendően köszönt volna. Csak vártuk némán, visszafojtott lélekzettel a kifejlendők. De mikor már teljesen meggyőződött keresztanyánk, hogy belénk száradt a szusz, hát végre ő szólalt meg, még pedig ilyenképen: »Ökör bujt a kentek házába!« És ez nekünk végtelenül tetszett. Most egyszerre csak csörrenés üt meg a fülünket, angyalok zenéje ahhoz képest síllivé törpült volna mi előttünk. Pedig egy igénytelen kulcsesomag érintésétől származott csörrenés volt; hja mi tudtuk mit tesz az; hogy már ott állunk reményünk teljesülése küszöbén.

Az említett kulcs-csomaggal a kezében, lassu, nyugodt lépésekkel megindult az ígért földé, akarom mondani, az éléskamra felé.

telen hősei annak a küzdelemnek, melyet a magyar társadalom, a magyar polgárság, a magyar ipar és a magyar kereskedelem a lét érdekében kifejt. Ők állnak őrt enél a küzdelemnél, ők jelölik meg a haladás ösvényét, ők irányítják a boldogulás útjára, a gyakorta feneketlen kátyuba tévedt szekerünket. Ők képviselik az örök emberit ebben a harcban; ők járnak a küzdőkkel, mint végigjárta az ember tragédiájának történetét Ádám. És ők azok, kikre ráillik a mondás:

Nem a kakas szavára kezd virradni;
De a kakas kiált, mivel virrad!

Ők az üdvözölői minden szépnek, minden jónak; ők jelentik a virradatot, a hajnalhasadást a magyar közélet, a magyar politika, a magyar társadalom, a magyar ipar és kereskedelem életében.

Hozza őket a magyarok istene körülünkbe s legyenek a legszívesebben látott, legkedvesebb vendégeink!

* **A pécsi kereskedelmi és iparkamara** csütörtökön, 1900. évi április hó 19-én, d. u. 3 órakor a kamara saját helyiségében rendes közületet tart.

A napirend tárgyai:

I. Elnöki előterjesztések.

II. A kamarai iroda ügyforgalmi jelentése.

III. Targyalási ügyek és pedig:

1. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak leirata arra vonatkozó véleményadásért, hogy a fényképészet ipari foglalkozásnak tekintendő-e?

2. U. annak leirata a szakvizsgázott gépészek felmondási idejének megállapítása tárgyában adandó véleményért.

3. U. annak leirata a mérges hatású sárga foszforral előállított, könnyen gyuló közönséges u. n. foszforos és kénes gyuták gyártásának és forgalomba hozásának az ország területén való eltiltása kérdésének véleményezéséért.

4. Ugyanannak leirata az iparhatósági megbizottak intézményének átalakítására vonatkozó véleményért.

Egyszóval, egy árva hanggal sem biztatott, hogy kövessük; jól tudta, hogy nyomában vagyunk s követjük hiven mint az árnyék... anélkül is. Az éléskamra előtt nagyság szerint fölállított bennünket sorba, s dicsekedés nélkül legyen mondva, az első hely nekem jutott. És az éléskamra ajtaja föltárult előttünk. Oh, amit ott láttunk, felülmúlt minden várakozást! Egy teknő telis teli volt megrakva piros tojásokkal! És most következett a szétosztása:

»Ne! ez a tied; ezt meg vidd haza a kis hugodnak, de vigyázz! el ne törd! mert hátra kötöm a sarkadat. Ez meg a tied, fogjad; ezt a pöttyözöttet pedig add a kis öcsédnek, érted?« — Hát az édes mamámnak? szólal meg a kis keresztfia a neheztelés félreismérhetlen hangján. »No ne! csak ne pityeregj, nesze, itt van a legnagyobb, vidd az anyádnak, ni ni! még itt van egy repedt, ezt is neked adom.« S így ment ez sorban. Míldön ezzel készen voltunk, mindegyikünk zsebébe külön-külön egy darab teher kalácsot, a másikba pedig mint ő mondá — kakastejjel sült kenyéret — gyömszölt, és azért a sok mindenért csak azt kívánta, hogy jók legyünk.

Ezek után amint jöttünk, ép oly néma cseben, de a drága zsákmány édes terhe alatt ezerszerre boldogabban távoztunk. Mikor kijöttünk tőle, de hogy mentünk volna egy viláért. Sorba mutogattuk egymásnak a kapott piros tojásokat.

Valamennyiünknek legjobban tetszett a

5. U. annak leirata a kereskedelmi üzlet átruházásáról szóló törvényjavaslat-tervezet véleményezése tárgyában.

6. U. annak leirata a mesterséges ásványvizek teljes kiküszöbölését tervező fürdő-törvényjavaslat-tervezet véleményezése iránt.

7. U. annak leirata a kézműáru kereskedés szokványaira vonatkozó javaslat-tervezet véleményezése iránt.

7. U. annak leirata az ingatlanok forgalmának és kereskedelmi ügyleteknek közvetítésével foglalkozó ügynökök foglalkozásának törvényhozási szabályozása tárgyában adandó véleményért.

9. U. annak leirata Tolnavármegye módosított kéményseprési ipari szabályrendeletének véleményezése tárgyában.

10. U. annak leirata Bonnya somogy megyei község négy országos kirakodó és állatvásár engedélyezése iránt való kérelmének véleményezése tárgyában.

11. U. annak leirata Lancsuk baranyamegyei község három helypénzszedési joggal egybekötött országos kirakodó és állatvásár engedélyezése iránt való kérelmének véleményezése tárgyában.

22. Somogyvármegye alispánjának átirata Fonyód fürdőtelepen a marhahusvágás szabad gyakorlásának korlátozása és a marhahus árának szabályozása tárgyában adandó véleményért.

13. Az országos selyemtenyésztési miniszteri meghatalmazott átirata a közutaknak és köztereknek szederfával való befásítása és a selyemtenyésztés ügyének felkarolása tárgyában.

14. A mohácsi járás főszolgabírói hivatalának átirata a mohácsi kerületi betegsegélyező pénztár átlagos napibéreinek új megállapítása tárgyában véleményadásért.

15. A szigetvári járás főszolgabírói hivatalának átirata a Szigetvárott levő »Dél-somogyi takarékpénztár« által szedhető zálogkölcsöndíjak megállapítása tárgyában véleményezésért.

16. Az országos iparegyesület átirata a hazai ipar pártolása érdekében megindított akció tárgyában.

17. A siklői iparos olvasókör beadványa az általa rendezendő tanoncmunkakiállítás támogatása tárgyában.

magáé. Dicsekedve tartottuk föl a magasba, hogy a járókelők is láthassák kincseinket.

Azután elkezdtünk versengeni. Melyik kapott szebbet, többet, erősebbet.

— Ticseljünk egyet! Kiáltanak többen.

Összegombolyogtunk gyorsan egy tömegé és aztán megkezdődött a tojásösszeverés sportja, mely mulatságos játék csakis husvétkor dívik.

Egyik alól tartja, a másik fölül üti éllel egymáshoz a két ellenséges tojást; amelyeknek ezáltal keményebb az orra s a másikat törli be, az a nyertes.

Össze-vissza ütögettük csakhamar a tojásokat, nagyokat kacagva, mikor valamelyik félig üres volt belül s könnyedén tört össze.

Azután azt, mely legerősebb volt valamennyi közt, mely tönkretette keménységével a többieket, nagy diadallal vitte a tulajdonosa haza. Meg nem ette volna a nagy viláért.

Mielőtt hazamentünk volna, nagy lagzit csaptunk a legyőzött tojások husából. Valódi kannibálizmussal kebeleztük be őket. Mire hazaértünk, már csak a tojások héja hámlott ki zsebjeinkből.

De bezzeg megjártuk a lagzival! Belekeményedtek a tojások gyomrukba, s hullott szülőink részéről a sok áldás szegény keresztanyánkra.

Mi azonban titkon, még beteg állapotunkban is mindig azért imádkoztunk, hogy jó keresztanyánkat tartsa meg a jó Isten jövőre is a mi örömünkre.

Mert hát mi is okozhatna nagyobb örömet gyermeknek, mint husvétkor egy két pite tojás!

Kövágó Urs.

18. A kaposvári kis és középkereskedők egyesületének beadványa a m. kir. pénzügyminiszter urnál annak kieszközlése tárgyában, hogy a III. oszt kereseti adó megállapításánál a megadóztatandó felek ne csak a kivétő bizottság, hanem a felszólamlási bizottság előtt is megjelenhessenek s érdekeiket is megvédelemzhessék.

19. A budapesti kereskedőifjak társulatának beadványa a felmondási idő szabályozása tárgyában a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urhoz benyújtott kérvények pártolása iránt.

20. A Pécs szab. kir. város keleti részén lakó kereskedők és iparosok beadványa a budai külvárosi vasuti állomás kibővítése és átalakítása tárgyában.

21. Schönwald Imre pécsi aranyműves és ékszerész beadványa a zálogházi kamatláb általános leszállítása érdekében.

*** A Hirschfeld-féle vizügy** közg. bizottsági elintézése tárgyában közölt tegnapi vezércikkünkre vonatkozólag — felkérés folytán — készséggel kijelentjük, hogy azzal sem a szerkesztőségnek, sem a cikk írójának a legtávolabbról sem állott szándékában **Herbert János** tanácsnok urat akár magán- akár hivatali becsületében sérteni, vagy gyanusítani annál kevésbé, mivel Herbert úr nem is önszántából, hanem mint tegnapi cikkünk is kiemelte, a polgármester intézkedése folytán szerepelt előadóként a közigazgatási bizottságban.

Az ország hírlapirói és lapkiadói Pécsen.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1900. április 14.

A *Vidéki Hírlapirók Országos Szövetségének* Pécsen husvét hétfőjén tartandó évi rendes közgyűlésére s a *Magyar Ujságkiadók Országos Szövetségének* ugyanekkor tartandó választmányi ülésére érkező vendégek végleges névsorát a következőkben közöljük:

A hírlapíró szövetség tagjai.

Arnhold Károly dr., Sopron.
 Acél Sándor dr., Kecskemét.
 Barát Ármán, Temesvár.
 Benedek Árpád, Arad.
 Bibó Lajos, Hódmező-Vásárhely.
 Brajjer Lajos dr., Nagybecskerek.
 Czövek Károly, Miskolc.
 Edvi Illés László, Arad.
 Forster Rezső, Miskolc.
 Fehér Dezső, Nagyvárad.
 Füredy Béla, Szombathely.
 Fényes Samu dr., Kassa.
 Fekete Nagy Béla, Kolozsvár.
 Faragó Rezső, Arad.
 Hegyi Jenő, Fiume.
 Hajnóczy József, Kassa.
 Halász Lajos, Nagyvárad.
 Jeszenszky Géza dr. N. Szt.-Miklós.
 Kulinyi Zsigmond, Szeged.
 Konec Ákos, Debrecen.
 Kaffehr Béla, Szombathely.
 Kemény Ödön, Fiume.
 Király Péter dr., Debrecen.
 Kuskó István és neje, Kolozsvár.
 Lendvai Miklós, Temesvár.
 Láng József, Nagyvárad.
 Lang Ottó, Miskolc.
 Löw Dezső, Debrecen.
 Marton Manó, Nagyvárad.
 Mayländer Izidor, Győr.
 Milkó Izidor dr., Szabadka.
 Matuska L. gr. dr. Liptó-Sz.-Miklós.
 Miklós Gyula, Kassa.
 Obláth Károly és neje, Zombor.
 Palóc László, Szeged.
 Petrán József, Kolozsvár.

Rutkay Menyhért, Miskolc.
 Rábel László, Sopron.
 Romy Sándor, Győr.
 Szávay Gyula, Győr.
 Sas Ede és neje, Nagyvárad.
 Szathmáry Zoltán, Arad.
 Szücs Dezső, Nagyvárad.
 Schwarz Sándor dr., Eger.
 Székely Mór, Arad.
 Tömörkény István, Szeged.
 Tiszti Lajos, Arad.
 Ujlaki Antal, Debrecen.
 Ujlaky Géza, Győr.
 Vég Lajos dr., Nagy-Becskerek.
 Zoltán Vilmos, Győr.

A Budapesti Ujságírók egyesületének képviselői.

Vészi József, elnök.
 Diósy Béla dr.
 Gerő Ödön.
 Reiner Ferenc.
 Szathmári Mór.
 Zempléni P. Gyula.

Az »Otthon« képviselői.

Hevesi József.
 Hajdu Miklós.
 Kéry Gyula.

A lapkiadók szövetségének tagjai.

Benkő Jenő, Budapest.
 Berényi Imre, Budapest.
 Barta Manó, Budapest.
 Dudás Adolf, Gyöngyös.
 Engel Lajos, Szeged.
 Fischer János, Budapest.
 Fischl Lajos, N.-Kanizsa.
 Gerő Nándor, Budapest.
 Horváth C. Guidó, Budapest.
 Hartmann József »
 Herz Adolf »
 Jóba Elek, Nyirvidék.
 Illényi István, Érsekújvár.
 Illés József, Budapest.
 Ihász György, Budapest.
 F. Kiss Lajos, Budapest.
 Leopold Gyula, Budapest.
 Lévy Mór és neje, Ungvár.
 Ifj. Leitersdorfer Lipót, Budapest.
 Lenkei Zsigmond, Budapest.
 R. Molnár Gyula, Rákospalota.
 Mártonffy Imre, Budapest.
 Mérey Miksa, Budapest.
 Nágel József, »
 Nagy Dezső, »
 Neuwirth Sándor, »
 Propper Mátyás, »
 Róth Károly, Nagy-Károly.
 Rózsa Bertalan, Budapest.
 Radnóty Dezső, Kolozsvár.
 Selmecy Lajos, Budapest.
 Sass Ármán »
 Strausz Bertalan, Csáktornya.
 Spitzer Béla, Komárom.
 Sümegi Vilmos és neje Budapest.
 Szlatényi Béla, Budapest.
 Torday Ármánd, »
 Török Jenő Endre, »
 Varságh Zoltán dr., »
 Wolfner József, Budapest (alelnök).
 Wachsmann Henrik, Budapest.
 Zilahi Simon, Budapest.
 Zilahi Dezső, »
 Zilahi Jenő, »

Az ünnepek sorrendje a következő:

Husvét vasárnapján.

Este 8 órakor érkezés Pécsre. Fogadtatás a pályaudvaron. A szövetség tagjainak elszállásolása.

Kilenc órakor ismerkedési estély a »Nemzeti Kaszinó« termeiben, étkezés étlap szerint.

Husvét hétfőn.

Reggeli fél 9 órakor összejövétel a Nemzeti Színház előtt. Innen kivonulás fogatokon a Zsolnay-gyárba. A gyár megtekintése.

Tíz órakor a szövetség igazgatóságának

ülése Pécs szab. kir. város törvényhatóságának közgyűlési termében.

Ugyanekkor a lapkiadók szövetségének választmányi ülése a keresk. és iparkamarában.

Tizenegy óraker a szövetség közgyűlése ugyancsak a városházán.

Tizenkét és egy óra között a dóm megtekintése.

Délután egy óraker társasbéd a »Vigadó«-ban, melyet Pécs szab. kir. város közönsége ad a Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége s a Lapkiadók Országos Szövetsége Pécsre érkező tagjainak tiszteletére.

Délután fél 4 óraker fogatokon a város nevezetesebb középületeinek s kiránduló helyeinek megtekintése.

Este fél 7 óraker látogatás Littke pezsgógyárában.

Kilenc óraker összejövetel Bedő Testvérek szecessziós sörözőjében.

Ipartestületi betegsegélyző pénztár.

Pécs, 1900. április 14.

A pécsi ipartestületi betegsegélyző pénztár titkáratól a Pécsi Napló vasárnapi cikkére vonatkozó alábbi választ kaptuk, melyet a beküldő kívánatához képest azért közlünk csak mai számunkban, hogy arról azon iparosaink is tudomást vehessenek, kiknek csak munkaszüneti napokon nyílik alkalmuk az újságolvasásra.

A beküldött cikk a következő:

A »Pécsi Napló« hasábjain már több ízben találkoztam a pécsi ipartestületi betegsegélyző pénztárral foglalkozó cikkekkel, amelyek mindig azt igyekeztek bebizonyítani, hol gunyosan, hol atyáskodó bölcsességgel, hogy erre a pénztárra semmi szükség nincs s hogy halva született gyerek.

Nem akarván polémiába keveredni e dolog fölött, a támadásokat mindez ideig válasz nélkül hagytuk.

Mínt hogy azonban a P. N. vasárnapi számában Selyem Sándor aláírással pénztárunk ellen olyan közlemény jelent meg, amely zárszámadásunkat és vagyoni mérlegünket boncolgatja, tehát számokkal foglalkozik és ezek eredményeképp bámulatos tényeket és megcáfolhatlan kudarcot állapít meg, a pénztárt nem életképesnek jelenti ki és annak rövid idő múlva való megszűnését jelzi és óva inti az ipartestület vezetőségét, hogy mielőtt a veszteség ijesztő nagyságra növekednék, segítsen a bajon, vagyis a pénztárt szüntessék meg, ennélfogva: nem azért, hogy Selyem Sándor urat meggyőzzük, hanem azért, hogy az ipartestület és pénztárunk tagjait tájékoztassuk és megnyugtassuk arra nézve, hogy Selyem ur állításai és számadatai, ha nem a szakértelem hiányát, hát akkor világos félrevezetési szándékot árulnak el, szükségesnek tartjuk ugyan csak a nyilvánosság előtt cikkével foglalkozni.

Selyem ur ugyanis azon kezdi, hogy pénztárunk 5 hónapi fennállása alatt vesztett 2012 kor. 25 fillért; de ha a cikkíró ur fáradságot vett volna magának és ez összeggel szembeállította volna az 1974 kor. 47 fillér vagyont, mindjárt kitűnt volna, hogy a veszteség nem 2012 kor. 25 fill., hanem csak 37 kor. 78 fillér. Ha már most a kiadási rovat 12 tétele alatt a pénztári helyiség átalakítására fordított 171 kor. 48 fillér mint egyszer s mindenkorra történt rendkívüli kiadás számadásunkban nem szerepelne, akkor vagyoni mérlegünk 133 kor. 68 fill. fölösleget mutatna; mert azt talán cikkíró ur sem tagadja, hogy a kezdet nagyobb beruházásokkal jár s az elől kitérni nem lehet. (Jól emlékszem, hogy pl. a pécsi ker. pénztár megalakulásakor, gondolom, valamely a város kezelése alatt álló alapítványból vett 800 frtot kölcsön.) Hát hol van itt tisztelt Selyem Sándor ur az a bámulatos kudarc? A mérleg teher rovatában szereplő 197 kor. 51 fill. járuléka és a tart. alap 243 kor. 08 fillérje, mint tényleg el nem költött összeg veszteségnek szintén nem tekinthető.

Szeget ütött továbbá fejébe a cikkírónak a személyi kiadások nagy összege is, de hát azért ne tessék egy cseppet se keseregni; ennek dacára megkapták itt a segélyezésre jogosultak az ő járandóságait pontosan és ha egy kicsit meg akarta volna az eszét erőltetni, könnyen rájöhetett volna a nyitjára ennek is, — mert tetszik tudni — ha a pénztár létszáma már az első napokban a mostani magasságra emelkedett volna, ez a dolog sem volna ilyen szembeötlő, de nem így volt. Az első három hónapban a pénztárnak bizony csekélyke jövedelme volt, a tagok gyéren szálíngóztak; már pedig a pénztár tisztviselőit és orvosait stb. ez idő alatt is ép úgy kellett fizetni, mintha a pénztár a kívánt teljes létszámmal bírt volna; végre pedig a mi abbéli csodálkozását illeti, hogy a pénztár miként fedezhette új évkor szükségleteit, hogy fizethette tisztviselőit stb. holott pénztárában csak 3 fillér volt, hát ez bizony Kolumbus tojása; — no de hát, hogy ne törje soká az eszét rajta, hát megmondom: hát úgy, hogy a pénztár tisztviselői fizetéseiket havonkénti utólagos részletekben kapják s csak midőn ezek kifizetettek, akkor maradt pénztárunkban ama bizonyos 3 fillér. Hátralékos tagsági járuléka van és tagsági járuléka irtunk le? miért — nem tartozik ide, ahhoz Selyem urnak semmi köze és az egyáltalában nem jogosítja fel őt arra, hogy a pénztár tisztviselőit kötelességmulasztással vádolja s azt a leghatározottabban vissza is utaitom.

Miért szerveztük az ipartestületi betegsegélyző-pénztárt? Tessék a ker. betegsegélyző-pénztár legutóbbi számadásában előforduló hatóságilag megállapított bírság címén befolyt hat-ezer s annyi koronára egy röpké pillantást vetni s megtalálja erre a kérdésre a feleletet.

Mínt hogy pedig ekként a számadatokkal elkészültem, hát álljunk meg egy szóra, Selyem Sándor ur; nekünk nem olyan selyem az életünk, hogy napról-napra hasábos hirlapi cikkekben foglalkozzunk mások dolgaival.

Mi az ördögöt törődik ön akár selyem, akár pakróc, más néven, minduntalan a mi dolgainkkal s miért akar ön bennünket mindig kioktatni arra, hogy mi a hivatása a betegsegélyző-pénztárnak? Tudjuk mi azt ön nélkül is igen jól; igazgatóságunk hivatása magaslátán áll és nem szorult az ön bölcs tanácsaira; ha elérkezettnek látna azt az időt, hogy a pénztár más pénztárral egyesítsék, bizonyára meg is tenné, a jelen viszonyok közt azonban ezt megtenni ovakodik. Söpörjön ön a maga háza előtt, van ott söpörni való elég; és ezzel végeztem Selyem Sándor urral, csak még azt teszem hozzá, ha talán fennakadna abban, hogy többes számban beszélek, hát, hogy az a miket elmondtam, nem csak az én egyéni meggyőződés, hanem egyúttal az egész igazgatóság véleménye is.

Dobszay István,
ip. b. s. titkár.

Hirek.

Pécs, 1900. április 14.

Vándoruton.

Brassó, 1900. ápr. 10.

Könnyes szemek hirdették az érzékeny természetű bohém gyerekek fájalmát, hogy meg kell valniok jó pécsi barátaitól, a kik a távozó vonata után még sokaig lobogtatták fehér kendőiket.

Vándorutra keltek, az ország másik végébe igyekeztek, vissza abba a barátságos fészekbe, a honnét Pécsre kerültek. És érdekes ez a vándorut, hisz a bohém ember nem is úgy utazik, mint más becsületes halandó. A mily szomorú volt a válás pillanata, oly hamar örültek a közeli viszontlátásnak, mert már Brassóban a régi barátok várakoznak rájuk. A mily könnyen keseredik a bohém

ember, ép oly könnyen felejt és újból lelkesedik.

Sebestyén Gézát nagyon szerették a pécsiek és talán ő is siratta meg legőszintébb szívvvel pécsi barátait. Egy dolog vigasztalta csak, hogy Lenkei szerkesztő bőven ellátta regalitázzsal. Pöfékelt is az uton úgy, mint egy nekidühödött vicinális. A felső mellényzsebébe rejtette a finom szivarokat, de úgy, hogy mindenki láthatta. Kosma Pista felhasználta az adott alkalmat és elcsent egy darabot a finomnak hitt vörös papirgyűrűs szivarokból, de óh fátum, a sziváznál kiderült, hogy csak a szivargyűrű volt valódi regalitász, maga a szivar pedig — rövid.

Mezey egy csodálatos fantáziájú sipkát, a lehető legszecessziósabb formában helyezte a fejére. Sebestyén folyton bürzenkedett Mezeyvel, de Mezey sem maradt adósa.

— Nézd csak ott azt a társulatot — mondá Mezey és egy csöndesen letelező birkanyjára mutatott — nem Makó társulata az?

— Az ám — replikázott vissza Sebestyén — ez csakugyan Makó társulata, nézd midő jámbor butasággal tekintenek feléd. Vezérüket vélik benned felismerni.

Mezeyék kutyájukat is magukkal vitték. Jó dolga volt a gyerekeknek. Egyik ölből a másikba vándorolt.

Mezeyné váltig biztatta:

— Kutyuskám, ha jól viseled magad, Brassóban elviszlek a megnyitó előadásra.

Mezey megcsóválta a fejét:

— Nem, az nem lehet, a Kurucfurfang neki nagyon pikáns lesz.

Társulatunk menyasszonyai voltak a legszomorubbak, különösen Lévy Sárka, a ki Dombóvárót vált el »Ó« tőle. Lévy Maca alig tudta vigasztalni.

Sátrány Vili egyre boszankodott, hogy Kendy Piroska nem adott neki egy csókot sem az abaligeti alagutig. A sok menyasszony között még Virgay Boriska volt a legholdogabb, őt Brassóig kísérte le ideálja. Kendy Piroska, Virgay Boriska valóságos rózsardóket tűztek keblük fölé, de kijutott a virágokból Raróthynek és Lévy Sárkának is.

Takács bácsi és Takácsné nem bírtak kis unokájakkal, Nádasz Sanyikával. néha sírása tulhangozta a vonat sípolását is. De volt ott még egy csomó gyerek, mind-megannyi síró rivó színészcsemete, ők szolgáltatták a koncertet.

Vesspréminé, Ágh Ilona az egész uton narancsot evett és a vonat Erdélybe érkezével már valóságos tordai hasadék keletkezett lábai alatt narancshéjakból.

Simándy Jóska kézzől kézre adogatta azt a szép ezüst cigaretta tárcát, melyet pécsi barátaitól kapott emlékül. Mire azonban a cigaretta tárca visszakerült kezeihez, cigaretta egy sem volt benne.

Boar és Boarné saját sütésű kenyereikkel traktálták az utazó bohémeket, míg Kószegi, Vojnics, Várady, Vértessy egymás pénzét nyerték el csendes kis ferbli utján.

Németh Jancsi az egész uton kis fiát ringatta.

— Ebből lesz ám nagy színész! — mondogatta mindenkinek.

Kosma Pista Budapestten randevut adott valakinek, de rajta vesztett, megcsípték. Csak arra kérte az illetőket, hogy el ne árulják a feleségének.

Budapestten volt csak még hadd el hadd. Nádasz az ezerkezű titkár távirati uton 30 személy részére külön kupét rendelt a brassyói gyorsvonatra és a kalauz teletömte a külön kocsit — idegenekkel. És mig az idegen utasok a bórdíványokon végig terpeszkedtek, addig a már ugyis sokat hányatott szegény színészek a M. A. V. szegényére, a folyosón voltak kénytelenek szorongani.

Molnár Ilonka szomorúan járt föl-alá a budapesti pályaudvaron, az ő Dellijét kereste, de nem találta sehohsem.

A mily dühös volt Nádasz Budapestten a

kényelmetlen utazás miatt, oly nagyon kezdti lelkesedni az erdélyi havasok láttára. Saját egyéniségét itt már nem tudta megtagadni és halomra gyártotta a rossz vicceket. A romokban heverő Földvár előtt robogott el a gyorsvonat. A romok láttára Nádassy felkiáltott:

— Hiszen ez nem »Föld-vár«, ez csak »Volt vár«.

Oly kevés volt a hely a gyorsvonaton, hogy Boar a kupé legszűkebb fülkéjében volt kénytelen meghúzni magát, ott legalább ült.

Az erdélyi havasok közt volt mégis legkedélyesebb az utazás. A sok alagut meghozta a maga pikánsizű ujdonságát is, a mely most szájról szájra jár Brassó magyarajku polgárain. Azt mesélik ugyanis, hogy a természetben és alakban annyira egymásra hasonló két színházi pénztárnokné az alagut hatása alatt egymás keblére borult és úgy összecsókolódzva lepték meg őket.

Kedden délután két órakor feltűnt a fenyőerdővel borított, igazi látványosságot nyújtó Cenk, lassan feltűntek Brassó falai is és a pécsi szintársulat nagy része bevonult Brassóba. Tiszayra remélhetőleg jó napok fognak várni, mert egy hónappal ezelőtt játszott itt utoljára egy német ripacs társulat 10 napig és Brassó művészi igényvel bíró polgárai máris alig várják husvét vasárnapját, hogy Tiszayék előadásait élvezhessék. Petelő.

Napirend 1900. április 15-én, 16-án és 17-én.

Naptár: vasárnap, ápr. 15. — Róm. kath.: Husvét. — Prot.: Husvét. — Görög-kel.: (április 2.) József. — Zsidó: Passah. — Nap két 5 óra 14 perckor; nyugszik 6 óra 47 perckor. — Hold két este 10 óra 20 perckor; nyugszik reggel 4 óra 18 perckor. Holdtölte 2 óra 18 perckor. — Hétfő, ápr. 16. Róm. kath.: Husvét. — Prot.: Husvét. — Görög-kel.: (április 3.) Nicetas. — Zsidó: Nisan 17. — Nap két 5 óra 12 perckor; nyugszik 6 óra 48 perckor. — Hold két este 10 óra 50 perckor; nyugszik reggel 4 óra 56 perckor. — Kedd, ápr. 17. — Róm. kath.: Rezső. — Prot.: Anicét. — Görög-kel.: (ápr. 4.) Gyula. — Zsidó: Nisan 18. — Nap két 5 óra 10 perckor; nyugszik 6 óra 50 perckor. — Hold két este 11 óra 40 perckor; nyugszik reggel 5 óra 16 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai intézet jelzése szerint: enyhe, helyenkint csapadék, zivatarok várhatók.

Térzene a Széchenyi-téren vasárnap fél 12 órakor.

Magyar Ujságkiadók Országos Szövetségének választmányi ülése a keresk. és iparkamarában hétfőn d. e. 10 órakor.

Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségének közgyűlése a városházán hétfőn d. e. 11 órakor.

Iparostanoncok munkakiállítása a belvárosi fiúiskolában vasárnap és hétfőn egész nap.

Városi közgyűlés kedden d. e. 9 órakor.

— **Boldog husvétii ünnepeket kívánunk lapunk olvasóinak és jóbarátainknak!**

— **(Husvétii mellékletünk.)** Lapunk mai számához *tizenkétoldalas* ünnepi mellékletet találnak csatolva olvasóink, a kiknek a husvétii ünnep alkalmából ezt a piros tojást adja szives ajándékkul a »Pécsi Figyelő« szerkesztősége és kiadóhivatala. Az ünnepi melléklet tartalma a következő:

1. *Tévesztések*; írta: Bartha Mariska.
2. *Éppen tizenhárman*; Beranger költeménye, fordította: Czigliányi Béla.

3. *Irma és Irmingard*; írta: *Uvátynssky* Leona.

4. *As árnyék*; *Nikelsky* Géza verse.

5. *Letört bimbók a nagy időkben*; írta: *Bogyó* Alajos

6. *A diszlövés*; írta: *Aggteleki* (Ullein) Ferenc.

7. *Kossuth és Pécs*; közli: dr. *Rónaky* Kálmán.

8. *Piros tojások*; írta: *Sipula*.

9. *A szeretet*; írta *Cank* Muki.

Főlapunk tizenhat oldalt tesz ki s így husvétii számunk összesen huszonnyolc oldalnyi terjedelemben jelenik meg, hogy a husvétii ünnepek alatt, mint hosszú huszonnyolc év óta mindenkor, kedves szórakoztatója legyen a közönségnek.

— **(Husvét.)** A nagy napok eljöttek, a husvét itt van. Nagy ünnep. A keresztény világ örömnépe. Feltámadott az Istenember a világ Megváltója, a kereszténység megalapítója; a szeretet Istene. Midőn az egyház ennek emlékét üli, a nagy ünnepnek két napot, mint nyilvános ünnepet szentel s ezen kívül összeköti az ugynevezett oktávával is, vagyis egy hétig a templomokban szüntelenül a feltámadást üli az egyház. Az oltárra a feltámadás szobrát, az *alleluját* helyezi az egyház s az *alleluja* hangzik imádságaiban és énekeiben egyaránt kifejezve azt a nagy örömet, melyet a kiszorított Üdvözítő feltámadásakor érez. A szent csarnokok lángjai felgyulnak s fényözönben uszik a templom. Az oltár ezen részén, hol az evangeliumot olvassák, áll a husvétii gyertya, mely Krisztust jelképezi öt sebével, ki feltámadott s evangéliumával megvilágítja a nemzetek utjait. E gyertya ott áll az oltár mellett, az egész husvétii időszakban ég s csak áldozó csütörtökön veszik el onnan, jelölve annak, hogy Krisztus eddig maradt még a földön feltámadása után.

— **(A gépkezelői tanfolyam vizsgálata.)** A pécsi kereskedelmi és iparkamara által nagy áldozatkészséggel fenntartott kazánfűtői és gépkezelői tanfolyam záróvizsgálata nagypénteken folyt le *Raichl* K. kir. kazánvizsgáló biztos elnöke alatt *Dischka* Győző m. kir. főreáliskolai igazgató és *Hankó* Gyula m. á. v. műhelyfőnök, bizottsági tagokból állott vizsgáló bizottság előtt. A locomobilgépek kezelésére *Dischka* Győző, a stabilgépek kezelésére *Raichl* Károly szakavatott vezetése alatt elméletileg és gyakorlatilag előkészített hallgatók kivétel nélkül sikeresen megfelelték s locomobil gépek kezelésére 43-an, stabilgépek kezelésére pedig 41-en nyerték meg a képesítést. A szépsikerű tanfolyam rendezéseért — melyet itt időzése alatt *Hegedűs* miniszter is megtisztelt látogatásával — a kereskedelmi és iparkamarát kétségkívül osztatlan elismerés illeti meg a tanfolyam tanáraival, *Dischka* Győző, *Raichl* Károly és *Hankó* Gyula urakkal együtt, a kik hat hónapon keresztül, fáradságot nem ismerve, páratlan buzgalommal igyekeztek megfelelni feladatuknak s hogy fáradozásuk nem volt hiába való, azt az imént megtartott vizsgának szép sikere igazolta.

— **(Feltámadási körmenetek.)** A délután folyamán, miként tegnap, hullámszerűen kezdett az utcákon az ünnepi nép. Úgy 4 órakor a ferencrendiek templomából indult az ünneplés körmenet, melyen különösen a szigeti külváros polgársága jelent meg óriási számmal. Ugyanekkor tartották meg a feltámadási szertartást az apácák templomában is, hol a körmenet nem jött ki az utcára, rendes szokás szerint. Itt a növendékpapok ének-kara énekelte az énekszámokat. 5 órakor a Széchenyi-téren tengernyi nép verődött össze s fényes asszisztencia mellett indult meg a körmenet a templomból, megkerülve a Szentháromság szobrát. Az ünneplés szertartás alatt a katonazenekar játszott egyházi énekeket. Ugyancsak 5 órakor tartották az Ázostontéri plébániatemplomban is nagy segédlettel a feltámadást, melyen a budaikülváros lakossága vett részt. Mindezen körmenetek végeztével a nép a székesegyházhoz tödult és zsufolásig megtöltötte a fényárban uszó csarnokokat s még a téren is ezernyi tömeg állott. A papi zsolozsma végeztével a megyéspüspök tartotta a feltámadási ceremóniát nagy pompával, püspöki segédlettel. A Te Deumot s egyéb előírt énekszámokat a székesegyházi rendes kar énekelte.

— **(Jelentés a vizről.)** A főmérnöki hivatal a Tettye forrás vizállásáról ma a következőket jelenti: A vizek tele vannak; a tettyei forrás vizszolgálati képessége f. hó 14-én reggel 11950 köbméter.

— **(Ügyészégi megbízott.)** A m. kir. igazságügyminiszter *Lásár* Gyula paksi kir. járásbírósi joggyakornokot a paksi kir. járásbírósi mellett alkalmazott ügyészégi megbízott állandó helyetteséül rendelte ki.

— **(Tanoncok kiállítás.)** Ma délelőtt 11 órakor nyitotta meg a Pécs szab. kir. város ipar és kereskedő-tanonciskolai bizottság a helybeli iparos ifjak kiállítását a belvárosi elemi iskolában. A kiállított tárgyakat az ipartestület kiküldött tagjai *Schmelser* Ferenc elnökkel élükön bírálják meg s e bírálat szerint jutalmazták, azaz tüntetik ki az egyes tanoncokat. A tárgyak négy teremben vannak elhelyezve a második emeleten s az iparágak szerint csoportosítva. Minden ipar-nemben valóban szép, mondhatni remek kivitelű tárgyakat talál az ember s nagyon érdemes, hogy bárki végig nézze azokat. E kiállítást folyó hó 16-án, husvét hétfőjén 11 órakor fogják berekeszteni.

— **(Megjöttek a harangok.)** Nagycsütörtökön délelőtt elnémultak a harangok, elmentek Rómába, mint mondja a nép. Ma délelőtt az összes templomok harangjai megkondultak, az orgonák méltóságosan hangzottak fel a mise közben Glóriakor jelentvén hogy a nagy gyász véget ért, kezdődnek az öröm ünnepei. A mise alatt már *alleluját* énekeltek, mert a szertartások már előre ezt írják elő. Holnap kora reggel a templomokban ételt, sonkát, sőt stb. szentelnek, a mi régi szokás s mely fenntartja magát a legelőkelőbb családokban is.

— **(Beküldetett.)** *Sirisaka* Andor annak kijelentésére kért föl bennünket, hogy az »*Anyósok Könyve*« című illusztrált, humorisztikus munkája a klisék késői elkészülése miatt nem a f. hónapban, hanem csak május

NEM HULL A HAJ, NINCS TÖBBÉ KOPASZ EMBER

EXIKÁTOR

1 üveg ára 2 kor. 40 fillér.

Szenzációt kelt a gyógyfű-kivonat, melyet évek hosszú során át tanulmányoztam, hogy mikép lehessen meggátolni a megkopaszodást.

Felfedeztem és százszoros pénzzel fizetek, ha kétszer használat után rögtön meg nem szűnik a hajhullás korpaképződés és mindennemű fejbőrbetegség.

Kapható gyógyszerárakban és mindennemű illat- és piperecziák-kereskedésben.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerára, Király-utca 12. sz.

Erdélyi főraktár és vezérképviselőség: **GÓTH GYULA**, illat- és piperecziák nagykereskedőnél, Gyulafehérvár-Főtér.

Vidéki megrendeléseket utánvétellel azonnal eszközöl:

DOBÉ NÁNDOR

Egyedüli készítő és széjelküldési raktára.

uri, női és színházi fodrász

Budapest, Nefelejts-utca 27.

15-én fog az előfizetőknek és megrendelőknek megküldetni. Előfizetéseket még a f. hónap végéig elfogad. Egy fűzött példány ára 2 kor., díszpéldány 4 korona. Megrendelési cím: *Sirisaka Andor Bogdása* (Baranyamegye.) E csinos kiállításnak ígérkező tréfás tartalmu munka *Taizs József* helybéli jóhírnevű nyomdájából, lapunk kiadójától fog kikerülni.

— **(Házasság.)** *Iványos Gyula* házasságot kötött *Plackwitz Teréz*zel Nagy-Harsányban.

— **(Rablás egy korcsmában.)** *Johann Károly* rácmecskei lakos, betért a versendi korcsmába s ott megivott egy pohár pálinkát. Mikor fizetni akart, összes pénzét, mintegy hét forintot kivett a zsebéből s belőle az asztalon aprópénzt válogatott. Egyszerre odaugrott hozzá a korcsmában levő két cigány egyike s a pénzt felmarkolván előle, azzal az ajtó felé igyekezett. *Johann* utána iramodott, de erre a másik cigány bottal állta útját s leütéssel fenyegette, ha utánuk mer menni. S ezzel a két cigány az elrablott pénzzel elietett a korcsmából. A pénztől ily vakmerő módon megfosztott ember feljelentette nyomban az esetet a hatóságánál, honnan megindították a nyomozást s a két rablót *Kovács György* és *Kovács Lajos*, versendi cigányok személyében el is fogták. A rablott pénzből alig találtak meg náluk pár forintot, mert a többi már elmúltak.

— **(Áthelyezés.)** A m. kir. igazságügyminiszter *Köröm János* dárdai kir. járásbírói irnokot a zombori kir. törvényszékhez helyezte át.

— **(Halálozás.)** *Soós Mariska*, életének 16-ik évében, tegnap meghalt. Temetése holnap (vasárnap) délután 4 órakor lesz a szigeti országút 71-ik számú házból a szigeti-külvárosi temetőbe. Az engesztelő misét kedden délelőtt 10 órakor tartják lelkítüdveért a ferencrendiek templomában.

— **(A mohácsi Margitta szigeti ármentesítő társulat)** tekintettel a folytonosan tartó áradások folytán bekövetkező árvízveszedelemre *Tormay Károly* alispán, mint miniszteri biztos egybehívása folytán ma délután 3 órakor Mohácson ülést tartott, melyen elhatározták, hogy a vizállás magasságát tekintve a véd- és nyulgátakat, — bár azok mai állapotukban is garanciát nyújtanak a veszély teljes elhárítása végett megerősítik. Az ülésen Pécsről *Tormay Károly* alispán, mint elnök, *Hinka László* alapítványi ügyész és *Novák László* püspöki uradalmi mérnök vettek részt.

— **(Sülyedő ház a belvárosban.)** Mint azt a napokban személyi hírek című rovatunkban megírtuk, *Mende Lajos* dr. vármegyei t. főorvos Nizzából hirtelen hazaérkezett. *Mende Lajos* dr. hazaérkezéének azonban nem az volt az oka, hogy a főorvos talán megunt volna olaszországi utazását, hanem utjából egy távirat szólította haza, mely arról a megdöbbentő hírről szólt, hogy a vármegyei főorvosnak a Boltiv-közben levő háza süpped. *Mende Lajos* dr. a távirat vétele után azonnal haza utazott s házat megvizsgáltatta egy építésszel, ki tüzetes vizsgálat után megállapította, hogy a fürdő-szobába vezető vízvezetési csövek egyike megrepedt s az abból lassanként előszivárgó víz annyira feláztatta a talajt, hogy az épület fundamentuma meglazult. Hogy a föld alatt vezető cső repedése helyrehozható és az épület további sülyedése meggátolható legyen, szükségessé vált az épület udvari részének a fürdőszoba, konyha, cselkészoba lebontása és újra építése, mely munkálatok természet szerint négy ezer forint költséget igényelnek.

— **(Meglőtt fiu.)** Kisnyáradon végzetes szerencsétlenséget okozott egy ember vigyázatlansága. *Amann József* ottani lakosnak ugyanis tizenegy éves fia kint játszadozott az udvaron a kert kerítése mellett, mikor egyszerre a szomszéd kertből lövés dördült el és

a fiu jajgatva rogyott össze. A lövés arcán, jobb kezén is találta a fiut s három ujját elvitte. A lövést a szomszéd *Grünfelder József* tette, a ki vadászfegyverét lötte ki az udvaron s a lövés a fiut találta, ki most otthon sebesülve fekszik. A gondatlan ember ellen megindították a vizsgálatot.

— **(Leégett préház.)** A Gyükési dülében a *Donátus* kápolna megett az erdőszélen leégett tegnap egy szalmatefjü préház, mely *Kiss János* tulajdonát képezte. Hogy a tűz miből keletkezett, a vizsgálat még eddig nem tudta megállapítani.

— **(Modern tolvajok.)** Hogy a modernizálás már rég óta belevette magát a tolvaj-világba is, az közismeretű, csak hogy eddig ezt az új áramlatot csupán a fővárosban lehetett észlelni. Most legujabban azonban már a vidéken is kezd lábra kapni a mostani tolvajlás. legalább erre enged következtetni az az eset, mely a napokban *Herceg-Szőllősön* történt, hol *Juránovits István* odaváló gazdálkodó távollétében ismeretlen tettesek annak lakásába hatoltak be, a szekrényét és ládáját feltörték s abból nagyobb mennyiségű ruhaneműt és husz korona készpénzt loptak el. Érdekessé teszi az esetet, hogy sem a lakás ajtaján, sem a feltört, illetve felnyitott ládán a külerőszak legcsekélyebb nyoma sem látszik. A tolvajvilág legujabb vívmányainak szerszámaival dolgozó ismeretlen tetteseket erélyesen nyomozzák.

— **(Sonka veszendőben.)** Nem valami jó husvétja lesz *Sántha József* üszöghi lakosnak. *Sántha* ugyanis még a télen, disznóöléskor félre tette bizójának egyik sonkáját, melyet már akkor ünnepélyesen husvéti sonkává nevezett ki. — Tegnap aztán kiment a gazda felesége az éléskamrába, hogy elhozza a mai feltámadás ünnepére szánt sonkát, de legnagyobb megdöbbenésére csak azt a madzagot találta meg, melyen a sonka logott. — Valószínű, hogy a többi valami élelmes jómadár ellopta, kit különben most erélyesen nyomoznak.

— **(A legizletesebb asztaliviz)** a „*Kristály*“ *Szent Lukácsfürdői* hegyiforrás, mely mint egészséges ásványvíz, több száz orvos által ajánlva van.

— **(A halottak husvétja.)** A béke és megnyugvás magasztos ünnepén, midőn gyász költözik az emberek szívébe a Megváltó halála fölött, melyet feltámadáskor az áhitattal vegyes öröm vált fel, a halottaknak is ünnepe van. Nagypéntek óta a Széchenyi-tér ama részét, melyen a virágárosok ütötték fel sátorfájukat, egész halom koszoru kínálkozott megvételre, melynek a mai napon nagy lendősége volt. A budai és szigeti külvárosi temetők valósággal *Mindszente*k napjának képet nyújtották. Tulzás nélkül, százakra tehető azok száma, kik a tegnapi nap folyamán s ma délelőtt a szent sirokon kívül a temetőbe is elzarándokoltak, hogy e napokon, midőn a kereszténységnek s az egyháznak gyásza van, szeretteik sirjánál ők is leróják megemlékezésük s kegyeletük adóját s a husvétot a béke és megnyugvás magasztos ünnepé emeljék a holtak csendes birodalmában is.

— **(Részeg emberek.)** Nem annyira érdekes ez a hír, mint inkább jellemző az alsóbb néposztály közérkölciségére. Tegnap, midőn minden korcsma és kávéház kongott az ürességtől, az emberek java része a templomokat és kálváriát járta, két berugott subanc vonult végig a sörház- és király-utcán, éktelen lármájukkal nem csekély megbotránkozást keltve. Persze a sarki rendőr rögtön rájuk tette a kezét s beszállította a két jeles firmát, hol addig fogva tartják, míg ki nem alusznak részegségüket.

— **(Teruska a Kálvárián.)** Tegnap a szentsirok látogatásának napja volt s százával zarándokoltak fel az emberek a Kálváriára, hol még a késő esti órákban is tar-

tott az ájtatoskodás. Ugy este kilenc óra tájban a járó-kelők egy alig öt éves kis leányra akadtak, ki siránkozva kiáltozott az édes anyja után. A gyermek valószínűleg a nagy tolongásban szakadt el az anyjától, kit aztán nem tudott megtalálni. Néhány résztvevő váltig kérdezte a kis leányt, hogy hívják? hol lakik? de a kis *Teruska* nem tudott egyebet, mint azt, hogy *Teruskának* hívják. Így aztán felvitték a rendőrségre, a hol azonban már az aggódó anya várta *Teruskát*, kit szerencsére minden baj nélkül hazaszállítottak.

— **(Eltűnt ószeres.)** *Königstern Salamon* pécsi ószeres felesége panaszt emelt ma délelőtt a rendőrségnél, hogy férje ezeltűt néhány nappal elment hazulról azzal a bejelentéssel, hogy üzleti ügyekben *Budapestre* utazik, de azóta hirt sem hallatott magáról. A panasz folytán a rendőrség átiratot intézett a fővárosi államrendőrséghez az eltűntnek vélt ószeres kutatása iránt. Az asszony aggodalma azonban legnagyobb valószínűség szerint indokolatlan lesz, mert ma már — hál Istennek nem oly könnyen tűnnek el az emberek.

— **(Az „Első Biztosító Intézet Katona Szolgálat Esetére)** Ő cs. és kir. Fensége *József* főherceg védnöksége alatt f. hó elsején tartotta meg *Dániel Gábor*, a képviselőház alelnökének elnöklété alatt VII. rendes közgyűlését. A bemutatott zárszámla e gyorsan növekedő intézetnek ezuttal is csak további izmosodását s terjeszkedését mutatja, a mi — tekintve a kedvezőtlen közgazdasági viszonyokat legjobban illusztrálja a céltudatos szolid vezetést. Az elmúlt évben 8,646.900 koronára szóló új biztosítás kötöttet s ezzel az állomány 35,049.812 koronára emelkedett. *Dijak kamatok és illetek* címén 1,732.905 korona vételeztetett be, tehát 192.101 kor. 52 fillérrel több, mint 1898-ban. A kiadások rovata most is a takarékos ügykezelés jellegét viseli magában. A tartalékok 1,540.802 koronával gyarapítottak, a minek folytán az intézet vagyona 5,496.683 korona 13 fillérre emelkedett. Ha még tekintetbe vesszük a jelentékeny leírásokat, az árfolyamok hanyatlását s a 49.100 kor. 56 fillérre rugó kincstári illeteket, a melyeknek bekövetkezése várakozás ellenére történt, ugy a 12,580 kor.nyi nyereség valóban kielégítő eredménynek mondható. A közgyűlés, a mely egyben a felügyelő bizottság eddigi tagjait további három évre újól megválasztotta, tehát csak méltányos volt, a midőn az igazgatóságnak, nevezetesen *dr. Münnich Aurél* elnöknek elismerést és bizalmat szavazott. Ezen intézet pécsi vezér-ügynöke *Nyitrai Andor*.

— **(Adomány az árváknak.)** A kórházban elhunyt *Árvai Ferencné* volt laskagyári munkásnő nyomorban sanyalódó árvái számára *Wagner Nándorné* és ifju *Wagner István* egy, egy koronát *Dezsőffy József* pedig két koronát adományoztak, mely összeget lapunk szerkesztősége az árvákhoz fog juttatni.

— **(Betiltott kocsiforgalom.)** A két husvétii ünnepen husvétvasárnapja és hétfőjén — tekintettel arra, hogy e két napon a kocszó forgalom jóval nagyobb — délelőtti 10 órától délutáni egy óráig a rendőrség a teherkocsi közlekedést a Király-utcán betiltotta. *Vaszary Gyula* rendőrkapitányt valóban elismerés illeti meg eme rendeletéért, melynek valódi értékét csak azok tudják megbecsülni, kik ismerik a mi kényelmetlen helyviszonyainkat.

— **(Nem törődöm kincscsel, vagyonnal, ha megelégedett vagyok.)** Am megelégedett csak akkor az ember, ha rendezett viszonyok között él és — ha egészséges. És épen itt hibázunk még legtöbbit. Minden háziasszony bűnös fényűzésnek találja a szomszéd pezsgővel oltani. És mégis oly gyakran találkozunk a családokban ezen fényűzéssel, azt a kávéitalra vonatkoztatva. Nagyon sok háziasszony előtt még ismeretlen az, hogy a bakkává félig *Kathreiner-féle Kneipp* malátakávéval keverve, nemcsak a háztartásban

A bankgyesület igazgatósága azonban nem állott mindjárt rudnak. Sokat himezett-hámozott; időközben pedig, hogy jó akaratát tanúsítsa, a képviselőház alelnökét, Tallián Bélát beválasztotta az egyesületbe alelnöknek, de végül kerekén kijelentette, hogy Percelt nem fogadhatja el elnöknek. A visszautasítást Percelnek vagyoni viszonyaival okolták meg, a miben semmi sértés nincsen, de a triumviratus terve mégis elhalasztódott.

Most azon vannak, hogy Percelnek valamelyes új állást keressenek s így helyet csináljanak Szilágyinak a házelnökségre.

— **A prezuntív trónörököséről.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Bécsből írják, hogy a hír, miszerint a királyt Ferenc Ferdinánd főherceg is el fogja kísélni Berlinbe — a „Pol. Corr.“ jelentése szerint — nem nyer megerősítést.

— **A perzsa sah utazik.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Londonba jelentik a „Times“-nek, hogy a perzsa sah megkezdte utazását, melynek folyamán hivatalosan meglátogatja Európa fővárosait, első sorban Pétervárt.

— **A cári pár utazása.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Pétervárról írják, hogy a cári pár tegnap este leányaival Moszkvába utazott.

— **Egy sirásos merénylete.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Bécsből írják, hogy **Kakuska** József, negyvenkét éves sirásossegéd, ma délelőtt a waehringi község háza előtt az utcán rálőtt **Baumann** Antal tartománygyűlési képviselőre, a waehringi kerület előljárójára. **Baumann** súlyosan megsebesült, **Novák** városi mérnököt, ki **Baumann** társaságában volt, halva találták a tett színhelyén. Minthogy az orvosok **Novák** mérnökön sebesülést nem konstataáltak, meglehet, hogy szívszélhűdés érte az ijedség következtében. A merénylet a tett után magára lőtt, de csak könnyű sebet ejtett magán. **Kakuska**, ki iszákos ember, azért követte el a merényletet, mert nem nevezték ki végleges sirásosnak.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV **PLEININGER FERENC**
TAIZS JÓZSEF
 kiadó.

Hirdetések.

Hirdetmény.

Helyben egy nagyobb szabásu,

jó forgalmu

vendéglő

a belvárosban eladandó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Első biztosító intézet katonai szolgálat esetére

Ó cs. és kir. Fensége József főherceg
 védnöksége alatt.

Biztosítási tőke 35 millió kor.

Biztosítási alapok 4 $\frac{1}{2}$ millió korona.

Fingyermekek legelőnyösebb ellátása, azoknak védkötelezettsége idejére, illetve — be nem soroztatás esetén — 24 éves korukra. Jelentékeny osztalék, felette szabadelvű feltételek. A besorozott ifjak igen tetemes külön nyereségben is részesülnek. Bővebb felvilágosítást ad:

NYITRAI ANDOR

pécsi vezérügynök Kossuth-u. 5. II. em.

Ugyanott intelligens urak alkalmazást nyernek.

M.K. EGYETEM
 VECYTANI INTÉZETE:

10859

1900

Hirdetmény.

A város tulajdonát képező

I és fél hold Dollinger-féle földnek

1900. évi január hó 1-től 5 évre leendő haszonbérbeadása
 iránt

Pécs város g. tanácstermében 1900. évi április hó 24-én délelőtt
 9 órakor zárt ajánlati tárgyalással egybekötött nyilvános árlejtés tartatik.

Felhivatnak tehát pályázók, hogy 10 korona bánatpénzzel felszerelt zárt ajánlataikat legkésőbb 1900. évi április hó 23-án déli 12 óráig a polgármesteri hivatalnál nyújtsák be, vagy a bánatpénz letétele mellett a szóbeli árlejtésen vegyenek részt.

A vállalkozási feltételek Herbert J. g. tanácsnoknál betekintheők.

Pécsett, 1900. évi április hó 13-án.

A város Tanácsa.

11038.

1900.

Hirdetmény.

A nyugati kőhídi dülőben levő és központi temetőnek kijelölt városi földekből

28 cat. hold területnek 1—4 holdas parcellákban

1900. évi január hó 1-től 5 éven át leendő haszonbérbe adása iránt Pécs város g. tanácstermében 1900. évi április hó 23-án délelőtt 9 órakor zárt ajánlati tárgyalással egybekötött nyilvános árlejtés tartatik.

Felhivatnak tehát pályázók, hogy minden hold terület után számított 5 korona bánatpénzzel felszerelt zárt ajánlataikat legkésőbb 1900. évi április hó 22-én déli 12 óráig a polgármesteri hivatalnál nyújtsák be, vagy a bánatpénz letétele mellett a szóbeli árlejtésen vegyenek részt.

A vállalkozási feltételek Herbert J. g. tanácsnoknál betekintheők.

Pécsett, 1900. évi április hó 13-án.

A város Tanácsa.

Versenyárgyalási hirdetés.

A pécsi igazgatóság kerületében alkalmazott posta és távirda altisztek és szolgálk egyenruházatának kiállításához a f. évi téli évadtól kezdve szükséges

szabómunkára

versenyárgyalás hirdetik a következő feltételek mellett:

A ruhával ellátandó személyzet jelenleg 223 egyénből áll, mely létszám azonban évről évre emelkedik.

A jelenlegi ruhaszükséglet a következő: 68 drb. posztó köpeny, 30 drb. posztó felöltő, 125 drb. téli zubbony, 223 drb. téli nadrág, 80 drb. mellény, 10 drb. daróc köpeny, 223 drb. vászon nadrág, 223 drb. nyári zubbony, 20 drb. nyári szövet nadrág, 20 drb. díszkabát és 20 drb. munkás kabát.

Vállalkozó köteles lesz a megrendelt ruhadarabokat a kelmék és anyagok átvételétől számítandó (6) hat hét alatt a meghatározott szabás és saját megbízottja által esetről-esetre vett mérték szerint saját műhelyében kifogástalanul elkészíttetni és az igazgatóság raktárába saját veszélyére és önköltségén beszállítani, mert ellenkező esetben a késedelem minden egyes napja után a hátralevő munkák pénzértékének (1/2) fél %-át mint késedelmi bírságot fizeti.

A pályázók kötelesek az egy évi szükségletnek megfelelő, az általuk megajánlott készítési ár 5%-át készpénzben vagy magyar állampapírokban a pécsi m. kir. posta- és távirdaigazgatósági pénztárnál bánatpénzül letenni és a pénztári nyugtát ajánlatukhoz csatolni.

Szerződő féllel a szerződés (6) hat évi időtartamra fog megkötötni azon feltétellel, hogy a kincstár a szerződéses viszonyt a lejáratú idő előtt is bármelyik évben hat havi előzetes felmondással megszüntetheti; ellenben a szerződött vállalkozó a szerződést ennek egész tartama alatt nem mondhatja fel.

Az egy korona bélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett zárt ajánlatok folyó évi május hó 17-én délelőtt 12 óráig a pécsi m. kir. posta-távirdaigazgatósághoz nyújtandók be, melynek kiadóhivatalában a szerződés egyéb feltételei is megtudhatók.

Az érdeklődők a szerződés mintát és az ajánlatok részletes feltételeit ezen igazgatóság segédhivatala főnökétől posta útján is megszerezhetik.

A beérkező ajánlatok f. év május hó 19-én déli 12 órakor a pécsi posta távirdaigazgató irodájában nyilvánosan fognak felbontatni és felolvasatni, mely alkalommal a pályázók személyesen, vagy meghatalmazottjaik is jelen lehetnek.

A szerződő köteles lesz bánatpénzét az egy évi szükséglet 10%-nak megfelelő összegre kiegészíteni és az átveendő kelmék értéke erejéig kellő biztosítékot nyújtani.

A kereskedelemügyi m. kir. minister fenntartja magának az ajánlattevők közötti szabad választást.

A meghatározott időn túl, vagy az elősorolt feltételektől eltérő, általánosságban tartott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Pécsett, 1900. április 12.

M. kir. posta-távirda igazgatóság.

Az elismert legjobb első pécsi moly ellen biztosító és ruhaóvó intézet

alkalmat nyújt a n. é. közönségnek, hogy télen használt ruháit, bundát, szőrmeárut sat.,

nyáron át a leggondosabb ápolás által mindennemű károk ellen csekély díjazás mellett, megvédje.

A ruhák kívánatra elhozhatnak és az elismervény ellenében vissza is küldetnek.

A midőn még a n. é. közönségnek szives tudomására adom, hogy az összes nálam lévő ruhaneműek az első magyar általános Biztosító társaságnál az elmúlt idényben 35.000 koronára biztosítva voltak, maradtam magam b. figyelmébe ajánlva, kiváló tisztelettel

MANDL ARMIN

szücs üzlete és ruhaóvó intézete
Irgalmasok-utca.

Szőllőművelők és mezőgazdák számára!

A szőlőtelepek befecskendezéséhez

valamint

a gyümölcsfákat károsító rovarok,

továbbá

a szegecs és tormáncs teljes kiírtására

Mayfarth Ph.

és társa féle

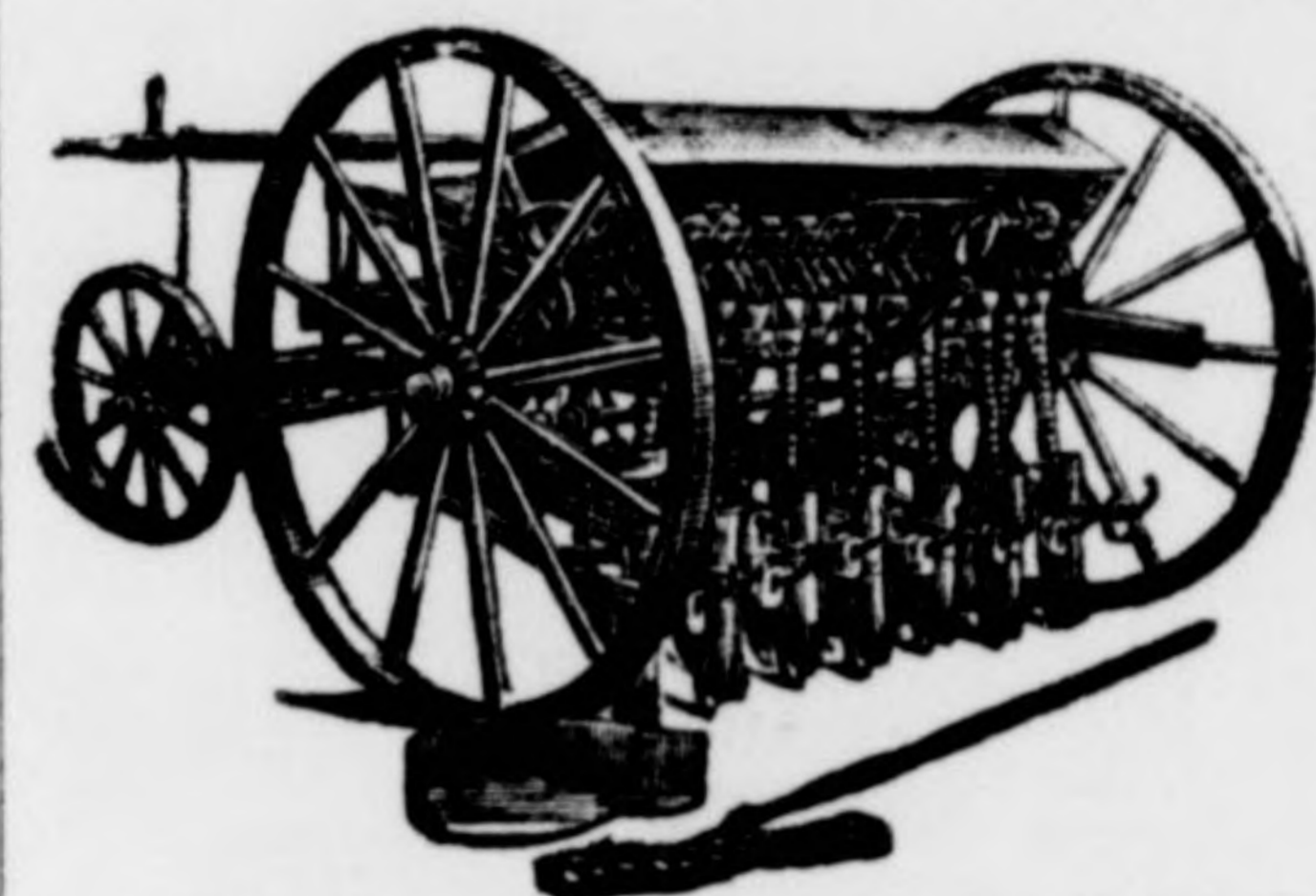
szabadalmazott

önműködő úgy hordozható, mint kosíra szerelt

„Syphonia“

feeszkendői a legjobbaknak bizonyultak, a melyek szivattyuzás nélkül a folyadékot önműködőleg a növényekre permetezik. Ezen fecskendőknek már sok ezerre menő példánya van alkalmazásban és számos elismerő bizonyítvány igazolja ezeknek elvitázhatlan kiválóságát minden más rendszerrel szemben.

A legjobb vetőgépek

Mayfarth Ph.

és társa

legújabb szerk.

„AGRICOLA“

(tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei

Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára, váltókerék nélkül, dombon avagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki.

A lehető legnagyobb munka-, idő- és pénzmegtakarítást teszik lehetővé.

Különlegességeket széna- és szalmaaprítók, kézi használatra, kukorica-morzsolók, eséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trienrök, ekék, hengerek és boronákban a legújabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak.

Mayfarth Ph. és társa

cs. és kir. kiz. szabadalmazott mezőgazdasági gépgyárak

Bécs, II. Taborstrasse 71

több mint 400 arany-, ezüst- és bronzéremmel kitüntetve.

Kimerítő árjegyzékek és elismerő okiratok kívánatra ingyen küldetnek. — Képviselek és ismét-eladók alkalmaztatnak.

A husvétüi ünnepek

alatt: szombat, vasárnap és hétfőn jön a világhírü Müncheni

Salvátor-sör

a „pálosok pinczejéből“ csapolás alá, Pécsett (Bazár-udvar), a

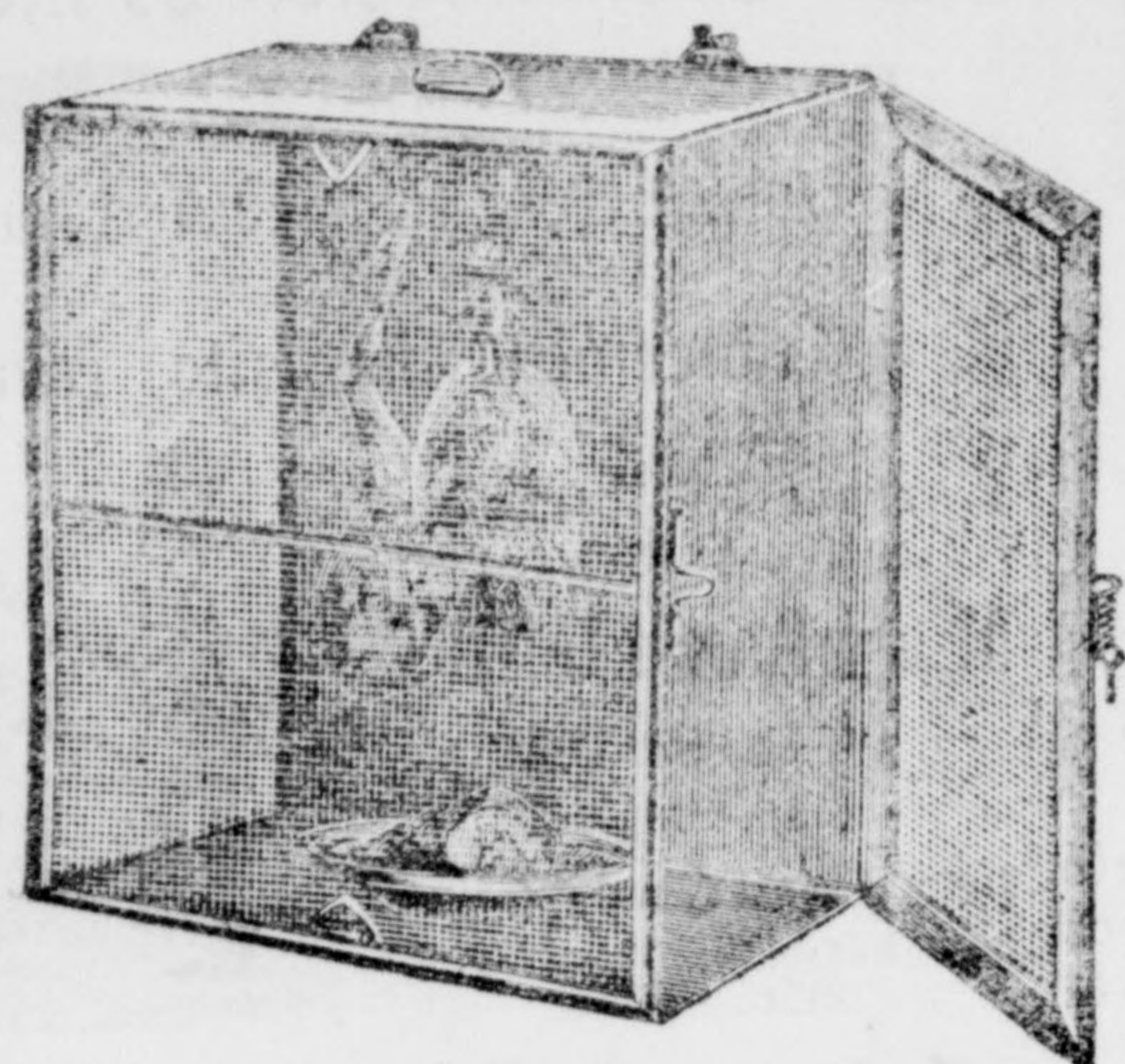
Pilseni polgári sörözében!

A midőn ezen kitünő, egyedül a nemében létező és csak rövid időn át kapható „Müncheni sörre“ figyelmét felhívom, — ajánlom egyuttal a mindenkor friss minőségü

Pilseni márciusi-sört

a „pilseni polgári“ sörgyárból is — úgy palacksöreimet mindkét minőségből:

Nick A. K. csemegekereskedés és „Bodega“ Pécsett.

CSUKÁS ZOLTÁN

épület- és műbádogos mester
vizvezeték- és fürdő-berendezés szerelő
PÉCSETT, Király-utca 28.

Ajánlja legjobb minőségű, saját gyártmányu
házi jégszekrényeit,
melylyel 50% jégmegtakarítás érhető el, továbbá

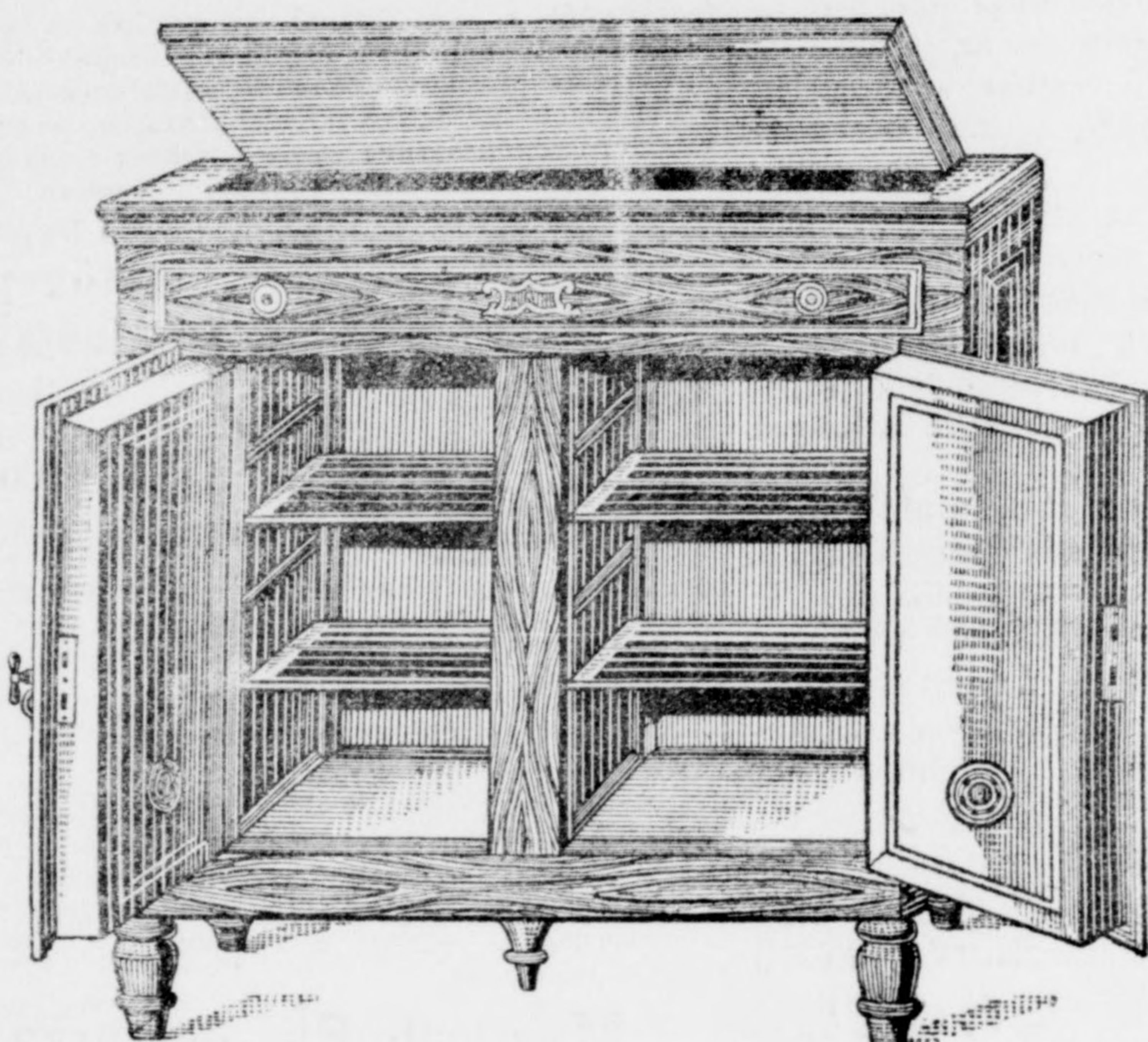
sodronyszövet hús-szekrényeket
és ételborítókat.

Erős horgany **fürdőkádakat**,
szabadalmazott expansion closetteket,
stb.

Teljes konyhafelszerelés

nagy választékban.

Mindennemű épület-bádogos munkák, tervek és költségvetés szerint gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Ifj. BUDAY

disz-festő és festék-kereskedő
Pécsett, Percel-utca 2. sz. Löwy-palota.

Ajánlja a legujabban áruba bocsájtott kiváló angol mosható padlómázát kemény és puha parketta és deszka-padló beeresztésére, ezenkívül dusan berendezett raktárát dörzsölt olajfestékek, ugyszintén minden szoba- és diszfestészeti munkálatokhoz használható száraz festékek, valódi angol hintó-mázak, minden fajta fény- és padlómázak, olajok, brunolin, a legjobb bőr és politur-lak, aranyozó firnisz és bronz-tinktúra, festő és mázoló-ecseteket és mindennemű faad-festékeket házak bemeszelésére.

Egyuttal ajánlja magát templom és szoba diszfestészeti munkák átvételére, valamint mázoló és fényező munkák elkészítésére helyben és a vidéken.

Lakás: József-utca 35. szám.

Halló!

TELEFON!

Halló!

Ki beszél?

BÜTTNER JÓZSEF x x x x x

x x x x x PANNONIA KÁVÉS

Mi ujság?

Csütörtökön: április 19-én Budapestről

ELITE

≡ ORPHEUM ENSEMBLÉE ≡

előadásait megkezdi.

Bővebbet a napi falragaszok.

**BERGER-féle GYÓGYÍTÓ
KÁTRÁNY-SZAPPAN**

tekintélyes orvosok ajánlják, Európa legtöbb államaiban
lényes sikerrel alkalmazzák

személyes bőrkütyítés
ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, kosz
s alválti kútegek, ugyszintén orr-rezesség,
ötvar, izgádag, lábizzadás, tej- és szakáll-
korpa ellen. A Berger-féle kátrányszappan
tartalmazza a fa-kátránnak 40%-át és min-
den egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrá-
nyszappanoktól lényegesen különbözik.
Csalások elkerülése végett határozottan Berger-féle
kátrányszappan megrendelése s az ismert védjegyre való
helyettesítés kéri. Idült bőrbetegségekkel sikerrel
alkalmazzatik a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan
A gyengébb kátrányszappan az

ARCTICUS TISZTALANSÁGAI
eltávolítására, a gyermekeknek valamennyi fejbetegségei
ellen fellülmulhatatlan bőrtisztító mosdó és fürdőszappan
mindennapi használatul szolgál a

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan
35% glicerín tartalommal és finom illattal.

Ara minden fajnak használati utasítással együtt
darabonként 35 kr., 6 darab 1 frt 90 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemel-
dők: **Leuzos szappan** a bőr finomítására, **borax szappan**
pattanások ellen, **carbol szappan** a bőr simítására hamis-
helyeknél és mint fertőtlenítő szappan, **Berger-féle fenyő-
fürdő szappan** és **fenyű olaj szappan**, **Berger-féle gyer-
mek szappan** a zsenge kor részére (25 kr.)

Berger-féle Potrosulfol-szappan
rezes orr, kiütés, bőrvizketegség és arcvörösség ellen,
szepítő szappan igen hathatós,

Berger-féle kénes tejszappan
mitesszer és arctisztatlanság ellen. **Tannin szappan** láb-
izzadás és hajkihullás ellen.

Berger-féle fogszappan kücsőgben

1. sz. rendes fogaknak, 2. sz. dohányosoknak. Ara 30 kr.,
a legjobb fogtisztító szer. A többi **Berger-féle szappano-
kat** illetőleg utalunk a röpítőkre. Csak **Berger-féle**
szappanokat kell kérni, miután számtalan hatástalan
utánzatok vannak. Gyár és irodánk:

G. Hell & Comp. Troppan.
Rödemjellel kitüntetve a nemzetközi gyógyszerkiállításban Bécsben 1883.

Richter-féle
Hörgöny-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő
megpróbálásának, mert már több mint 30
év óta megbízható, fájdalomcsillapító be-
dörzsölésként alkalmaztatik kőszvényél,
csúznál, tagzaggatásnál és meghüléseknél
és az orvosok által bedörzsölésekre is
mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi
Hörgöny-Pain-Expeller, gyakorta Hörgöny-
Liniment. elnevezés alatt, nem titkos szer,
hanem igazi népszerű háziszser, melynek
egy háztartásban sem kellene hiányozni.
40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban
májdánél minden gyógyszerárban készlet-
ben van; fő raktár: **Török lözsaaf** gyógy-
szerésznél **Budapesten**, Bevásárlás alkalmá-
val igen óvatosak legyünk, mert több kiseb-
bértékű utánzat van forgalomban.
Kl nem akar megkárosodni, az
minden egyes üveget „Hörgöny”
védjegy és Richter cégjegyzés nél-
kül mint nem valódit utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
cs. és kir. udvari szállítók.

Legelősebb árak! Legnagyobb választék!

Sieburger és Társa
Első magyar papir-kárpit gyár
BUDAPEST,

Raktár: V. ker. Fürdő-utca 8. sz.
Gyár: III. ker. Lajos-utca 9. sz.

Ajánlják a legnagyobb választékban raktáron levő
legelősebb, valamint drágább saját gyártmányu leg-
finomabb angol, francia, japán

papir-kárpitokat
a legdivatosabb kivitelben.

Lakások, irodák, kávéházak, szállodák, ven-
deglők, fürdők, továbbá

NYARALÓK
legizlésebb diszítésére.

Vidéki megrendelések a leggondosabban lesz-
nek eszközölve és kívánatra saját munká-
sainkat küldjük a kárpitozás végzésére.
Mintakönyvekkel, valamint költségveté-
sekkel a legkészségesebben szolgálunk.
Szolid munka. Pontos kiszolgálás.

1.000.000
KORONA
ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

Az összes 50.000 nyeremény
JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetb.:
1.000,000 korona.

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő		Korona
1	Jutalom	600000
1	nyer.	400000
1	"	200000
2	"	100000
1	"	90000
1	"	80000
1	"	70000
2	"	60000
1	"	40000
3	"	30000
1	"	25000
2	"	20000
3	"	15000
31	"	10000
67	"	5000
3	"	3000
432	"	2000
763	"	1000
1238	"	500
99	"	300
3160	"	200
3870	"	170
4900	"	130
50	"	100
3900	"	80
2900	"	40
50,000	nyer. és jut. összegben	13.160,000

Nyujtsunk kezét a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek
egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyek-
kel bíró magy. kir. szabad. osztálysorsjáték
legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre **50,000**

penznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyere-
ményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénz-
nyereménnyel huzzák ki és egy külföldi sors-
játék sem képes aránylag ily nagy nyere-
mnyeket felmutatni, mint a mi magyar osztály-
sorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160,000
korona lesz kihuzva és az egész vállalat ál-
lami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I. osztályhoz:
egy nyolcad (1/8) frt — .75 vagyis 1.50 korona
egy negyed (1/4) „ 1.50 „ 3.— „
egy fél (1/2) „ 3.— „ 6.— „
egy egész (1) „ 6.— „ 12.— „

utánvét mellett vagy az összeg előleges be-
küldése ellenében. Hivatalos tervezet díjta-
lanul. — Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

f. é. április hó 21-ig

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa

BANKHÁZ
Budapest,

V., Váci-körut 4/a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már
ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körül-
belül három millió koronát.

Rendelőlevél levágandó. **TOROK A. ÉS TARSZA** főelárusítók **Budapest.**

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet
a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget } utánvételezni kérem
..... korona összegben } postautalvánnyal küldöm. } A nem tetsző törörendő.

Pontos cím. _____

HIRDETÉNY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyministerium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztály-sorsjáték (VI. Sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főelárusítóknak elárusítás végett kiadattak. — A Magyar Kir. Pénzügyministerium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

HATODIK SORSJÁTEK.

100.000 sorsjegy 50.000 nyeremény.

Első osztály. Betét 12 korona Huzás: 1900. máj. 17. és 18-án.		Második osztály. Betét 20 korona Huzás: 1900. jun. 12. és 13.		Harmadik osztály. Betét 32 korona Huzás: 1900. jul. 10., 11. és 12.		Hatodik osztály Betét 24 korona Huzás: 1900. szept. 12-től okt. 10-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben Korona 1,000.000 (Egy millió)	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000		
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000		
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000		
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000		
3 á	2000 6000	3 á	3000 9000	3 á	10000 30000		
5 á	1000 5000	5 á	2000 10000	5 á	5000 25000		
8 á	500 4000	8 á	1000 8000	8 á	2000 16000		
30 á	300 9000	20 á	500 10000	10 á	1000 10000		
50 á	100 5000	60 á	300 18000	70 á	500 35000		
2900 á	40 116000	3900 á	80 312000	4900 á	130 637000		
3000 nyer. K.	240000	4000 nyer. K.	477000	5000 nyer. K.	898000		
Negyedik osztály Betét 40 korona Huzás: 1900. augusztus 1. és 2.		Ötödik osztály Betét 32 korona Huzás: 1900. aug. 22. és 23-án.					
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona				
1 á	90000	1 á	100000				
1 á	30000	1 á	30000				
1 á	20000	1 á	20000				
1 á	15000	1 á	15000				
3 á	10000 30000	3 á	10000 30000				
5 á	5000 25000	5 á	5000 25000				
8 á	2000 16000	8 á	2000 16000				
10 á	1000 10000	10 á	1000 10000				
70 á	500 35000	70 á	500 35000				
3900 á	170 663000	3900 á	200 780000				
4000 Nyer. K.	934000	4000 Nyer. K.	1061000				
						1 jutalom kor. 600000 600000 1 nyer. 400000 400000 1 á 200000 200000 1 á 100000 100000 1 á 60000 60000 1 á 40000 40000 2 á 30000 60000 3 á 20000 60000 20 á 10000 200000 50 á 5000 250000 400 á 2000 800000 720 á 1000 720000 1000 á 500 500000 27800 á 200 5560000 30,000 nyeremény és jutalom Korona 9,550.000	

Ezen 480 nyeremény közül utoljára kihúzott kapja a jutalmát.

Az I. osztály huzása 1900. máj. hó 17. és 18-án lesz. A huzások a Magyar kir. ellenőrző hatóság és kir. közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Vigadó termében. — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók. Budapest, 1900. április hó 15-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága
Lónyay. Hazay.

Ajánlja a kor igényeinek megfelelő
berendezésű

könyvnyomdáját

nagyobb művek, folyóiratok,
körlevelek, számlák, falragaszok,
meghívók, tánczrendek,
hivatalos és gazdasági
táblázatok, részvények,
alapszabályok,
névjegyek stb. elkészítésére.

Könyvkötészete

fel van szerelve
papirmetsző,
sodronyfűző,
perforirozó,
számozó,
aranyozó
stb. géppel, melyek segélyével
a legegyszerűbbtől a legdiszesebb
munkáig minden elkészíthető.

TAIZS JÓZSEF, PÉCS

Megye- és Mária-uteza sarkán.

Nyomtatvány-raktárából

körjegyzői,
papi és ügyvédi nyomtatványok
jó papíron olcsó árért kaphatók.

PAPIRKERESKEDÉSÉBEN

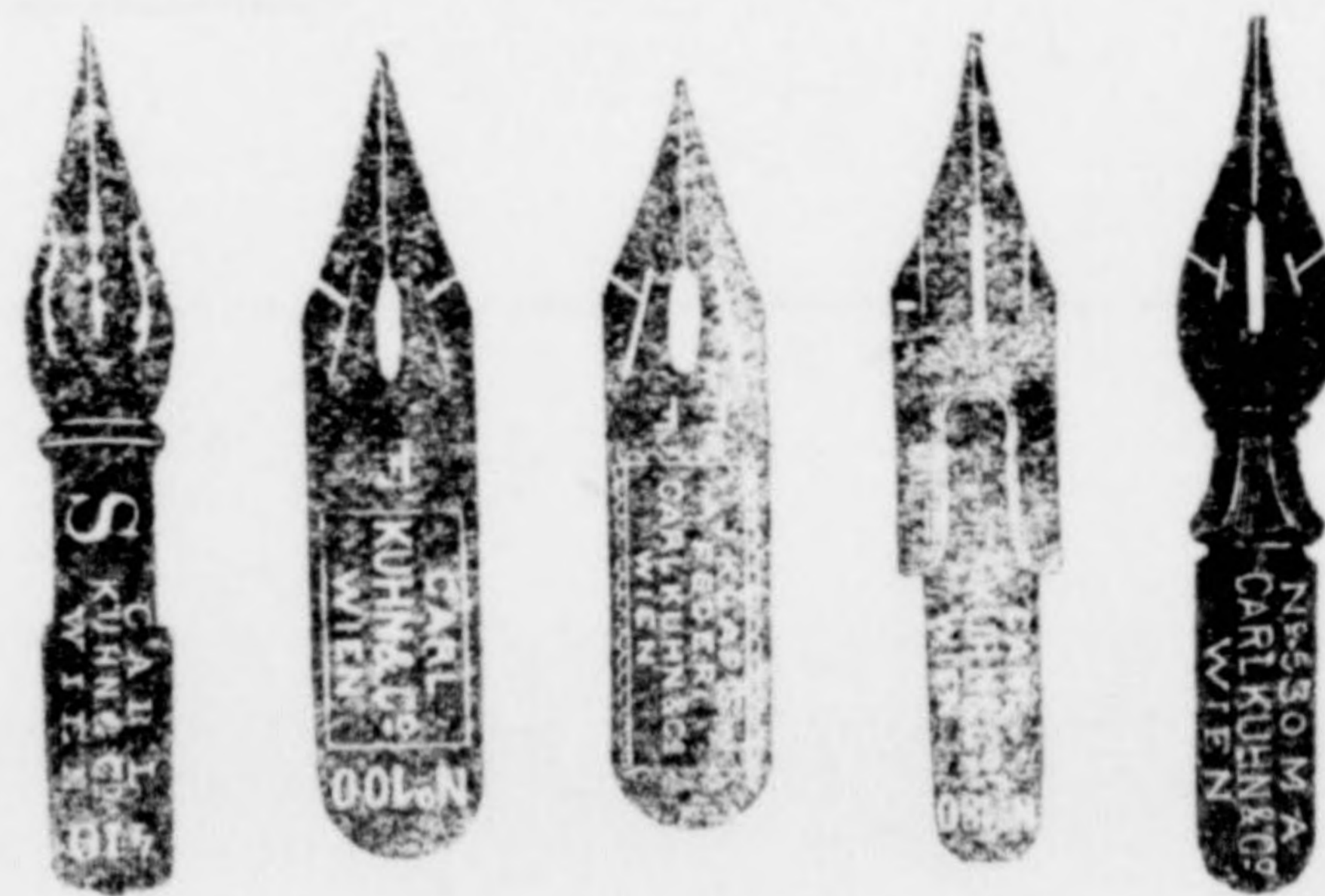
különféle levélpapírok,

(Röntgen-féle sugaraknak ellenállók,

kerékpár-jelvényes stb.)

kaphatók.

Kuhn-féle író-tollak

nagy választékban.

Vidéki megrendelések
gyorsan és pontosan
eszközöltetnek.

1874. óta fennálló

Zongora-, harmonium és pianino-raktár

Goldstein J.

Pécsett, országut 56, (baltérrel szemben)

Legnagyobb választék

Zongora vont hurokkal
ongora kereszt hurokkal
ongora öntött kerettel
ongora vashangolókkal
ongora kereszt hangfogókkal
ongora vizhangszeleppel.

Elismerő oklevél Pécs 1888.

500 forintot

fizetek annak, a ki a **Bartilla fogvizének** használata mellett, üvege **35 kr.**, valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 kr.) A **Bartilla's Erben, (E. Winkler) Wien, 19/1. Sommergasse 1.** Kapható **Pécsett: Gelteh és Graeff Ferencziek-utca 6., és Zsiga László Széchenyi-tér 18.**

Kérjünk határozottan mindenütt **Bartilla-féle fogvizet.** (Hamisítványok feljelentői jól díjaztatnak.)

Oly helyekre, hol nem kapható, **bérmentve** küldök 7 üveget 2 frt 60 krért, 16 darabot 4 frt 50 krért.

Raktár felhagyása miatt

3 darab

Styria-kerékpár

40%-kal gyári áron alul eladó és pedig:

Egy uti-versenygép, melynek gyári ára 240 frt, eladó **140** frtért.

Egy hölgy-kerékpár, melynek gyári ára 185 frt, eladó **120** frtért.

Egy fiú-gyermekgép, melynek gyári ára 150 frt, eladó **90** frtért.

Pécsett, Király-utca 38.

Ugyanott eladó:

Gyökeres szőlővessző. (Montikola.)

A húsvéti ünnepek alatt

Garai Ferkó

hires zenekara a legváltozatosabb műsorral

ZENE-ESTÉLYT

tart a

„NÁDOR“ kávéházban.

Kitünő kiszolgálás!

Legjobb italok! Egész éjjel nyitva!

A n. é. közönség becses pártfogását kéri

Weindorfer János,
kávész.

D' WAGNER ÉS TÁRSAI
EGYESÜLT GYÁRAK
MINT BETETI TÁRSASÁG

BUDAPEST
IX. TINODY-UTCA 3
(a Gizella malom mögött.)

SZIKVIZGYÁRAK
BERENDEZÉSE ÉS ELLÁTÁSA.

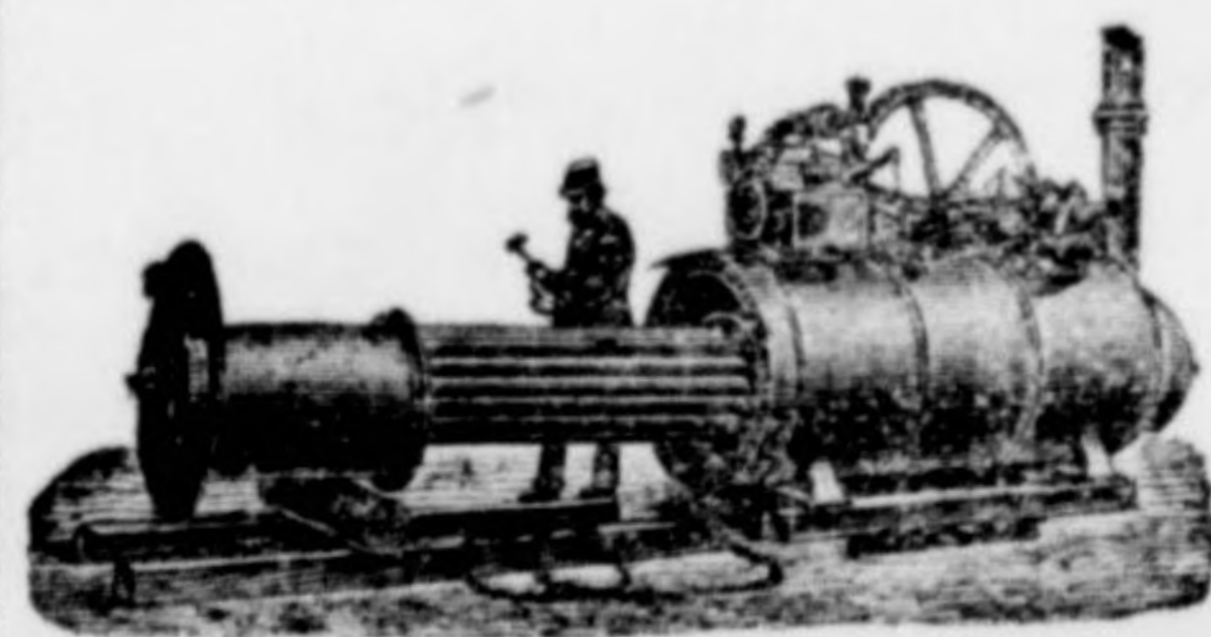
SÖR ÉS BORKIMÉRŐ
KÉSZÜLEKEK.

FÉMONTÓDE
ELEKTRO-GALVANIKUS
FÉMLEMEZELÉSI
INTÉZET.

FOLYÉKONY SZENSZAV-
KÉPES ÁRJEYZÉK INGYEN ÉS BERMENTESEN

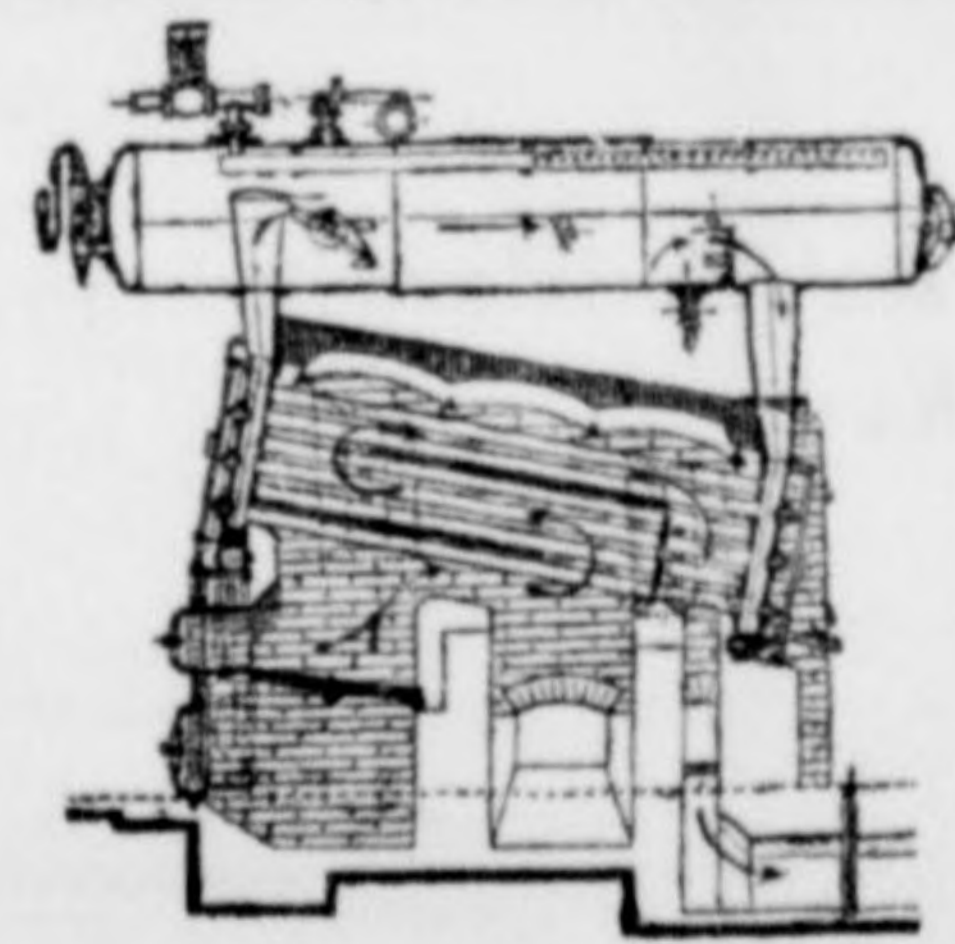
99% on és több betétifém

Alapított 1872.

46 első

arany- és ezüstérem.

SCHRANZ KÁROLY

POZSONY, Segner-ut.

gépgyár, vasöntöde és kazánkovács-műhely.

Különleges gyár **gőzgépek, gőzkazánok** és állósított

Lokomobilok

gyártására.

Ajánlja kitünő gyártmányait gőzmalmok és gőzlűrészek hajtásához, ugyancsak mindennemű ipari célokra.

Részletes árjegyzékek rendelkezésre állanak.

HUSVÉTI MELLÉKLETE

*** 1900. ***

Tévesztések.

Irta: *Bartha Mariska.*

A szoba egy sötét zugában ül a tanár és elgondolkodik Kóla-anszi és Triándafila bolond történetén: Egymást keresni egy életen át és el nem érni egész estelig; oly különös mindez!

S hogy összekerültek az élet alkonyán, a szív már hideg volt és a szemek ragyogásnélküliek, mint a fényhunyt nap.

Csupa önzés és szeretetlenség volt a nászajándék és nem volt oly könnyű semmit elviselni, mint tavasszal, a gondatlan örömök idején.

Megcáfolni szeretete volna mindezt a tanár. Mert ha bár ő magát Kóla-anszinak képzelte is, nem Triándafilát vette feleségül.

Ő elmaradt valahol a multban. Nem, valóban nem illett bele dicsvágyó terveibe; hát ott hagyta csak úgy biztatás nélkül.

Ej, jó lesz majd akkor is — gondolta — ha utamba különb nem akad. És azóta nem is látta az ő Triándafiláját; haladt mindenik a maga útján.

Mért jut most oly gyakran eszébe ez? Mintha csak tegnap történt volna. Pedig azóta sok esztendő suhant el fölötte és a haja immár oly ezüstös.

Bajos dolog most már fiatalnak lenni, egy ifjú asszony kedvéért, pedig egészen érthetően történt a dolog.

Most tavasz van és ragyogás szerte a természetben. De akkor őszt volt és lemondással teljes a világ. Oly sivár hidegség töltötte el szívét a borus napok idején és úgy vágyott a szeretetre, nyugodt és fölmelengető szeretetre csupán.

És édes döbbenet! úgy gondolta, többet kapott ennél: Ime útjában kinyílik bibor virága, egy tündér nyújtja felve ő felé és a virágnak illata megejtő s mámoros.

A leány is furcsákat gondolt tizenkilenc esztendejével: Magam mellett szívesen látom őt, nincs semmit ellenemre és a világ oly igen irigyel; ime menyasszonya vagyok egy híres tanárnak.

Odakünn oly hideg volt akkor és úgy ködbe öltözött a világ. Minden nyugodt vala és szenvedélytelen.

De beköszöntött a tavasz. Az erdőkben sok száz apró madár csattogta

boldog énekét és minden apró állatok fickándoztak a napfényben. Langyos volt akkor minden fuvalom.

A tanárnak kedve ellen voltak az ilyen napok, mert képzelete játékot űzött vele: Ime megjelenik előtte az elhagyott Triándafila, szemrehányással szemében, gúnyos mosolylyal ajkán. Pedig immár neki nem szabadna megjelenennie . . .

Egy napon meleg fény ömlött alá és millió sugár szórt aranyat a földre. A világ csupa ragyogás volt.

Valami elhagyott sétányon állt a tanár ifjú felesége.

Ha most találkoznom valakivel — gondolta — csak úgy teremne előmbe valami mesebeli hős. S oly különösen nevetett ezen.

Merő öröm és lelkendezés volt minden gondolata. Ugy szeretete volna kitérni karjait a nap felé, hogy átölelje azt s a fénylő mindenséget.

Nemsokára egy ifjú bolyongott arra és nem tudta, mi történik vele. Lelkét úgy eltöltötte valami ragyogás, csodás boldogság áradt tul benne. Meg kell ölelnie a mellette elhaladó koldust — azt hitte. Mert szívéből csupa ragaszkodás és szerelem áradt mindenfelé.

Ime most egymásra akadnak. A férfi mélyen köszönti őt s biborszínbe borul az asszony arca.

— Nem is találkoztam még önnel — mondja a férfi — még nem, mióta asszony.

— Persze, hisz nem szoktam erre járni — szól zavartan a nő — és én is oly régen láttam önt. — Bizonyára azóta már vőlegény is . . . Ugy hallottam.

Most a férfi lesz zavart s haboz a felelet fölött:

— Nem — mondja aztán — nem jól hallotta.

— Ah, oly sokat beszél a világ és sokszor csak üres mesebeszéd.

— Ugy van — felel a férfi — de hogy került ez elhagyott utra?

— Természetesen csak úgy, hogy virágot keresek; most oly sok a virág mindenfelé. Ugy gondoltam, itt legszebbek nyílnak.

— Nos igen. De hogy jött egész egyedül?

— Hogyan? hisz miért ne tenném? Aztán ő nem ér rá. Bizony, az

furcsa volna, hogy . . . — de megértse — hogy ő még virágért járjon.

— No persze, értem! — szól kurtán a férfi — de ne menjen arra. Lásd, a virágok mind erre nyílnak! — s úgy lesi az asszony feleletét.

— Ah, Istenem, el is tévesztem, mintha csak másra gondolnék — és olyan zavart.

Elindultak.

A férfi segített neki, úgy szedtek sok színes virágot s oly csengő verset szavalgatott, csak úgy dudolta maga elé, hogy mulattassa ifjú társnőjét.

Hogy haza tért a nő, oly csodás izgalom lepte meg. Kalapját hevesen dobta félre és lelkendezve szólt:

— Képzeld csak, Józseffel találkoztam. Ah, egészen véletlenül történt. De meg sem ismernéd őt, oly szép. Vagy mit is mondok, ő nem szép, csak okos és oly erős. Igen, egész alakjáról erő sugárzik és oly sokat beszélt nekem. Vagy tán nem ismerted őt, mondd, nem ismerted?

És felel a férfi:

— Ismertem! — de hangja oly csengéstelen.

— Nos hát — folytatja a nő — te ismered és ő oly szeretetreméltó. De nekem azért nem tetszik nagyon. Hidd el, virágot sem adtam neki. Csak egy szálát kért. Aztán mondtam: az nem lehet és mégis adtam neki egyet, pedig nem sajnáltam őt. Igazán nem. És mondd, rosszul tettem-e?

— Ő szeretetreméltó — mondja a férfi.

— Ah Istenem, mért nem felelsz kérdésekre? Lásd, oly őszinte ő. Ugy áradt lelke elem egész valójában. Bár hallanád, ezt kívánom neked. Ej, de azt nem mondtam, hogy szava is zengzetes, mert valóban nem az, valóban nem.

A férfi arca szomorú.

— Mintha értenélek.

— Igen, te neheztelsz rám, látom, pedig szeretnéd őt, ha ismernéd. Jobban, mint én. Persze, én csak egy kissé kedvelem, mert oly okos ő. De félre ne értsd ragaszkodásomat, ő másképp tetszik nekem. Ah, igazán nem volna szép, ha egyebet gondolnál.

Kevés szünet.

— És nincs erre egyetlen szavad sem? — kérdi a nő ingerülten.

— Nincs mit felelnem ezekre — mondja a férfi.

Az asszony szívébe e percben metsző hidegség áradt és nem tudott többé mosolyogni az ő férjére, hanem sirt, mikor nem látta senki.

És hogy beköszöntött a meleg nyár, immár ő nem volt férjénél. Folyt a válóper és szomorú volt az elhagyott férj. Köny gördült végig arcán néha, úgy siratta az elhagyott Triándafilát.

Az asszony töprengve jár a város utcáin. Oly régen nem látta Józsefet. Mért marad ő most el, midőn mind közelebb jó szabad voltának ideje. Szíve hevesen dobog és elméje majd megtévelyedik, mert a dolognak nincs magyarázata.

Emlékei vadul támadnak föl és sirni tudna a nyílt utcán, mert oly elhagyatottnak érzi magát.

Ha mostanában találkozik vele, a másik sorra kerül és úgy üdvözlí őt. És ekkor az asszony arcáról tova tűnik minden pirosság.

A nap folyamán sokat gondol rá és őt rajzolja elébe álma foszlányai.

A mezőségen barangol s találkozik vele. De alig ismer rá, mert a ruhája oly szakadozott és az arca olyan szomorú. Szólitja őt és ő közelebb lép. Ekkor látja, hogy balfelől ruhája föl van szakítva. Egy seb van ott és úgy vérezik a seb.

— Te tépted föl! — szól a férfi bánatosan és mellére csüggeszti fejét.

A nő úgy tétováz s nem érti.

— Lásd, mindabból semmi sem lehet — folytatja a férfi — semmi, semmi. Te persze, mit sem tudsz róla; én vőlegény vagyok.

— Kár volt hát képzelődnöm — suttog a nő — mért játszottál velem? S heves fájdalmában úgy zokog, a földre vetvén magát; és még ő esdekel, ah, bocsáss meg, bocsáss meg...

És akkor tájban hallja véletlenül, hogy ő már régen vőlegény.

Ime, mi várt reám, — mondja a nő, mintha magát busitaná. — Szívem sivár és kietlen, nincs benne egyetlen virág.

A fák is akkor hullatták leveleiket.

*

Sok nap és hét mulott el ismét. Ugy volt, mintha egy szakadatlan láncolat vonulna végig az asszony napjain. Tudta, hogy lehetetlen minden, mégis egy eszme uralta gondolatát. Oly gyakran kutatott elméjében egy nyugvó pont után. Mert hát érdemes-e élni is?

Kopogtat valaki. Alig hisz szemeknek. Ünnepi ruhában védője lép be hozzá.

Szavát oly érthetően ejti mind s oly nyugodtan beszél és mégis... Oly nehéz mindezt megértenie, hogy ime most kezét kéri meg.

Ah, micsoda érzés tölti el szívét az asszonynak? Nem, nem lehet neki nevet adni. Öröm és fájdalom vegyülése az, mely káprázat gyanánt villan

elé. És úgy vivódik a sötétség a napos derengéssel. — Nincs semmi örökéletű, csak egy — a reménység: Egy fordulat és ime jegyese egy férfinak, akit magának soha sem szánt.

Feledni, feledni — gondolja ekkor — tán jó lesz minden. Én Istenem! mibe is kezdhethetnek és úgy sir és néha úgy mosolyog.

De egyszer ismét süt a nap s a régi áll elő. Ő, akit igazának vélt, elő áll és a multa emlékezteti. Magának akarja most már. A gyűrűt ime visszaküldte, mert nem kell neki senki más, hisz oly igen szereti őt, oly kimondhatatlanul.

Tehát elérkezett a legnagyobb megpróbáltatás. Magános szobájában úgy zokog az asszony: Erőt, erőt adj Istenem! Tán túlsokat képzeltem egyszer s oly szerencsétlen vagyok most én.

De magához kell térnie. Mert ime késő minden — suttogja egyre maga elé és vezekelve úgy utasítja őt el, a Kóla-anszit, kivel úgy találtak egymásra véletlenül, egy napos délután, mikor ifju szívük rajongott mindenért és túláradt a nagy öröm miatt; mert oly fényesen sütött a nap s oly varázslatos, megejtően szép volt az egész világ.

Éppen tizenhárman.

— *Béranger.* —

*Oh jaj barátim! Éppen tizenhárman
Ülünk — s előttem a jó is kidült,
Ez rossz jel ám, e szerencsétlen számban
Ott a Halál — a vér szívemre gyült.
Jöjjön, ha szép, ha ifju s mosolyog
Mint eszme, tündér — készen itt talál.
Barátim, rajta! Csak daloljatok,
Nem félek tőle, jöjjön a Halál!*

*Mint hogyha vendég volna ő is itt
S díszítve volna rózsákkal feje,
Körülszövé szívárvány színeit
S a fény egész alakját hinti be;
Törött kapocs, mit felmutat nekem:
Szendergő kisdéd ring a két karán —
Szomjas vagyok, töltisetek serlegem!
Nem félek tőle, jöjjön a Halál.*

*»Nos?» — mondja ő — »ijesztőt látsz-e bennem?
Remény, az ég leánya, vérem ő.
Panaszra von' rabnak joga az ellen,
Ki őt bilincsből szabadítani jó?
Én meghozom sorstépte szárnyaid,
Ki ideleln bukott angyal valál. —
Lány, hadd szívom a mámor csókjait!
Nem félek tőle, jöjjön a Halál.*

*»Még megjövök» — folytatja — »s átfutunk
Lelkeddel, ringó világok feletti,
Azúrt és tűzgolyókat elhagyunk,
Miket az Ur idők útjába tett.
De míg igába' nyögni kénytelen,
Élvezd vigan, amit a sors kínál!
Barátim, életünk gyönyör legyen!
Nem félek tőle, jöjjön a Halál.*

*Egyszer csak elfut, eltűnik a kép,
Ajtónk előtt künn egy kutya vonít.
Az ember, sajnós, amint hátralép,
Hideg koporsó, mibe ütközik.
Vigan előre hát az életárban,
Kis csónakunk egyszer csak révbe száll.
Isten neki, maradjunk tizenhárman —
Nem félek tőle, jöjjön a Halál!*

Cziglányi Béla.

Irma és Irmingard.

Irta: *Unátyinszky Leona.*

Husvét van, gyönyörű szép enyhe zöld husvét. A harangok ércnyelvei oly édesen csengnek bongnak, az egész természet csupa mosoly, a napsugarak gyengéden csókdossák a vén földet, mely e gyengéd enyelgésre díszruháját ölti magára. Ibolyaillattal telítve a levegő, husvét, a szép örömteljes husvét itt van, Krisztus feltámadott!

Régmúlt történetre emlékeztet engem ez a husvétii csengő-bongó harangzó.

Ez alkalommal azonban nem vál be a példaszó, hogy: »rég volt, — tán igaz sem volt.« Bár sokszor zúgtak azóta a harangok, Krisztus feltámadását hirdelve, azért e husvétii ünnepek tartama alatt egy másik husvét élénken merül fel emlékezetemben.

Hej! más világ volt akkor s jobbak voltak az emberek, mondanám, de még idejében eszembe jut, hogy az emberek akkor is épp' oly gyarlók voltak s telve hibákkal, melyek Isten teremtettségéhez sehogy sem illenek, akkor is voltak elbizakodottak, gőgősek s egoisták, úgy mint ma, mindamellet mégis szép volt a világ, tán még szebb a mostaninál; vagy csak nekem tetszik a régi szebbnek és jobbnak, hisz' akkor még az én fürteim sem voltak fehérek.

Sok minden változik az idővel! De lám, régi jó pajtásom, a vén Balaton, minél idősebb lesz, annál inkább megifjodik. S amint látom, hogy szélszélyes hullámain most csinos gőzhajókat hord a nehézkes »komp« helyett, s hogy az idegenek ezrivel keresik fel nyáron át, nem tudok örülni neki, hogy ime, ez elrejtett kis gyöngyszem világ-hírű fürdővé nővi ki magát, inkább olyan irigységfélék érzek, — mi köze ennek a sok idegennek az én kedves Balatonomhoz, melynek zajgó hullámai sirták el bölcsődalomat, oh, vajha ezek dalolnák el nekem majd a hattyudalt is, midőn szívem utószor dobban, s egy maréknyi fővényt a tópartról tegyetek siri ágyamba, — egy csepp viz a ringó hullámokból legyen a szentelt viz, melylyel meglocsoljátok arcomat, s én alszom nyugodtan, csendesesen.

Ők is éppen így szerették a Balatont, az én két kis kedvencem, kikről most megemlékezem, a szép, szende, szóke Irma s a bogárhaju Irmingard.

Sokszor eltűnődtem rajta, vajjon melyiket szeretem legjobban, s melyik szebb?! — Egyik percben a szőke kis cherubfő javára billent a mérleg, míg a másik percben a villogó szemű barna leánykának ítéltem oda az aranyalmát.

Mig a szende szőke leány, nefelejcskék szemeivel, s szeliden mosolygó ajkaival mindenkit lekötött, — a szőke aranyos fürtök s a gyermeteg mosoly, mely ajkai körül majd mindig ott játszadozott, leirhatlan bájt kölcsönöztek neki, — mégis, önkénytelenül vonzattott a szem, e képnek tökéletesen ellenkezőjét a másik leánykában felkeresni, kinek fekete szempillái alatt a tengermélységű barna szempár ragyogó szellemet árult el.

A szőke szelid és félnk természetű volt, s nagyon érzékeny kedélylyel bírt, — a barna leányka sötét szemeiben azonban olyan akaraterő sugárzott, mely elég fáradságot okoz a sorsnak, e szélszélyes asszonynak, míg eltiporhatja.

Egyforma nevelést nyert mindkettő. Hisz' az anya, ki valamikor jobb napokat látott, elég művelt volt arra, hogy tudja, miszerint szellemi elem nélkül az élet nem egyéb, csak egy Szahara — oázis nélkül. S bármily áldozatába került, de leányai illő s gondos nevelésben részesültek.

Én már régtől, azaz azon időtől fogva ismerem őket, a midőn a kis leánykák haza tértek az intézetből rövid szünidőkre, s a tihanyi hegy alatt szedték köténykéjükbe a »kecskekörmököt«, — s apró lábacskaikkal a Balaton vizében gázolva kagylót kerestek, melyet sehogy sem bírtak kicsi kezeikkel felnyitni. —

S midőn a távoli Badacsony fölött keletkező tenyérnyi kis felhő rövid néhány perc alatt óriási griffhez hasonló gyorsasággal közeledett — a Balaton menti lakók jól tudták, hogy abból rövid időn nagy vihar lesz, az aggódó anya is sietve kereste fel két kis gyermekét. Midőn az orkán kitört, s útban érte őket, — bár a gyengéd szőke kis lány ingadozva tipegett apró lábacskaín, mégis az erős barna leánykát kapta az anya ölébe. Vajjon miért??! S ha otthon a leánykák hizelegve kérték az édes anyát szép tündérmesékért, az anya szomorúan mosolyogva csokolá meg barna leánykáját, — s midőn a szőke kis Irma is odanyujtá picit ajkait, az anya szeretettel tőn eleget kívánságának, de utána ismételtén megcsokolá a barna Irmingardot. Vajjon miért? . . . Miért jutott neki mindig kétszeresen az anyai csókokból? Oly sokszor eltűnődtem akkor ezen, s hogyan lehet az, hogy e két testvér egy és ugyanazon nevet kapta a keresztségben?!

A két leány egészen egyforma növésű volt, még jóformán azt sem lehetett tudni, hogy melyik idősebb.

Mindkettő kitűnő észbeli tehetséggel bírt, mindegyikből oly szép leány fejlődött, hogy Vénus Aphrodite asszony mellett sem kelle pirulniok, mindkettőnek nemes, érzelmeteljes szive volt, a

jóra egyformán fogékony, — de míg a szőke Irma egész lénye leirhatlan szelidség kinyomatát viselte magán, — a sötéthaju Irmingard barna szemeiből hajthatatlan akaraterő sugárzott. És még is, midőn arról volt szó, hogy az egyik leánynak a világba kell menni kenyerét megkeresni, s a másik anyja ápolására otthon maradand, — az anya bár könyek közt, a szőke gyengéd, törékeny teremtést küldé idegenek közé, s az akaratos barna lánykát tartá maga mellett. Vajjon miért? . . . mi oka lehetett erre a szegény anyának?! Oly sokszor eltűnődtem akkor ezeken, de most már minden világos előttem.

Egy csendes nyári alkonyon, midőn a falusi est melancholikus poezise minden fűszálon megnyilatkozott, s oly csend volt, hogy még a szellő sem rezdíté az égerfák leveleit, sugár termetű szép barna ifju állt a parton, rajztömbbel kezében, bámulva a Balaton háborgását.

Oly különösen hat ez az idegen szemlélőre, midőn a legcsendesebb időben is a tó vize egyszerre csak elkezd háborogni, mintha földalatti tüzek forralnák belsejét, s e háborgás eltart napokig.

Úgy állott az ifju a természet játékába merülve, hogy észre sem vevé a szép barna leányt, ki egy idősebb nővel karján mellette elhaladt.

Irmingard volt az, ki beteges anyjával napi sétáját végezte. Az ifju észre sem vette őket, de az asszony meglepetve bámult reá, s izgatottan kérde leányától, vajjon nem-e tudja, hogy ki az a fiatal ember? Ha az anya nem lett volna annyira elfoglalva a saját izgatottsága leküzdésével, tán észrevette volna a változást leánya arcán, mit a kérdés, vagy az ifju megpillantása előidézett.

De ez csak néhány másodpercig tartott, s mire az anya feltekintett, Irmingard ajkairól nyugodtan hangzott a válasz: »Én nem ismerem, de már néhányszor láttam a tóparton rajzolni, s bizonyára valami fürdővendég.«

Azt azonban elhallgatta, hogy azért kel fel mindennap oly korán, hogy rejtekhelyéről emésztő lánggal szívében láthassa az ifjut, ki szívének akaratlanul s ismeretlenül mindene lőn.

Lángoló, de ártatlan volt e szerelem. Csendesen ült a leány rejtekhelyén, várva, míg az ifju arra megy. Tudta, hogy minden reggel arra kell neki mennie, s türelemmel várt bármeddig, csak hogy megpillanthassa, aztán nyugodtan ment dolgára, s arra gondolt, hogy hoinap ismét látni fogja.

Egy egész újvilág támadt a leány lelkében.

Ragyogó képzelet nimbuszt font az ismeretlen ifju feje köré, lelke az ábránd csalfa világában a legmagasztosabb képeket festé, aminőt a legihlettebb művész sem tud előteremteni, arra csak a szerelem ragyogó ábrándvilága képes, megszámlálhatatlan változatossággal min-

denütt, mindenben, minden alakzatban, az imádott kedves képét rajzolni.

Különös, mily hihetetlen gyorsasággal kél egy ilyen új világ a leány lelkében. Tán önmagának még sejtelve sincs róla, midőn szive már telisded van szerelmével.

Mily megfoghatatlan ellentét ez a női és férfi szív között, mely mindegyik mindenhatóan érzi magát szerelmében, és mégis, a férfi ha szeret, alig várja, hogy szívét valakinek feltárhassa, s az egész világot keblére ölelné, hogy az is osztozhatnék boldogságában, a nő ellenben nemcsak az idegenek s a hozzá legközelebb állók előtt takarja félnken szívének rejtett érzelmeit, hanem még szerelme tárgya előtt is féltékenyen zárja szerelmét szívébe.

Dehogy gondolta, dehogy gyantotta tehát az anya, ki mögött a szenvedélyes, viharral telt mult már elviharzott, — hogy leányának nyugodt külseje mily forrongó szívet takar.

Pedig mily könnyen gondolhatta volna, hisz' neki is felelevenült szerelme emléke az ifju megpillantásakor.

Messze, távoli vidékre kalandoztak el gondolatai, hol mint fiatal leány élt, atyja házában, s honnét dobogó szívvel sietett minden alkonyatkor egy szép barna férfi karjai közé, ki epedve várta a tiszaparti fűzfák alatt. A szép férfi csak vendég volt azon a vidéken.

Gyönyörű sötét szempillákkal ellátott barna szemei voltak, épp' olyan, mint a most anyja mellett sétáló Irmingardnak. Eleinte csak véletlenül találkoztak séta közben, s a szép férfival majd mindig vele volt 7—8 évesnek látszó fiacskája.

Anyátlan volt a szép kis gyermek, anyját nem is ismerte, ki a szép barna férfinak rövid ideig neje volt. Később azonban elmaradt a sötétfürtű kis fiu, a viszony mindig bizalmasabb lőn, míg végre nagyon is mindennapi vége lett.

A szép csalfa férfi elhagyta kedvesét, hisz' jól tudta, hogy dolyfős atyja soha sem egyeznék bele, hogy a szép, de egyszerű származású leányt nejevé tegye.

Egyszerűen elhagyta őt. A leány betegeskedni kezdett, s most az egyszer mogorva apja engedett kérelmének s engedte őt utazni egy anyai nagynénjével, levegőváltoztatás végett.

Egy időre tehát eltűnt az apai háztól. Az apának pedig nagy tervei voltak leányával, ki elég szerencsés vagy szerencsétlen volt egyik hitelezőjének megtetszeni, akarta hát, hogy leánya ismét egészséges és viruló legyen, hogy most kíségtse őt a hinárból, azaz hogy a veszélyes hitelezőt vejévé tehesse.

Sokáig oda volt a leány. A nagynéni, ki őt gyengéden szerette, nem is akarta haza eresztetni, de atyja határozott parancsára kénytelen volt hazatérni; s bár még halványabb volt, mint midőn elment, de az eljegyzést s nemsokára az esküvőt atyja ellenfelével meg kellett tartania.

Öreg dajkája, ki gyermekkorától ápolta, s nagynénje tudták csak titkát.

A dada nem kísérté uj otthonába a fiatal asszonyt, habár elhagyta gazdája házat s más vidékre költözött.

A fiatal asszony azonban, midőn férje valahova elutazott, szinte eltűnt hazulról. Ismerősei azt hitték, rokonaihoz megy, rokonai azt hitték, otthon van, pedig a halvány asszony öreg dajkáját kereste fel, s ott egy szép kicsi gyermeket talált, kit szenvedélyesen szoritott szívéhez, míg könnyei záporoként omlottak a szép kis barna gyermekfőre, mely Murillo angyalfejeihez bátran mintául szolgálhatott volna. S midőn a szenvedő asszony kisírta könnyeit, tudakolta a dadától, hogy miért hagyta el a szép kis helyet, hol előbb a kis gyermekkel lakott volt, — a dada kitérőleg válaszolt.

Nem mondta meg, hogy meglátta ott egyszer a szép csalfa férfit, s hogy a szeretettől elvakítatva, szenvedélyesen kifakadt a hűtelennel szemben.

De midőn az meglátta a kis gyermeket, mintha valami megbánásféle suhant volna át szép barna arcán, s akadozva kérdé, hogy mely névre kereszteltetett a gyermek. A dada még ön-maga előtt is restelli bevallani, hogy elég bárgyu volt a hűtelennel felvilágosítással szolgálni, s elmondá, hogy a kis gyermeket anyja nevére, azaz Irma névre keresztelték, s hogy a szerencsétlen anya férjhez kényszerített, azaz a zsarnok apa Zombori nevű hitelezőjének pénz helyett szép leányával fizetett.

S aztán az öreg hű dada nem is akarta a szenvedő asszony látszólagos nyugalma feldúltni egy újabb hírrel a hűtlenről.

A fiatal asszony mindenben alávetette magát férje akaratának, mintha csak ezzel akarta volna levezekelni a csalást, mit ellenében titka elhallgatásával elkövetett.

Csupán egyszer akart, még pedig hevesen, ellentállni férje kívánatának, midőn házasságából egy szép kis leánygyermek született, s a férj azt kívánta, hogy a gyermek anyja nevére, azaz Irma névre kereszteltessék. De nem tudta indokolni, miért vonakodik saját nevét gyermekének adni, s legyőzetett.

De később, midőn ismét alkalma lőn öreg dajkáját meglátogatni, meghagyta neki, hogy a nála lévő kis Irmát németesen Irmingardnak szólítsa.

Nemsokáig kellett neki így titkolóznia.

Atyja meghalt, — férje pedig rövid időn a kártyaasztalnál elverte vagyónát, s egy pisztolylövéssel vetett véget életének, nejét és gyermekét a legrosszabb viszonyok közt hagyva hátra.

— — — — —
E képek tarka változatokban vonultak el egymásután a nő emlékezetében, amint leánya karján elhagyva a mindinkább hangosabbá váló Balatont, csendesen lépegett lakása felé.

Igy elmerengve a letűnt idők tarka képein, nem tűnt fel neki Irmingard

hallgatagsága, különben bizonyára aggódott volna, hogy a beszédés kis szája egyszerre oly csendes lett. — Hisz' nagyon szerette mindkét gyermekét, de az apátlan, névtelen kis leány iránt, ki gyermeké első éveiben idegenekre lett bizva s az anyját is nélkülözte, kétszeres szeretettel s gyengédséggel viseltetett.

Szegény Irmingardus! Ő maga sem tudta, hogy miért küldte anyjok a gyengéd s félénk szőke Irmát idegenek közé s őt, a bátrabbat, az erősebbet itthon tartá, — hisz nem mondhatta el az anya a szívéből ajkaira toluló szavakat: Te nem mehetsz, szegény névtelen gyermekem, te nem tudod azt, hogy mihelyt a világba lépsz, kérdezni, kutatni fogják, ki volt az apád, s hogy hívták. Te nem gondold, hogy a név, melyet magadénak gondolsz, csupán testvéred sajátja, te nem gyanítod, ha szived nyilni fog, bár viszontszerettnél, szerelmesednek is tudni kell, ki vagy, s tán ez örökre elválasztana tőle. Hisz' vajjon akadna-e férfi, ki kedvesében nem csupán a nőt szeretné, hanem egy lélekké, egy szívvé válva vele, képes volna érte leszámolni a világgal, saját meggyőződésével s előítéleteivel? — hogy vajjon akadna-e egy ilyen szív, a saját multja után, — hogyan merte volna ezt a szegény anya reményelni?

Kétszeres nyugtalansággal gondolt tehát névtelen gyermeke jövőjére s nem ereszté őt magától.

Hogy mit rejt méhében a jövő féltve őrzött gyermeke számára, az anya nem gyanithatta.

Szegény leány! Vajjon ha gyanítottad volna, hogy ki az a sötétszemű ifju, ki szivednek bálványá lőn, s kinek apja a távol alföldön a tiszafák között anyádnak szerelemről suttogott, vajjon akkor is oly lángoló szerelemmel szeretted volna-e őt, vagy tán beérte volna szived a testvéri szeretettel??!

Szegény, apátlan, névtelen kis leány!!

*

A főváros egyik szebb utcáján épült, díszes elsőemeleti lakásban találjuk a szép szőke Irmát.

Izlésesen butorozott nappali szobában, kézimunkával foglalatoskodik, de gondolatai másutt kalandoznak.

Tán oda gondol a hullámzó Balaton tájára, hol anyjától és testvérétől oly nehezen birt megválni?

Ajkai mosolygók, egész lényéről a boldogság sugárzik, mégsem gondolhat ő most az elválás fájdalmaira.

Az a kedves jó öreg asszony, ki Irmát mint társalgónójét szerződtette, de mint leányát szerette, visszavonult szobájába, s a szép barna ifju, kinek szabad ki- s bejárása volt nagynénje házába, a leánykát kereste fel. — Oly valami varázs volt e leányban, mely elbűvölé az ifjut, ki könnyü hódításai után már semmit sem tartott szentnek és igaznak. De e leány közelében elfogult lőn s érzé, hogy mégis van valódi

igaz szerelem a földön, melyben a szív az örök időkre való egyesülést óhajtja, s mi a földet paradicsommá teszi.

Érezte, hogy szereti e szép gyermeket, de most, midőn igazán szeretett, nem talált szavakat, a melylyel azt az imádott lénynek kifejezhetné.

Oly sokszor hazudott már áradozó szenvedélyes szavakban szerelmet, — hogy most, midőn igazán szeretett, nem a szívnek lángoló vad szenvedélyével, hanem a lélek tiszta szent szerelmével, melyet az egyház is áldva megszentel, a szerelem istenasszonya elhagyta őt, s nem adott ajkaira szavakat.

Szép szemeiben volt egész vallo-mása, s Irma nem lett volna leány, ha ezt meg nem értené.

Hisz' ő is szerette az ifjut és szükséges-e ott a szó, hol a szem beszél?! Mig az ajkak csókolni tudnak, mig a szem kifejezi a lélek érzelmeit, addig fittyet lehet hányni a haragvó istennőnek.

Ők is, mint minden igazi szerelmes, megérték egymást a szemek beszédéből, s később hivatlanul is ajkaikra tolokodtak az édes, szerelmes szavak.

E hivatlan s mégis oly forró hangok csendültek meg ismétlen Irma füleibe, s azért oly boldogan mosolygó.

Az ifju eltávozott már, de egy menyországot vitt magával szívében. — Türelmetlenül várta atyját, kinek a fővárosba való érkezése a közel napokra lett kitűzve. Arra nem is gondolt, hogy atyja tán megtagadja beleegyezését, hogy nagynénje társalgónójét vigye haza úrnőnek az ősi kastélyba.

S ha mégis?! egy percre felmerült az ifju lelkében e kérdés, de mihamar elhallgattatá, mert érzé, hogy ez esetben az apai szigornak is képes volna ellentállni, mintsem szívének egyetlen igaz szerelméről lemondjon.

Nem sokáig kellett neki kételyben maradnia.

Az apa megérkezett, s midőn fia elmondá neki kérését, a szerelem ékes szavaival festve le előtte választottját, annak emlékében felmerült a saját dölyfös atyja, kihez ő soh'sem mert volna hasonló kérelmet intézni, mosolyogva köté beleegyezését azon feltételhez, hogy előbb látni kívánja azt a ritka leányt, ki fiának csapodár szívét örökre leköté.

Oly gyengéden szerette fiát s viszont az is őt gyermekségétől kezdve, hogy soh'sem birta neki kérését megtagadni.

Boldogan kísérté az ifju atyját a nagynéni házába, hisz' biztosra vette, hogy Irma szép lelke, s angyali külsejénél fogva, atyja rokonszenvét megnyeri.

A nagynéninél, midőn bejelentették magokat, ott találták Irmát is, ki felolvasott volt.

Az ifju kutatva tekintett atyja szemébe, hogy mi jót olvashat ki onnét? De megijedt a szemek kifejezésétől.

A már idős, de még mindig szép férfi meglepetve bámult a sugár szőke alakra, azt hitte, hogy a szép szerető leány áll előtte a tiszaparti fűzesben.

Csak arra eszmélt, midőn megnevezték neki a szép leányt: Zombori Irma. Akkor tudta, hogy nem kedvese áll előtte, hanem annak gyermeke.

A szép büszke férfi felindultságával küzdött, míg végre, midőn fia odavezette hozzá a leányt, nem birt uralkodni magán, — — — Irma! gyermekem, az én gyermekem! suttagá végre alig hallhatólag s karjaiba szoritá a leányt, ki nyugodtan s boldogan engedé át magát a leendő apa ölelésének.

De midőn az apa tekintete egyetlen fiára esett, elszorulni érzé szívét, sejtette, hogy annak boldogsága örökre tönkre van téve.

Gyengéden tudakolá a leánytól anyja hollétét, s midőn megtudta, hogy az egy másik leányával hol lakik, elhatározá, hogy elmegy felkeresni s elmondja neki, hogy Isten megbüntette őt, a hűtlen férfit, gyermekeiben.

— Szeretlek mint gyermekeimet, — mondá végre, a szép fűrtös fejet simogatva, — de egymáséi nem lehetek soha.

**

Távol, a zúgó Balaton mellett, szerény kis hajlékában élt a szegény özvegy, amint hitte, már mindenkitől elfeledve.

Irmingard a hegyen mászkált, s midőn végre elfáradva, kipirult arccal s szívében mind bánatosabban hazatért, egy idős, de szép barna férfit talált anyjával bizalmas beszélgetésbe merülve. A férfi szemeiből már minden nyugtalanság eltűnt, s gyönyörködve tekintett az előtte könnyedén meghajló leányra.

Lehetetlen volt a hasonlatosságot a kettő közt még egy idegennek is észre nem venni.

Ugyanaz a büszke tartás a leánynál, a mi a férfinál, ugyanaz a göndör hollófűrtös fej s az akaratos barna szempár, mely valamikor az anyát megigézte, s a leány szívében nem mozdult meg egyetlen húr sem, mely sejteté véle, hogy atyja előtt áll.

A szeretet hasonló az elszakadt húrhoz, melyet hiába kötöznek többé össze.

S a leány, ha tudta volna is, hogy atyja az a szép férfi, kihez úgy hasonlít az ő szívének bálványa, akkor is ily hidegen állt volna előtte, azon apa előtt, ki eddig nem kívánta gyermekét.

Olyan furcsa bemutatásféle volt az, midőn az anya rámutatva leányára, jelentőségteljesen mondá: »Ő az.«

Irmingard csodálkozva engedte át magát az idegen viharos ölelésének, — végre egy rokon, gondolá magában. A férfi pedig még szorosabban tartá szívére a barna Irmingardot, mint a multkor a széke Irmát.

— Boldoggá teszem őt, — mondá az anyának, — kárpótolom a multért, mindent adok neki, amivel eddig nem birt: nevet, rangot, pénzt!

* * *

Husvét van; gyönyörű, szép, enyhe zöld husvét! A harangok ércnyelvei oly búsan, oly panaszos hangon sirnak, pedig az egész természet Istennek egy fényes mosolygása; a kis növények kibujtak a kikelet csalogató szavára, ibolya-illattal telítve a levegő, husvét, a szép örömteljes husvét itt van! Krisztus feltamadott!

Vajjon miért sirnak mégis oly búsan a harangok?!

Gyönyörű szép barna leány fekszik ravatalon, megtört édesanyja siratja zokogva szívének kedvencét s egy büszke férfialak a lányka hideg márványarcának szemléletébe van merülve.

Oly kietlen pusztaságot érez szíve körül, hogy nem képes az anyához egyetlen vigasztaló szót is intézni.

Hisz' amit gondol, amit érez, azt nem mondhatja, az nem vigasztalás, hogy: ime, Isten igazságosan büntet, — midőn oly igen, oly kimondhatatlanul megszerette őt, a hűtlenül elhagyottnak — elhagyott névtelen gyermekét, most elvette őt tőle.

Az ifju boldog pár valahol messze van, hisz' nászutazásukat tartják, s nem érnek rá a szomorúságra, s nem is sejtik, hogy a barna Irmingardot ideleln már nem látják viszont.

De hát ki sejtette volna, hogy az a kicsi ladik, mit a sötétszemű ifju készített szép széke menyasszonyának s közös testvéröknek, melyen anynyiszor kirándultak a Balatonra, hogy az vigye a leányt utolsó útjára?!

Vajjon ki gondolta volna, hogy a merész lányka egyedül is elinduljon kicsi csónakjával a tulsó partra?

Vajjon ki gyaníthatta volna, hogy az a griffhez hasonló gyorsasággal szálló felhő, melytől az anya kicsi korában megvédte, most az döntse hullámsírába kedvenc gyermekét?!

Vajjon kell-e őt siratni? kinek a vihar halálos ölelése néhány percnyi fájdalom árán elnémitotta szívének sajgó fájdalmát.

Ha elnémitotta?! Oly nyugodt, oly hideg, oly érzéketlennek látszott a szép halott arca, — a csalfa hullámok nem suttagták el neki, midőn lány karjaikba elringatták, hogy a szerelem, e földi üdvért, mely ideleln elvételét tőle, odafenn sem kárpótoltatik.

Ő alszik nyugodtan, csendesesen, a szép szerelmes leány sírján szomorú rózsafa díszlik, s körötte a nefelejcsék oly szépen virítanak, hisz' a Balaton vizével vannak locsolva, s gyökerei egy forrón szerető, de már porladozó szív hamvából táplálkoznak.

A víz zúgása s a csalfa hullámok moraja, amint lassan a parthoz ütődnek, halk sirámként jutnak el hozzá, — tán mégis jobb neki odalenn, hol alszik nyugodtan, csendesesen . . . s tán róla álmodik . . .

Vajjon ki tudhatná?? . . .

As árnyék.

Naponta eljön mostan is az óra,
Hogy az árnyék a falon megjelen.
Mészoktam ezt már rég időtől fogva —
Az én éjszakai kísértetem.
Tétlenül hajlik az asztal fölé,
Miközben egyre csak növekszik,
A mennyezeten feje megtörik,
Majd visszahull . . . s mellém telepszik.

És szól hozzám, mint kísértet, az árnyék:
»Ismersz e még, éjszakai embere? . . .
Lásd, én most is szolgálatodra állnék,
Mint azelőtt . . . 'De uram vagy-e te? . . .
Nem ismerem már régóta reád,
Mintha csak ki volnál cserélve;
A józan, komoly munka emberét
A gonosz szellem megigézte! . . .

S egyszerre mintha minden rám borúlna,
A zürzavartól megsiketülök,
Mintha az árny tagonként összezúzna,
Egy nagy fáradságtól kimerülök.
'Behunyom szemem' s arca borulok
— Az árnyék a falon utánam —
S egy nagy, nehéz sötétség vesz körül,
Melyből rám mered üres ágyam:

»Mióta megveted az édes álmod
S a nappalokba nyújtod éjjeid,
Mig életedből »én«-edet kizárod,
Lelked maga elől menekedik;
Mig magamra hagysz éjszakákon át:
Nem veszed észre vesztésed',
Hogy kurtitod meg lassankint magad,
Hogy lopod meg tulajdon éted'!

. . . S egyszerre mintha minden nyelvet öltne,
Szóban minden tárgyának van szava;
Lelkem egy sötét, mely posványba lők be,
Minden a lelkiismeret szava.
Körülnézek . . . rég volt kedves e hely,
S hogy minden visszahív, megértem;
Az elfecseirelt idő súlya nyom
A nagy élni-sietést érzem!

Óh visszatérek hozzád, vissza újra,
Munkához, rendhez szokott kis szóbam,
És együtt töltjük estéink magunkba' —
Életem, magam nagyon meglopám.
Nem lesz panaszkod többé ellenem
En-árnyékom, te intő szellem;
Dolgozol, álmodol ismét velem
S te adod vissza szűz szerelmem.

S mintha szelíden, némán integetne
Az az árnyék, megnöve, a falon.
S mintha hófehéren körül lebegne
Az én sok régi szellemalakom.
Megannyi tiszta lélek-jólievőm,
Óh csakhogy újra visszatérteek! . . .
S hogy így nézem szellemeim, merőn,
Az árnyék szép lassan elszendereg.

Nikelszky Géza

Letört bimbók a nagy időkben.

— (Rajz az 1848—49-iki szabadságharcból.) —

Irta: **Bogyó Alajos.**

„Ne sirassátok, kiket a halál
Leszakaszt, kora eltők hajnalán.”

A rónán virágzó zöld rétek mentében folydogáló Nyitra vizét jobbról-balról halmos vidék környezi.

A róna lapályos táján, Érsekújvártól Nyitraig a primásnak — mint földesurnak, — nagyobb jobbágy-községeit találjuk; míg a dombosabb rész a nemes helységbeliek tulajdonát képezi.

Jól mondtuk, hogy a »tulajdonát képezi,« mert a nemes embernek az, a mivel birt, csakugyan tulajdona is volt, míg a jobbágy földje az uraságé, a ki nek ezért robottal és dézsmával tartozott.

Hogy pedig a róna, jó termő föld az uraságoké volt, a melyen a jobbágyok gazdálkodtak, az is könnyen megfejtethető, ha elgondoljuk, hogy »az ur a pokolban is ur« és így mindenkor és mindenhol övé volt a hatalom.

A nyitravölgyi Nagy-Köröskény, Nagy-Kér, Nagy-Emőke, Nagy-Csétény, Nagy-Szóllós stb. falvak a jobbágyok igazi Kanaánja s az ezek mellett fekvő halmos-dombos, kopárabb Kis-Köröskény, Kis-Kér, Kis-Emőke, Kis-Csétény, Kis-Szóllós stb. nemes helységek a köz-nemesek szerény tulajdona.

Ezek a Nyitra vára mellett fekvő nemes községek nem is oly régen telepítettek.

Rákócy kurucok voltak a székelyföldről.

Letelepítette őket Rákócy a Nyitra várának őrizetére. Birtokot adott az ő kurucainak, szabadalmakkal ruházta fel őket azért, hogy helységenként a *hadnagyokkal* egy hónapra a Nyitra várában várőrök legyenek, míg ismét más helység *hadnagya*, fegyvereseivel együtt, a volt örököt fel nem váltja.

Ezen nemes helységek között a legnagyobb és legimponálóbb *Nemes-Pan* községe.

Nemes volt ebben a községben még a béres is.

A megyei tisztújítások előtt valóságos tatárjárás volt ebben a faluban.

Minden párt iparkodott megnyerni a helység nemesseit. Már pedig magából ebből az egy faluból kitelt 400 szavazat.

Ilyenkor természetesen magában a községben is voltak pártok, a melyek valóságos harcot vívtak egymással.

No meg azt is tudjuk, hogy a régi világban a nemes ember nem igen szeretett dolgozni, még ha köznemes volt is.

Nemes-Pan birtokosai közül $\frac{1}{8}$ -ad résznek alig volt a kuriális funduson kívül egyebe, mint a háza, a melyen állott. De mégis megélt dolog nélkül.

Levette a falról fringiját, felkötötte oldalára és látogatásokat tett a szomszéd nemes helységeiben lakó táblabíró féle komposzeszoroknál s elvendégelték itt is ott is egy héttig; így eltelt az idő dolog nélkül is.

Az okosabb és praktikusabb, dol-

gozni nem szerető puskás nemes ember pedig *nemesített*.

Nem csodálatos módon hangzik a mai korban e kifejezés, a : *nemesített*.

Ne gondolja senki, hogy valamelyes gyümölcsfát szemzett, oltott s így nemesített. Oh nem, hanem embereket, családokat megnemesített.

Miután a mai nemzedék ezt a régi furcsa processust nem tudja, hát ismerkedjünk meg vele.

Annak az ugynevezett Dunán inneni kerületnek a Dunántuli kerület volt a nemesítő talaja.

Itt, ebben a Dunántuli kerületben van Győr-, Sopron-, Mosony- stb. vármegye.

Ide, ebbe a kerületbe vergáltak a nemes-pani nemesítők.

Mindenesetre a nemes-paniaknak kellett először megkeresni a tul a Dunán lakó Szabó, Szántó, Hamar, Csifóry nevű jómódu jobbágyokat azért, hogy majd kieszközlék — jó pénzért — a nemességüket.

Hogyan? Hát így például: fogadnak a nemesedni akarók egy fiskálist, a ki töviről-hegyire be fogja bizonyítani, hogy a dunántuli Szabó nevű ember egyenes leszármazottja a nemes-pani Szabó nemzetségnek és erre a legöregebb nemes-pani Szabó leteszi az esküt, mire a fiskális ur ki fogja furfangosan eszközölni a megyei publikációt is, a nemesítő pedig lemásoltatja nemes levelét s azt átadja az új nemesnek kemény 100 vagy 200 pengő forintért, ami akkor, a 40-es években, öreg pénz volt s így azután meg lehetett élni dolog nélkül is egy jó darab ideig.

Egyébként az ilyen dolog a törvényekbe ütközött akkor is, tehát senki sem dicsekedett vele.

A nemes-paniak különben eszes és furfangos népek voltak. Ezt székely nemes őseiktől örökölték.

Az 1848-iki törvények valóságos forrongást idéztek elő a helységben.

Sehogy sem fért a fejökbe az, hogy lehet a nemes ember a paraszttal egyenlő? Hogy lehet most az a jó róna termőföld a paraszt tulajdonává, míg ők vérrel, harcban szerezték azt a dombos földet, amely őseiktől fogva tulajdonuk? Minő joggal megy az a paraszt ahhoz a választó urnához, ő velök egyenlő rangban? El lehet mondani, hogy az örök nevezetességű 48-as törvények Nemes-Pan köznemesei közt nem lelkesedést, hanem ellenszenvet idéztek elő.

Alföldy István volt ekkor a helység hadnagya.

Hat iskolát végzett, tanult ember. De a milyen kuruc volt azelőtt, az említett események után olyan erős labanc lett belőle.

Szidta mint a záporosó a pozsonyi országgyűlést s annak minden szóvivőit.

A falu-felsővégi lakos lévén, a felső falubeliek esténként köré gyülekeztek, hol nap-nap után hallván a helység hadnagyának labanc-elveit, kezdték hinni, hogy szent igazság az, amit a helység

tudós előjárója prédikál olyannyira, hogy a felvégi sor lakosait az elveivel egészen uralta, akik pedig hittek neki, mint a prófétának.

A falu alsóvégi lakosai között lakott egy igen intelligens s az egész vidéken tudós hirben álló Varsányi Ferenc nevű közbirtokos, ez pedig testestől-lelekestől, szívvvel, észszel a magyar haladás ügyének volt a hive.

E körül az uri ember körül csoportosultak az alsóvég nemesei is, hallgatták az országgyűlés vimányait egy értelmes főtől, ki szent meggyőződéseit bele is csepegtette a falu alsóvégi lakosaiba, úgy, hogy később a felsővégi és az alsóvégi lakosok közt csupán politikai meggyőződéseik ellentétessége miatt oly feszültség, mondhatnám, gyűlölet fejlődött ki, hogy még az Istenházában sem álltak egymás mellé; a disputációnak pedig mindkét párt részéről, uton és útfélen, se vége, se hossza nem volt.

Ilyen állapotban köszöntött be 1848 szeptember végén a toborzás.

Katonára volt szüksége az országnak, mert a rác, szász, oláh, tót, szerb már nekirontott a magyarnak s ezzel saját hazájának, meg kellett tehát őket egy kissé zaboláznia.

De Alföldy István kiadta a jelszót a felsőbelieknek és hiába huzta a cigány, hiába táncoltak olyan szépen azt a csalogató verbunkost, a felsővégi szép szál legényekből egy sem állt katonának.

Előroklotték még az ifjak is Alföldy István pecsovics tanait.

S ezért a bravurságáért csakhamar le is tették a hadnagyságáról ő kelmét, az új hadnagy, Csekey Imre alatt pedig folyt a verbung tovább vigan és sikeresen.

A derék Varsányi Ferenc magyarázta meg azután az alsó-végieknek, hogy mire kell most a katona, erre aztán az alsóvégiek legelső és leghatalmasabb, iskolákat végzett Csergeő Pista szép szál legénye csapott fel legelőször a verbungos markába. Utána nyomban öt nemes legény pajtása is ugrott fel és teljesítette szent kötelességét.

Arra a hirre azonban, hogy Csergeő Pista fölcsapott katonának, nagy volt a bánat Alföldyéknél, nem ugyan az István ur, hanem egyetlen leánya, Juliska szívében.

Mert hát tudnunk kell, hogy a Juliska együtt járt iskolába Csergeő Pistával s már kis tanuló korukban nagyon szívelhették egymást.

Nem volt az a nap, hogy vagy Pista, vagy Juliska ne kedveskedtek volna egymásnak valami kalácsfélével, a mit a jó anya az iskola-tarisznyába bepakolt.

No meg aztán a boltos Icignél is meg volt hebe-hóba a cukorka-vásár, a mivel egymás száját megédesítették.

Mikor pedig Pista elvégezte a falusi iskolát és bevitték Nyitrára a gimnáziumba, akkor meg Juliska minden héten Nyitrára vitette magát édesany-

jával a hetivásárookra, csak hogy Pistának vihessen valamit hazulról . . . no meg hogy láthassa.

És mi tagadás benne, Pista is, gimnázista léttére, alig várta azokat a hetivásáros napokat, a mikor Juliskát vélte láthatni és bizony nem azért sóvárgott, a mit Juliska majd hozni fog, hanem magáért Juliskáért.

A két gyermeket különben is egymásnak szánták a szülők még akkor, midőn még nem jelentkeztek az égen a 48-as derületek és borulatok.

Az öreg Csergeő is azért vitte a fiát haza a negyedik gimnáziumból, mert az esze itthon a faluban járt mindig Pistának és nem a sintaxison. A szerelmes leveleken tette a fogalmazási gyakorlatokat, a miket Juliskának irogatott és nem a feladatokon, no meg azt gondolta magában az öreg Csergeő: Alföldy is jól bírja magát, ő sem áll rosszul, ha majd Pista elveszi Julikát, lesz mit aprítani a tejbe, megélnék uri módon feleségestől, hát minek tanulna tovább?

Csakkogy a verbung után minden másképp történt.

Juliska le volt sujtva, hogy Pistája elmegy a háboruba s látja őt többé, vagy se? Már pedig ha az utóbbi esetre gondolt, szédült vele a világ, azt hitte, a szíve reped meg.

De a buzgó hazafi Varsányi Ferenc, ki az elmúlt vasárnap mise után a templom előtt olyan ékes szavakkal magyarázta meg a haza nyomasztó helyzetét s utána elszavalta a nép előtt Petőfi »Talpra magyar«-ját, oly lelkesedést idézett elő a különben is harcra termett nemesek között, hogy rögtön magábaszállt a felsővégi rész is és kész lett volna az egész falu nemessége, apraja-nagyja harcba menni az igaz ügyért.

Még Alföldy bácsi is az ő konok elveit nyomban feladta és lett belőle olyan hazafi, hogy mikor Nagy-Sarlónál meghallotta a faluig elhangzó ágyuk moráját, önként vitt néhány társzekérel jóféle fehér kenyeret és zabot a magyar hadsereg számára.

Juliska, bár nehéz szívvél, de mégis belenyugodott a változhatlanba.

Pista elbucsuzott Juliskájától érzékenyen, de mégis könnyű szívvél, mert fiui kötelességét teszi anyja, az édes haza iránt, megígérte azonban Juliskájának, kit már Isten és világ előtt jegyesének vallott, hogy sorsáról gyakran fogja tudósítani őt és szüleit, ha ugyan a posta majd elhozhatja a duló harctérről a leveleket.

Igy az ujoncok bucsut mondtak falujuknak, ahol az ő életükért és győzelmeikért imádkozó szülőiket, testvéreiket és kedveseiket hagyták.

Mind a hat nemes-pani legény az I. hadtesthez, Klapka vezénylete alá jutott a 17-ik zászlóaljba.

Ha csak egy kissé forgatjuk a szabadságharc történetének lapjait, akkor megtudhatjuk, hogy a téli hadjárat alatt a felső vidéken hány harcot vívott

Klapka s mindenhol ott látjuk a 17-ik zászlóaljat, mint kitünő, harcedzett csapatot.

Pista megtartotta szavát és gyakran irt szüleinek a Tisza- és Kassa vidéki táborozásaik élményei, jobban mondva szenvedéseikről, a mit az emlékezetes 48/49-iki zord tél alatt túrték; de túrték odaadással és lelkesültséggel.

A levelek hol megérkeztek, hol nem, mert 1849. évi november hónap óta Komáromtól Bécsig a német volt az ur. A császári biztosok pedig az elfoglalt területeken gondoskodtak azonnal új megyei hivatalnokokról, kik feltétlen engedelmességgel hajtottak végre minden parancsolatot, így természetesen a postán érkezett levelek sem kerültek ki figyelmüket s tőlük függött, hogy a címzett kézhez vegye.

De nem sokáig tartott a hatalma ennek a kemény uralomnak, mert a szolnoki csata után tisztulni kezdett a vidék és mintha elsöpörték volna a pecsovics főbírákat esküdteikkel együtt, egyszerre elkotródtak a vidékről s jöttek helyükbe azok a régi, jó, hazafias vármegye urai ismét, a kiket minden gyermek ismert.

És mily nagy volt az öröm a faluban, mikor egyszerre megjelenik Karaba Lajos, a járás alkotmányos főbírája és kiadja rendeletben, hogy a magyar csapatok Pesthez közelednek, a járásból 400 szekér indul utra s így Nemes-Panra 6 szekér esik. Minden két lovas szekér három napra lássa el magát ember és ló számára élelemmel, mert annyi időbe kerülhet, míg rendeltetési helyükre érnek.

A sereg ugyis Komárom felé, tehát ide hozzánk hazafelé fog huzódni, innét azután más járásbeli szekeresek fogják felváltani. Holnap indulni kell Léva felé és jelentkezni Tápió-Bicskén. Így szólt a parancsolat.

Alföldy Juliska a legutolsó levelét Gyöngyösről kapta Pistájától, — már mint őrmestertől — és megtudta azt is a leveléből, hogy most Pest felé indulnak, maga is el szeretett volna menni édes atyja szekérével, amely szinte indulandó volt a nagy utra, a magyar tábor felé.

A magyar hadsereget csakugyan a podgyász-szállító nyitramegyei szekeresek a kitűzött időben Tapjó-Bicskén megtalálták.

De rettenetes napon. Már messziről hallatszott az ágyuk moraja. Dicső nap volt ez, győzelemmel végződött.

Az érkezett szekeresek csakkamar felváltották a tiszavidéki podgyászosokat, kik már hat-hét óta kísérték a magyar táborat.

A felváltás után harmadik napra virradtak csak fel a nyitramegyei társzekeresek olyan napra, a milyenre, ha ma is élnek, borzadálylyal emlékeznek.

Isaszeg következett.

Nagy volt itt a csata. Nagy volt a győzelem. Sok vér folyt el érte. Kétezer

magyar harcos aluszsza örök dicsőséges álmát a Királyerdő mellett.

Itt küzdött a 17-ik honvédszászlóalj is.

Már kétszer volt rohamban a zászlóalj. Mindkétszer siker nélkül, pedig hej be sok reményteljes ifju életébe került a kísérlet, míg harmadszor megerősödve a Don-Miguelekkel, mint a vihar kiszorították az ellenséget állásából és elsöpörték.

Csergeő Pista az első században mint őrmester, a zászlóalj szélén, első sorban főhadnagya mellett rohant szuronyt szegezve az ellenségre.

Hisz rohant már ő nagyon sokszor s mindig kedvtelve, mint a személyes bátorság élőképe és sohasem esett baja, pedig az efféle sportnál megesik ám, hogy nem mindenki jó vissza, aki neki-indult a szuronyra.

Itt is (Isaszegnél) már kétszer akarták kiugrasztani az erdőből azokat a tollas jágereket, itt sem esett baja.

De harmadszor, midőn már mint sárkányok indultak neki annak a golyózápornak s nem hederítve semmire, csak a folytonos »Előre« kiáltás szava zugott fülökbe, vakon, elszántan, mintegy önkívületlen, de haraggal telt elszántsággal rohantak az erdő alatt és az erdőben sorakozott jágerok ellen; mielőtt a szuronyosok érintkeztek volna, előbb kétszer sortüzet adtak a jágerok a rohanókra, melyek a sorokban ugyancsak nagy lézagokat csináltak és számtalan magyar honvéd hanyatt-homlok esett a véráztatott földre, míg a szívósabb legények sebesülten, átlőtt mellel is, kezökbe szorítva szuronyukat, egy darabig az árral rohantak s csak a nagy vérvesztés után roskadtak le az Istennek eme hős fiai arra az anyaföldre, a melyért harcoltak.

Ez történt a mi Csergeő Pistánkkal is. Az első sortüznél, a mellette rohanó főhadnagya homlokán találva, rögtön elesett, míg Pistát ugyanezen sortüz alkalmával bal karján találta a golyó. De mert azt izgalmában fel sem vette, rohant tovább előre.

A második sortüznél már majdnem csülökre ment a két hadakozó fél, oly közel voltak egymáshoz.

Ez a második sortüz iszonyu pusztítást tett a honvédekben, de meg is adta az árát az ellenfél, alig maradt belőlük hirmondó, úgy összeapritották őket a társaikat megboszuló honvédek.

Ebben a nagy szurony-tusában végig már nem vehetett részt a mi derék Csergeő Pistánk, mert a második sortüznél a mellébe furódott egy golyó s mégis elrohant egész addig, míg össze nem csapott a két küzdő fél; itt aztán még egy kegyelemdöfés érte szíve táján, mire leroskadt.

Meglátta ezt a vele egy szakaszban szolgáló szülőfalujabeli honvéd pajtása, Szánthó Jóska, rögtön mellette termett, ott is maradt Pista mellett, hátha még lelket találna benne.

És csakugyan, Csergeő Pista még

nem hunyta be örökre szemeit, noha három sebből vérzett.

A csata nagy volt és elkeseredett. Éjjel 10 órakor még dörögtek az ágyuk, csak éjfél felé csendesült el minden.

Ekkor kirendelték a szekereket a halottak és a sebesültek összeszedésére. Szánthó Jóska vállon akarta hátravinni a sebkötöző sátorokhoz földijét és bajtársát, de Pista nagy kinjaitól nem lehetett, így bevárta földije mellett a tárgoncásokat, vagy a kocsit.

A szekér, a melyen más néhány szenvedő honvéd türe izzó fájdalmait, végre megállt Csergeő Pista mellett is.

A szekeres illedelmes módon köszön a szenvedő honvédnek, mire más két honvéd felemeli Pistát, hogy a szekérre feltegyék.

Ekkor felnyitja szemeit Pista és felismeri Alföldyék bérését.

— Péter, kend az Panról? — szól megerőltetéssel.

— Én vagyok. Jaj Istenem, Csergeő ifiur!

— Az ám, hát engem nem ismer? — kérdi Szánthó Jóska.

— A' bizony, csak most ismertem reá, ebben a katona-mundérban. . . hej, de mi lesz otthon, ha ezt megtudják? szól Pistára célozva.

De nem folytathatta tovább, mert Pista, kit ezalatt feltettek a szekérre, odainti magához a bérest és csendes hangon kérdezi, hogy van az ő Juliskája? Mire Péter, a béres, megnyugtatja, hogy várja. Azután egyet sóhajtott Pista és a szekér csendes lépésben haladt az orvos sátora felé.

Ott a sebesülteket csendesen levették a szekérről és lefektették a rögtönzött fekvő-helyekre.

Péter és Szánthó folytonosan Pista mellett voltak. Látták, hogy magával öntehetetlen, nehéz sebesült. Az orvos pedig, aki mind a három sebet megvizsgálta, csak kimosatta, de semmi kötéseket, vagy egyéb műtéteket nem alkalmazott, sőt megmondta a beteg iránt érdeklődő Péternek és Szánthónak, hogy egy fél órát sem ad neki és belső vérzése miatt meg fog halni.

Erre nagyon elszörnyűködött Péter és folytonosan azt susogta a betegnek, hogy mit üzen haza.

A beteg soká nem szólt semmit, csak a fejével integetett valamit; végre megértették. Az orvost kívánta, a kit rögtön mellé hívtak.

Az orvosnak azt mondta elhaló hangon, hogy eszközölje ki azt, hogy ez a kocsis (Péter) a falujába vigye és ott haljon meg. Ott akar szülőföldje temetőjében nyugodni.

Az orvos kijelentette, hogy jó helyen jelentkezett. Ez csak tőle függ. Mint beteg sebesültet jogom van elhelyezni. Ön most haza, a szülői házhoz megy meggyógyulni. A zászlóalj-parancsnoknak így fogom bejelenteni.

Ezzel jegyzésbe vett mindent, nevét, a községet stb., ahová viszik és

utnak eresztette Csergeő Pista 17. honvédzászlóaljbeli őrmestert.

Péter a szekérbe csinált szénából és szalmából puha fekvőhelyet s abba belefektették a szegény szenvedő Pistát és a nagypénteki halálos sebesülés után, nagyszombat hajnalának negyedik órájában elindult szülőföldje felé, Nemes-Panra.

Rettenetes kin volt az, mit a szekérben, annak döcögésétől, — habár lassu lépésben is, kiállania kellett.

Reggel 8 óra volt, amidőn az első etetés miatt Péter a vendéglő kocsiszine alá behuzódott.

Alig fogta ki lovait, midőn fájdalmas nyöszörgését hallja a kocsiban fekvő betegnek. Hozzásiet megtudni, vajjon van-e valami kivánsága, amidőn látja a szenvedő halálverejtékét, ki egy kis friss víz után epekedik égető kinjában.

Péter rögtön hozott vizet és felémelte fejét Pistának, ki a hozott vizet a szájához értette, azután csak ennyit mondott elhalóan: »Juliskám, angyalom« ezzel visszahanyatlott és kiszivedett.

Pétert igen meghatotta e megrendítő eset, de azért erőt vett magán és rögtön jól bepakolta, betakarta és elrejtette halottját a szekérben, nehogy valaki megtudja, mit visz, különben nem eresztenék se a határba, se a határból, mert a jég elveri a határt, a mint azt a babonások hiszik.

Péter most már gyorsabban haladt, ámbár nem kocogott a halott iránti tiszteletből. Este 10 órát ütötte, mikor a Csergeőék udvarára behajtott.

Kijött az öreg Csergeő, kijött az édes anya az udvarra, a kocsi zörgésére.

Jóllehet Péter béres azon törte a fejét, hogy kell ezt majd odahaza a szülőknek hírül adni? az még semmi, de hogy kell ezt majd Juliskának, annak az aranyos szívű kis babának tudtára adni?

Hát biz ő nem tudta kifundálni, hanem egvenesen az Ur Istenre bízta az egész dolgot. Így hajtott be a Csergeőék udvarára, hanem amikor kérdezték tőle, hogy mi jó hozta ide s hogy került haza, mégis jónak látta egy kis kerülő utat csinálni s csak azután menni egvenesen a falnak.

Hát bizony azt kezdte hazudni (okosan) Péter béres, hogy hirt hozott az urfiról. Találkozott vele Isaszegnél, de nagy bajban volt, meg volt löve.

Jézus Mária, Szent József! — elkiáltja magát az anya, mig az öreg Csergeő csittítja a feleségét és megmagyarázza neki, hogy a ki háborúba megy, az ki van téve a megsebesülésnek, sőt a halálnak is. A háboruba nem mennek labdázni, hanem élet-halálra küzdenek egymásra hadakozó felek, így tehát erre mi is el voltunk készülve.

— No hát készüljenek is kérem, mert az urfi meghalt.

Erre a kijelentésre még a higgadt Csergeő is megtántorodott, de csakhamar erőt vett magán s azt mondá:

— Isten így rendelte, a hazáért halt meg, őseinek példája szerint.

Az anya azonban iszonyu sirással rohant a szobába és ott leborult az asztalra, zokogva egyetlen fia elvesztén.

Midőn magukra maradtak az udvaron Péter és az öreg Csergeő, odasugja a Csergeő fülébe Péter: Itt van.

— Hol?

— A szekérben. Elhoztam.

Az öreg Csergeő megrendült. A nagy szomorúságában legalább az a tudat vigasztalta most, hogy szülőföldjének hantjai fogják betakarni egyetlen fia tetemeit.

Ezzel bement a szobába s az ő felfogása szerint vigasztalta megtört feleségét, hogy itt van a fia, láthatja. Csak lármát ne csináljon, nehogy a falut fel-lármázza.

Az asszony, fájdalmának a legnagyobb elrejtésével mindent ígért, csak hogy a fiát láthassa.

Pistát ezután levették csendesen a szekérről és husvét reggelére már ravatalon fekdűt.

Péternek pedig megparancsolta erősen s szívére kötötte Csergeő, hogy Alföldyéknél a dologról most éjszaka senkinek se szóljon. Reggel ugyanis megtudja az egész falu.

Péter ezt megígérte, meg is tartotta. Reggelig nem szólt otthon senkinek a dologról. Hazudozott mindent össze-vissza, csak az igazat nem mondotta meg.

Váltig kérdezte Juliska apját, anyját, hogy miért jött haza csak maga Péter, a többi falubeli szekeres meg nem. De azok sem tudtak neki megnyugtató választ adni, csak annyit, a mennyit a béres hazudozásaiból tudtak.

Juliskának azonban nem volt egész éjjel nyugta. Rémséges álmái voltak. Alig várta a reggelt. Már korán kiment Péterhez az istállóba megkérdezni, látott-e magyar tábor? Nem tud-e valami hirt mondani Pistáról, meg a többi nemes-pani legényről? Nem-e látta azt a 17-ik zászlóaljat, amelyben az idevaló legények szolgálnak? Vajjon nem-e hallotta hírét, hogy most azok merre lehetnek?

Szóval, ostromolta Pétert erősen, mert hisz neki tudni kell, ugymond — mindent, ő most a nagy táborból jött.

E kérdések alatt reá-reánézett arra az ártatlan kis bimbóra, az ő jó urának a leányára és könyvek kezdtek potyogni Péter szemeiből; amit ő gondosan elrejtteni igyekezett.

De Juliska észrevette s még jobban kezdte ostromolni az öreg bérest.

Ez pedig azt gondolta magában, hogy ő csak reggelig kötelezte magát a hallgatásra, már pedig reggel van, ugyis meg fogja tudni az egész falu, így tehát Juliska is; azt mondta, hogy Pista itthon van, ő hozta haza tegnap este . . .

Soh'se kérdezte azt ez a gyermekleány sem magától, sem mástól, hogy illik-e nem-e, hogy ő rohanjon Pistá-

hoz, vagy azt várja, míg felkeresi, hanem, amint a szót meghallotta Pétertől, rohant nyilsebesen Pistáékhoz, egyenesen be a szobába.

— — — — —
Kicsi, törpe ahhoz minden fantázia, amely képes volna leírni azt a léleknek észbontó megrohanását, amilyenek Juliska esze, szive, lelke ki volt téve, a mint Pistát a ravatalon meglátta. Kisértésétek meg pszichológusok! Juliska, a mint a szobába berohant és meglátta Pistát a ravatalon, előbb nézett reá sokáig szótlanul és sárgás halavány lett, mint a viasz; később vérvörös színt játszott az arca és elkezdett nevetni, majd összeesett és meghalt.

— — — — —
Husvét hétfőjén délután 5 órakor két gyászos apa és anya, fehérbe öltözött leányok és egy egész falu kíséretével két koporsót szentelt be az Ur szolgája. Az egyikén ez a felirat volt: »Alföldy Juliska, élt 16 évet«; a másikon: »Ns. Csergeő István, élt 19 évet.«

— — — — —
Ne sirassátok, kiket a halál
Leszakaszt, kora éltek hajnalán.

A diszlövés.

Irta: *Aggteleki (Ullein) Ferenc.*

Előre féltünk a husvétünnepeltől. Volt valami a levegőben is, meg kapitány ur Durvaváry tekintetében, kifejezhetlen lelkiállapotában, az egész külső összhangban, mely a katona életét körülveszi, át meg átszövi, minden, még a kapitány úr tisztiszolgája is vihart jósolt a derűs husvétra, mert az »öreg« minden reggel az asszony fésűje alul kerül ki, meglehetősen megkúszált tollazattal.

Az ezred-raporton is volt kapitány ur Durvavárynak dolga. Erről az esetről sokat súgtak-búgtak. A tiszték tudták, hogy miért kapott az »öreg« egy heti szobafogságot; a legénység csak kombinált. Elég az hozzá, hogy a század szenvedett, ha — a századosnak rosszul állt a szénája. És a baj soha sem jár egyedül.

Történt, hogy kapitány ur Durvaváry iskolázott bennünket. A rükverc-koncentrirungról (németül: visszavonulásról) tárgyalt. Mint mondá: egy szerencsésen keresztülhajtott visszavonulás felér egy nyert csatával. Sokféle példával színesíté előadását annak bebizonyítására, hogy a jól sikerült visszavonulás előkelő hadászati tény. Előadás után meg akart győződni arról, vajjon megértettük-e őt? Engemet szólított fel először, nem tudom, azért-e, mert legtöbbet nézett ki belőlem, vagy azért-e, mert úgy vélekedett, hogy ha már én megértettem, akkor nyugodt lehet, mert akkor a többi ügyis megértette.

— Mondja meg nekem infanterist

Bölömbér, hogyan járna maga el, ha azt a parancsot kapná, hogy egy szakaszt vezényeljen az ellenség felderítésére?

Hát kérem, ez a nagyfontosságú kérdés a kisujjamban volt.

— Először is kijelölném a hátvédet, a jobb és bal oldalvédeket, — kiküldeném őket és azután megindítanám a törzs-csapatot.

— Hát az elővédet? — kérde, homlokát ráncolva.

— Én csak az oldal- és hátvédet tartom szükségesnek. — Válaszolom egy tábornok nyugalomával.

— Hát a visszavonulási irány és a találkozó hely megjelölése hol maradt? — Maga egy örült rinocerus! Maga biztos halálba vinné a csapatát!

— Bocsánatot kérek, kapitány úr! — (már ekkor nagy katonai kapacitásnak tartottam magamat) — csak saját véleményemet voltam bátor nyilvánítani.

— Ah! tehát különvélemény! Egy ostoba bakának különvéleménye híres katonai tudósok elmélete ellenében! Jó! Halljuk tehát, hogy miért tartja feleslegesnek az elővédeket, a visszavonulásra vonatkozó gyakorlati kivitel és miért tulajdonít csupán a hát- és oldalvédeknek fontosságot?

— Azért tartom feleslegesnek az elővédet, — felelém a többet tudó fölényével — mert ha az ellenségre bukkanunk, akkor csak utamba lenne az elővéd, mikor az ellenséget ütni akarom. Az oldal- és hátvédeket azért tartom szükségeseknek, hogy ha az embereim netán két oldalt vagy hátrafelé akarnának megfutni: keresztűzbe vehessem őket, mert az ellenségnek csak az arcunkat szabad megmutatnunk, de a hátunkat soha. A visszavonulási irány és a találkozási hely megjelölése azért fölösleges, sőt hősiségi szempontból bűn az én véleményem szerint, mert a jó magyar bakának csak előre szabad rohannia, de hátrafelé megfutnia soha.

Akkora lélegzetet vettem erre a merész dikcióra, hogy a század-dobost majd a számba rántotta a nagy légvonat. (Megjegyzem, hogy nagyon piciny szám van.) Halotti csend. A kapitány hosszú léptekkel mérte a szobát, ujjait a hajába mereszté, azután hirtelen megáll előttem. Rámnézett és én nem tudtam kivenni, hogy a következő percben meg fog-e csókolni, vagy meg fog-e enni. Végre a vállamra tette a kezét.

— Hát tudja maga, infanterist Bölömbér, — mondá nyájasan, ragyogó szemekkel — ha maga a háborúban is olyan hős volna, mint itt a szobában, akkor maga derék fiu lenne, de egy-szersmind nagy számár is.

Eddig tartott a nyájaskodás. És most kitört belőle, orkászerűleg tört ki belőle a harag. Maga a haragvó Jupiter és a dühöngő Mars. Menydörgött és csattogott, mint a menydörgős ménkü.

— Hát hallott már maga olyan

katonáról, aki ok és cél nélkül is oda dobta az életét?

— A honvédekről hallottam, hogy 1848-ban

— Brrrrr! milliomm uchacius, manlicher és kartács, snapper és vizipuska!!! Maga még azt a paradicsomos maskura népséget meri felhozni? Hát nem tudja, hogy azok örültek és fogalmuk sincsen a modern hadviselésről? Hisz azok a hadműveletek első és alapfeltételét, a rükverc-koncentrirungot hirtől sem ismerik. És elfelejtette, hogy maga a közösknél szolgál? Oh! maga megtébo-lyodott cinege, maga két lábu sváb bogár! Mit szólna az ezredes ur, ha hallaná, hogy egy közöskbeli baka hallani sem akar a rükverc-koncentrirung-ról?! Oh maga spékelt számár! Érti? Maga egy spirituszba való számár? Érti-e? Hm?

— Igenis értem! — Mondám szent belenyugvással; bár nem adtam hitelt ezen állításának távoli rokonságunk dacára sem, mert minden katonai tudása és erényeinek latba vetése mellett sem tudott a tekintély magaslatára emelkedni, különösen, a mióta egy éjjeli gyakorlat alkalmával egy éles golyó füttyölt el a füle mellett, s nem mert többé éjjeli gyakorlatra kivonulni: azóta csak vénasszony-számba jött előttem.

Nos, azon kérdés végleges megoldását, vajjon csakugyan csász. és kir. számár vagyok-e, a kápláromnak, mint katonai kapacitásnak és elismert számár-szakértőnek hagyom fenn.

Az »öreg« pedig nem bömbölhetett tovább, mert az ezredes ur váratlanul betoppant. És a hős kapitány átvette a szivárvány szerepét. Terjedelmes ábrázatán felvonultatta az összes színeket. Volt ott elő-, oldal- és hátvéd, különböző színárnyalatokból. A viasz-sárga volt a derékhad. A jelentést meg-ejtette a megszokás ösztönével; de nem a megfontolni tudó elme öntudatával.

— Ki felelt? — kérde az ezredes. És feleletet nem is várva, kiadta a parancsot, hogy aki felelt, az mondja el újra, hogy miről volt szó. Komolyan mondom, hogy megszántam a kapitányomat. Tényleg remegett az álla. Megmentem! — gondolám magamban. És elmondtam az egész dolgot úgy, a mint a reglemában meg van írva, a legmegcsontosodottabb és a legcopfosabb osztrák tradíciónak legmegfelelőbbben. Valóságos dísz-osztrák lettem. Az arcom is sárgafekete színt játszhatott.

És a kapitány arca kiderült és én láttam rajta, hogy most az egyszer szívesen megcsókolna. Csak az ezredes arca maradt változatlanul szigorú.

— Előbb is maga felelt? — kérde az ezredes.

— Szolgálatára az ezredes urnak.

— Nos akkor nem értem, hogy miért türelmetlenkedett előbb a kapitány úr?

És ez a kérdés a kapitányhoz volt címezve. De a kapitányt oly zavarba hozta ez az ártatlan kérdés, hogy levegő

után kapkodott. Mit válaszoljon? Az igazat mondja-e meg? Vagy a legénység előtt hazugsággal mentse magát? Az ezredes egy várakozó kérdőjel gyanánt állt előtte.

— Talán a kapitány ur nem helyesli az imént hallott korrekt választ? — kérde az ezredes, elzárva a visszavonulási vonalat a kapitány elől.

Mit volt mit tennie, mint megmondta az igazat. Elmondta, hogy az előbb mit beszéltem hanyatt-homlok. Az ezredes szájszögében megjelent az a lesujtón gúnyos mosoly, a mely megölő hatással volt a kapitányra.

— A legénység ilyen különvekedése csak a százados ur jól fegyelmezett századánál lel mentséget. Gratulálok az ön rebelliseihez!

Szalutált és távozott.

Hogy mi minden következett erre, azt nem tudom leírni. Csak annyit jegyzek meg, hogy ez a katonai esemény husvét előtt pár nappal történt. Tehát volt oka a századnak arra, hogy féljen a husvétól. Én azért — bár teljesen kegyvesztett lettem — rendszeren eljártam esténként a kapitány ur leányát zongorázni tanítani. Az öreggel ilyenkor nem találkoztam, mert az a kaszinóban tarokk mellett csinálta a magasabb katonai dolgokat, mint Bánffy a pártklubban a magasabb politikát anno hajdan.

Ha a politikában nagyobb beszámítás alá esik a tévedés, mint a bűn, ám akkor egy katonánál egy elhamarkodott pillanat súlyosabb hiba, mint a semmit-tevés, kivált ha az a katona a kapitány ur leánya mellett ül óraszám és azt zongorázni tanítja.

Utóvégre nincs abban stratégiai abszurdum, ha az elefántcsont-mező egy percre elhagyva, a rózsás ajkak meghódítására elrendeljük a katonai felvonulást. Mindenesetre generális hiba volt tőlem elővédek nélkül akcióba lépni, mert alig hangzott el az első csattanás: ime hátulról megtámadtatom és az én egy csattanásomra következett annyi és oly hatásos, hogy majd belesüketültem. Sohasem hittem, hogy a kapitányné puha kacsóival szemben nekem kelljen megcsinálni a rükverc-koncentrirungot. Két dologgal azonban teljesen tisztába jöttem. Azzal, hogy miért jön a kapitány ur oly gyakran feldagadt arccal a kaszárnyába és azzal, hogy az elővéd csakugyan szükséges; mert ha én előbb meggyőződom arról, vajjon a kapitányné nincs-e a szomszéd szobában, s nem fogja-e meghallani a mi heves cuppanásunkat, akkor én nem hagytam volna el a mezőt véres orral és megsiketült fülekkel. (Kérem, ha a feleségem pénzt kér tőlem, még most is sokszor süket vagyok.)

A kapitány ur mindent megtudott. És csodák csodája: semmi bántódásom sem esett. Irtózatosan dúlt, fult reám; de a csókadás címén, miután az katonai szempontból büntetendő cselekményt nem képez: külön büntetve nem lettem. Hisz e büntetésnek botrány nél-

kül címet sem lehetett volna adni. Egyszerűen elcsaptak a háztól, a kisasszonyt pedig, miután folyton nedvesek voltak a szemei: elvitték Fiuméba a nagynénjéhez. Így legalább levelezhattunk.

És ez a baj nagycsütörtökön esett meg. Nagyszombaton a mi századunk parádében rukkolt a feltámadásra díszlövést csinálni. Még csak erre volt szükség a kapitánynak. Ott volt az egész tisztikar aranyos egyenruhájában. És ott volt az ezredes is, gúnyos mosolyával szájszögében. A kapitány idegesen játszott kardbojtjával, ő minden arcról gúnyt olvasott le, azt hitte, hogy mindenki az ő családi ügyét neveti. Pedig arról senki sem tudott.

Végre elérkezett a perc, midőn lőnünk kellett. A kapitány megadja az első vezényszót és zavarában elfelejti a kardját kihúzni a hüvelyből. Az ezredes futó-lépésben küldi hozzá szárnysegédét, hogy figyelmeztesse mulasztására, mert tetszik tudni, a közösök fegyvere nem sül el, hacsak a vezénylő tiszt ki nem huzza a kardját. — Ez a figyelmeztetés, a tisztikar kinosan elpalástolt nevetése és még az hozzá, hogy tekintete az én tekintetemmel találkozott, ez a pokoli összhatás teljesen demoralizálta benne a katonai fegyelmet és oly dadogva, oly határozatlanul vezényelt, hogy a fegyverek úgy durrogtak (miután a kardot már kihuzta), mintha csak körvadászaton lettünk volna. Általános megbotránkozás, felháborodás.

És következett a mi husvétünk. Egész nap teljes felszerelésben díszlövéseket kellett csinálnunk. De a kapitány is velünk tartotta a husvétet és így nem mondhatom, hogy hasonló jókat kívánok neki. Pár nap mulva áthelyezték tőlünk Boszniába. Pár év mulva olvastam, hogy egy hadgyakorlat alkalmával oly bravurral hajtott keresztül egy visszavonulást, hogy e katonai tényeért őrnagygyá léptették elő. És én ezen nem csodálkoztam.

Kossuth és Pécs.

— Adatok a multból. —

Közlő: dr. Rónaky Kálmán.

1867. évben — a koronázás után — midőn az amnesztia megadatott, **Angyal** Pál, Pécs szab. kir. város országgyűlési képviselőjének halálakor, a választó polgároknak nagy többségét azon eszme hatotta át, hogy utat és módot adnak a szabadságharc egyik vezéralakjának: **Kossuth** Lajosnak arra, hogy hazajöjjön, hogy itthon érvényesítse világraszóló tehetségét, a hazáért lángoló nagy lelkét.

Fölléptették képviselő-jelöltnek.

A másik, kisebb párt jelöltje **Bubreg** Mihály volt, aki mint kir. közjegyző halt meg Pécsen.

1867. november hó 17-én **Kossuth** győzelmével végződött a választás.

Pécs szab. kir. város volt az **első** választó-kerület, mely **Kossuthnak** **mandátumot** adott. A választás után **Kossuth** leköszönt a képviselőségről s maga helyett **Irányi** Dánielt ajánlotta, kit 4 szótöbbséggel meg is választottak **Plainer** Antal ellenében.

Kossuthtal a választásra való levelezést a most már néhai **Blauhorn** Antal végezte. Három levelet is irt **Kossuth** **Blauhorn**nak e tárgyban, egyet pedig a választóknak. E levelek mind meleg hangon emlékeznek meg a választó-polgárokról, ezek által irányában tanusított szivességről.

E levelek egyikét, amelyet **Kossuth** másodizben küldött — mely tudtommal még lapban nem jelent meg, így a nagy közönség nem ismeri, — a nyilvánosságnak ezzel átadom. A minden szépért és jóért lelkesedő **Ivánkovics** István földbirtokos, **Blauhorn** Antal kortársa utján jutottam e levélhez, mely majd annak idején a városi muzeumban fogja méltó helyét találni.

Kossuthnak páratlan gondossága és udvariassága tűnik ki e levélből. Tudatja, hogy a képviselői állást nem fogadja el s ezt bejelentette a képviselőház elnökének is. De a választóknak hosszabban akarja indokolni a viszonyok ismertetése közepette lemondását. Erre pedig idő kell. Rendes írópapiroson hat sürűen teleirt oldalt tett ki a választókhöz intézett e jelzett levél. Még leírni is sok, hát még megfogalmazni, illetve átgondolni. A késedelem okát tehát előre közli.

Ime a levél:

Turin, April 26. 1868.

Tisztelt Uram!

A Pécsi választás verificatiója végre megtörténvén, nehogy derék választóim, kiknek annyi hálával tartozom, még tovább is nélkülözzék az Országgyűlési képviselőletet, siettem a képviselőház elnökét értesíteni, hogy a képviselői állást el nem fogadom; sőt felkérni, hogy az új választás végett tegye meg a tisztéhez tartozó rendelkezést.

Természetesen ez által nem véltem magamat felmentve azon kedves kötelességtől, hogy tisztelt választóimhoz is intézzek nyilatkozatot s úgy gondolom, hogy nem rosszul cselekszem, ha e nyilatkozatomban hálás köszönetem kifejezésén túl, a közügyek némi taglalására is kiterjeszkedem.

S mert azt hiszem, hogy az igazságnak tárgyilagos felderítése tán lehet némi befolyással a közszellemre s ez viszont támaszul szolgálhat Pécsi elvbarátainak a következő választásnál, azt véltem, hogy jól fogok tenni, ha e nyilatkozatomat csak néhány nappal a Képviselő Ház Elnökéhez írott levelém után indítom el.

És mert az Országgyűlésen fontos kérdések vannak szőnyegen, úgy látszott nekem, hogy jó lesz, ha nyilatkozatom

fogalmazását a várni szándoklott idő végére halasztom, miszerint lássam, ha nem fordul-e elé valami, a mire reflectálnom tanácsos leend.

Azonban legyőzhetetlen akadályok jöttek közbe, melyek miatt tovább kellett a munkával késnem, mint szándokom volt, úgy, hogy csak holnap kezdek hozzá s így alkalmasint még bele fog az írás és leírás vagy három napba kerülni, minélfogva alig remélhetem, hogy nyilatkozatomat e hó 29-ke, vagy 30-ka előtt postára tehessem.

Nehogy a joggal várt nyilatkozat e késedelme félreértésekre adjon alkalmat, kötelességemnek tartottam e rövid előleges értesítés által tisztelt Uraságodat felvilágosítani; a ki megkülönböztetett tisztelettel vagyok

Tiszt. Uraságodnak

alázatos szolgálója

Kossuth Lajos.

Blauhorn Antal urnak Pécssett.

Piros tojások.

Irta: *Sípula.*

Most, hogy a husvét itt van és a gyermekek nem mulasztanak el egy napot sem a piros tojások emlegetésével, eszembe jut az a boldog idő, mikor pár évvel Pesten lakó nagynénéméknél tölthettem a husvétüi ünnepeket. Vagyis Pesten festettük a szokásos piros tojásokat.

Gyermek ugyan nem volt a háznál, hanem Gabi bácsi bele heccelte a nagynénémét és engem, hogy a doktornak, illetve házi orvosuknak egy kis meglepetést csináljunk.

Nekem kétszer sem kellett mondanani. Egy 16 éves tapasztalatlan falusi kis leánytól, a ki a legrózsásabb színekkel festette meg a jövőjét, attól nem vehetjük rossznéven, ha szívesen vállalkozik egy ilyen ártatlan mulatságra vagyis meglepetésre; főleg ha a házi orvos nemcsak tudományos, hanem azonkívül szellemes és a mi a fő, pártiképes — tehát kellemes is.

Korát illetőleg nem akarok indiszkret lenni, hát csak annyit árulok el, hogy egy év híján 30 éves volt. Nagynéném pedig éppen 29 éves, amellet vig és kedélyes asszony. Hát mi sem természetesebb, hogy a legnagyobb örömmel fogadtuk az indítványt; így nem kell titkolódnunk, mert hogy a doktor különben is megkapta volna a husvétüi tojást, az nem szenvedett kétséget. Hát ha még Gabi bácsi is proponálja. Legalább nem kell óvatosságnak lenni még a lelkiismeret furdalásaitól is megszabadított bennünket. Az indítvány éppen kapóra jött. Hanem arra nem voltunk elkészülve, hogy a tojásfestésbe Gabi bácsi is beleszótárkodik.

Alig vártuk már a vidékről megrendelt friss tojás-küldeményt, hogy a festéssel remekeljünk. Nagynéném izlése kárminpiros volt és egy virágnak a kivakarása a tojáshéjra és valami fel-

írat. Én fuxszint választottam azzal a felirattal, hogy »Boldogok, a kik — nem hisznek.« Oda célozva, hogy én nem fogok felülni semmi ékes pesti beszédnek.

Dicséretére legyen mondva, a mi Jóskánk, mert a doktort háziisan csak így neveztük magunk között, nem is szándékozott az én eszemet elcsavarni. Hanem azért minden héten meghozta az Etzinger-féle szaloncukrot, hogy ez a gyengéd figyelem nekem vagy nénémnek szólt, erről nem beszéltünk, főként Gabi bácsi előtt nem.

Ezek a megállapodások azonban csak addig tartottak, míg a tojásfestéshez akartunk kezdeni.

Egy reggel azt mondta Gabi bácsi, mielőtt eltávozott hazulról: »főzzetek két tojást, vagy a mennyit akartok, majd a Jóskáét megfestem én.« Erre a határozott kijelentésre mindketten elképedtünk, de mégis reméltük, hogy szép lesz, hisz a nagybátyám gyönyörűen tud térképet színezni. Meg a vicinálisoh vonalirányítását és a variánsokat nagyszerűen belefekteti a katonai térképekbe, különös gondot fordítva arra, hogy az építési költség minél kevesebbe kerüljön, hogy minél kevesebb műtárgyra legyen szükség. Hanem hogy a tojásokat milyen színre, milyen irányítással és milyen variánsokkal akarja festeni, arról fogalmunk sem volt.

Itt kezdődnek az én jó napjaim. A mint Gabi bácsi haza jött, első szava volt, hogy megfőttek-e a tojások? ha igen, hozzátok be, meg két pálinkás poharat.

— De — vetém ellen — inkább tojástartókat.

— Azok nem átlátszók, aztán meg egy pohár vizet hozzatok.

Mire mindezeket kézhez adtuk, akkorra Gabi bácsi már az íróasztalán sorba rakta a különböző színű és korú vízfestékeit. A tojásokat behelyezte a kis poharakba és megkezdődött egy korszakot alkotó mű.

Az első, az ugynevezett alapszín világoskék volt. A mint Gabi bácsi festette, de a mely festés inkább mázolás-hoz hasonlított, a tojásokon barázdákat hagyva lefolyt egészen a kis pohárkák talpára. Most ezeket hagyni kell, szólt komolyan Gabi bácsi, majd ebéd után megfordítom és a másik felét festem be. Én és néném egész ebéd alatt nem mertünk egymásra nézni, hogy el ne nevéssük magunkat, hanem annál többet és annál lehangoltabban néztük a kis poharak tartalmát, melyeknek kék könyeit a napsugár volt hivatva felszárítani.

Ebéd után a megfordításnál Gabi bácsi ujjai nyomot hagytak a tojáson, de még a másik felét is be kellett vonni az ugynevezett alapfestéssel, a mely alapfesték az idő alatt a nedvességéből veszített valamit és a tojások másik fele most már sötétebb színt nyert.

Hát ezzel nem fogunk remekelni, gondoltuk. Nagynéném hiába érvel, hogy ő még így tojást festeni nem látott; de

Gabi bácsi ellent nem tőrő természetével hajthatatlan maradt és folyton azt hangoztatta, hogy »nyugtával dicsérjétek a napot.«

Pedig én láttam, hogy ő maga sincs meglegedve.

— No, majd a másik szín! Ez csak alapfesték — mondogatta Gabi bácsi.

Mikor technikus volt, mi mindent festettek! Csakhogy az akkor volt, mi azt nem láttuk, hát elhittük, hogy majd a másik szín.

De a másik szín is szint vallott a kezében, az is éppen úgy sikerült, még az ujjnyomok is ott maradtak. — No, majd a harmadik! A harmadik színnél már egész gyűrű képződött a festék által a pohár szélénél a két tojáson.

Az egyik tojás, a melyet néném akart Gabi bácsi a doktornak adatni, valami éretlen berzencei szilva színéhez hasonlított. A másik, melynek az elkészítésével nekem akart Gabi bátyám kedvezni, olyan színvegyülékké változott, hogy a legjobb festékkereskedő sem tudta volna a színet meghatározni. Lehangeltségem nem kerülte el bátyám figyelmét, s rezignáltan azt mondta, hogy majd meghatározza azt a Jóska. Mi azonban tisztában voltunk vele, hogy nincs a világnak olyan Jóskája, a ki azt meg tudja határozni.

Amennyire örültünk pár nap előtt az ideának, most annyira lehangolva jártunk-keltünk az ünnepekre való készülődésekkel; közben-közben féktelen kacagással — oda pillantva az ily módon elkészített — piros tojásokra. Nagynénémnek az volt az eszméje, hogy majd festünk másikat és azt adjuk át, — de hát ha Gabi bácsi is itthon lesz?

— Az úgy sem lesz itthon.

— De, vetém ellen, úgy-e festésre is haza jött.

— No, ha itthon lesz, hát akkor amazokat adjuk a doktornak. A doktor diszkret ember, hát számíthatunk rá. Ebben egy kicsit megnyugodtunk.

Életemben egy husvétüi ünnepeket megelőző napokon sem jutottak eszembe annyiszor Üdvöztönk ama szavai, hogy »Atyám, muljék el tőlem e keserű pohár.« Eszembe jutottak a kapott szaloncukrok s hogy nekem az ünnepek után haza kell utaznom és — végül, hogy ez az isteni legény, mert cukorevés közben mindig így emlegettük a doktort, nem fogja-e oda magyarázni a dolgot, hogy nem figyelem, megemlékezés, hanem gúny akar ez a husvétüi prezent lenni. Én husvét másnapján délelőtt több izben lapdáztam az ajánlókozandó tojással, különös véletlenre számítva, mindig a balkezemmel kaptam el, még sem ejtettem el.

Hanem Gabi bátyám keresztülhuzta a számításunkat, amennyiben 11 órakor pontosan megjött, akár csak a festés idején. Sem most, sem akkor nem találkozott véletlenül ismerőssel az utcán, mint egyébkor szokta magát exkuzálni néném előtt, ha az ebédrel megvárakoztatott.

A tojásokat szépen előhozatta velem és tüzetesen megvizsgálta, vajjon a sok forgatásban nem történt-e valami bajuk; eközben megérkezett a várva-várt; a szokásos öntözködés után némmel együtt átadtuk a — piros tojásokat a doktornak. Mint jól nevelt ember, Gabi bátyám nagy öröme mégeg is dicsérte, mondván több ízben, hogy: »igazán nagyszerű!« de mégis hamar eltüntette a fekete frakkzsakett mély zsebeibe és csakhamar helyet foglalt a nagy bőr-otománon, a titkon festett piros tojásokat pedig én őrzöm.

A szeretet.

Irta: *Cank Muki.*

A harangok zúgnak, búgnak, örömet hirdetnek. Feltámadt Krisztus e napon. A hívők keblét betölti az ünnepi hangulat, a nagy eszme: a szeretet halottja feltámadott s az örök szeretet él, örökké él. Tehát van szeretet még e világon, e sivár golyón, melyen a lelketlenség, a rideg közöny azt a szép virágot, a szeretet szép virágát már-már megfagyasztotta. Van szeretet még, mert hiszen feltámadt nagy halottja s örökké él a szivekben. Van még önzetlen szeretet, mely szeret, ha mindjárt nem is talál viszonzásra.

Mily vigasztaló gondolat, mily lélekemelő eszme!

Ez az a varázserő, mely a világgal s önmagukkal meghasonlott lelkeknek meghozza a kibékülést, megbékíti őket a világgal, melyet tán szétrobbantani szerettek volna s megbékíti önmagukkal, kit gyűlöltek. Az örök szeretet eszméje, melyet ma ünnepelünk.

Bolyongunk a zürzavaros khaoszban, öntudatosan s öntudatlanul futunk feltartóztatlanul közös célunk felé. S hányan érik el? Minden botorkáló keblét egy vágy dagasztja: csak szeretni s szerettetni.

Hogyan? Nem mindenki csak szerettetni óhajt? Még szeretni is vágy?...

A zsarnok is akarja, hogy szeressék? Őt is epeztí a szeretet lángja? Igen!

A zsarnok lelkét, szivét is ugyanaz az Isten alkotá, mint a leggyengébb leánykáját. S ha ezt csak a szeretet életeti, a Teremtő amattól sem tagadta meg azt a hatalmas érzést, nem tagadhatta meg, mert szeretet nélkül nem ember az ember, ez lényeges vonásai közé tartozik.

A természet örök törvénye a szeretet. A világot s az egész mindenséget a szeretet hozta létre. Lehetetlen, hogy szeretet nélkül tovább fennálljon, fennmaradjon. A legvérengzőbb fenevad is a szeretet törvénye alatt áll. Szereti kicsinyét. Mennyivel inkább az ember, kinek lelke egyenesen a szeretetre van teremtve.

Min alapszik a család, az állam? Mi fűzi össze a társadalmat? Rövid a felelet: a szeretet s annak különféle árnyalatai.

Egy kis mesét mondok el.

Valahol élt egy család boldogan. A férfi megkereste a mindennapi kenye-

ret s a családban a megelégedettség honolt. A nő csak családjának élt. A gyermekek csak örömet okoztak a szülőknek. De jöttek a csapások. A férfi, a családfenntartó, munkaképtelen lett. Az anya dolgozott helyette. Elment napszámba, a kis apróságok is segítettek neki. A nyomor tanyát ütött az azelőtt boldog otthonban. Jöttek aztán még szomorúbb napok is. Az egyik gyermek halálos beteg lett. Orvos kellett és patika. A jó asszony nem kapott munkát. Élni meg csak kell. Legyőzte szegényérzetét s koldulni ment. Hány ajtót zártak be előtte? Hány küszöbön szidták, korholták s ő ezt szó nélkül tűrte, mert szeretett. Aztán már a koldulás is rosszabbul ment, megunták. Azt mondták neki, hogy menjen dolgozni, elég erős. Dolgozni? Hisz mily szívesen dolgoznék, csak adnának munkát, de mikor nem kap munkát. Megöli a gyermekeit s önmagát. Ez volt első gondolata. Miért szenvedjenek egy életen keresztül önhibájukon kívül? Nem! Ez kegyetlenség volna, ezt nem bírná el anyai szíve. Lopott. Mi vitte rá? A szeretet. Az, hogy övét annyira szeretete. Óh mert a szeretet nemcsak jót művel, hanem, hogy mással jót tehessen, hogy megmutassa mások iránt érzelmeit, nagy szeretetét, rosszra is képes.

Egy gazdag ifju meglátott egy szegény leányt. Számtalanszor megesik. Az első pillanatban megszerette, úgy érezte, hogy ez az, a ki őt boldogítani képes. Szeretik egymást, mint két ifju lény csak szeretni tud. Lelkük egész hevével, szivük minden érzelmével. Szeretik egymást, mint virág a napsugárt. A szülők, a fiatal ember szülei ellenzik a komoly szándéku viszonyt. Kitagadással fenyegetik az ifjut. S lemond? Nem! Mit törődik ő az egész világgal s annak öszszes kincseivel; az ő ideálja neki a mindenségnél is több, az ő élető napja, melynek jótékony melegsége nélkül csak tengődnék e sárgolyón, mely tengődést életnek épen nem lehet mondani. Szembeszáll a szülők akaratával. Kenyértőrésre kerül a dolog. Választania kell a szülők s a gazdag örökség, vagy pedig ama szegény leány között, kinek egyebe sincs, mint szíve tele érzelemmel, édes, boldogító szerelemmel. Az ifju nincs munkához szokva, de dolgozni fog, mert akar és tud, ha akar. A fiui szeretet felett győz a szerelem, a szeretet legmagasabb foka s a szegény leányt választja. S boldogok szegénységükben is.

Ime, a szeretet mit művel!

Van még önzetlen szeretet, mely szeret, ha mindjárt nem is talál viszonzásra! S hányszor esik ez meg! Mily fájó gondolat s még fájóbb tudat! Szeretni valakit, a ki tán figyelmére sem méltatja szivünk vonzalmát, ki mindenkor, ha módjával teheti, elkerül bennünket, élni egy valakinek s készek vagyunk érte meghalni is s ő tán nem is ismer bennünket, — ilyen a szeretet.

Sőt többet tesz! Nagyobb az ereje. Lehetetlent művel, hogy úgy mondjam.

Ismertem egy fiút, hisz hány van, — ki, miután magasabb polcra jutott, szegény édes anyjáról még tudomást sem akart venni. Saját füleimmel hallottam, szemeimmel láttam, hogy a szegény anya egykor kérni jött fiához, kinél épen társaság volt s fia egy szigorú pillantására, mely tekintetemet nem kerülte el, remegve szólította saját fiát nagyságos úrnak s oly alázattal csókolta meg fia kezét, hogy megesett a szívem rajta. S megátkozta az anya gyermekét? Nem! Szerette még akkor is s mentegette kemény szivü fiának rút hálátlanságát. Nem volt szabad előtte korholni fiát senkinek sem. Nagyon szeretete — sőt helytelenül szeretete.

Avagy hány fiatal lélek epekedik, sóvárog az ideál után, kit csak látásból, vagy tán csak hírből ismer. Nincs hatása a szeretetnek, még kevésbé a szerelemnek.

Jegyesek voltak, egy hét múlva meg lett volna az esküvő. A fiatal ember bizonyos családi okokból visszaküldte a jegygyűrűt. A menyasszony nem bírta ki a csapást. Azt hitte, a szíve szakad le fájdalmában. A csalódás megfosztotta öntudatától, s napokig feküdt eszéletlenül hozzátartozói ijedelmére. Lassan magához tért. Az első öntudatos szó az ő neve volt. Első imáját is ő érte mondta: Istenem tedd őt boldoggá. Aztán felépült egészen. Jöttek a kérők sorban. Nem, nem ment egyikhez sem. A szíve nem szabad! Azé a másiké még most is. Érti, hogy kivüle mást nem tud szeretni oly tisztán, oly igazán. S minek ámitson el egy romlatlan, szerelemre vágyó szívet? Ha hozzá köti magát, nem szabad ő reá gondolnia. Pedig, ha nem is neki, de az ő emlékének akar élni és halni.

Ime a szerelem, az önzetlen szeretet ereje!

Nem folytatom tovább, hisz végtelenségig lehetne e nagy, e magasztos érzésről írni, melyet ugyan ismerünk, de nem teljesen. Nem? Oly mély az, hogy mélysége elkábit s oly magas, hogy nem tekinthetünk fel rája szédülés nélkül. Régi és mindig új, mely soha semmiféle körülmények között el nem évül, mert nem évülhet el.

A harangok zúgnak-búgnak, örömet hirdetnek. Feltámadt Krisztus e napon. A hívők keblét betölti az ünnepi hangulat, a nagy eszme: a szeretet halottja feltámadt s az örök szeretet él, örökké él. Tehát van szeretet még e világon, e sivár golyón, melyen a lelketlenség, a rideg közöny azt a szép virágot, a szeretet szép virágát már-már megfagyasztotta. Van szeretet még, mert hiszen feltámadt nagy halottja s örökké él a szivekben. Van még önzetlen szeretet, mely szeret, ha mindjárt nem is talál viszonzásra.

Mily vigasztaló gondolat, mily lélekemelő eszme!

